

บทแปลเรื่อง “ทนายจำเลย” ของ จอห์น กริชแฮม
พร้อมบทวิเคราะห์

โดย

นางสาวสุวรรณา พันธุ์พินิจ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทแปลเรื่อง “ทนายจำเลย” ของ จอห์น กริชแฮม
พร้อมบทวิเคราะห์

โดย

นางสาวสุวรรณา พันธุ์พินิจ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

A TRANSLATION OF JOHN GRISHAM “ROUGE LAWYER”
WITH AN ANALYSIS

BY

MISS SUWANNA PANPINIT

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS IN
ENGLISH-THAI TRANSLATION
DEPARTMENT OF ENGLISH AND LINGUISTICS
FACULTY OF LIBERAL ARTS
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2018
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวสุวรรณา พันธุ์พินิจ

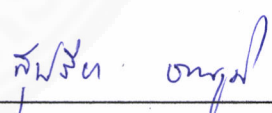
เรื่อง

บทแปลเรื่อง “ทนายจำเลย” ของ จอห์น กริชแฮม
พร้อมบทวิเคราะห์

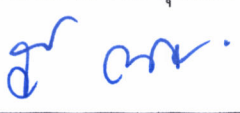
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2562

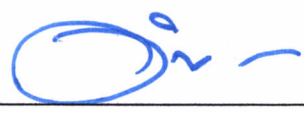
ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุปรียา ณะภูมิ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ณ ระนอง)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงค์ อดุลยฤทธิกุล)

หัวข้อสารนิพนธ์	บทแปลเรื่อง “ทนายจำเลย” ของ จอห์น กริชแฮม พร้อมบทวิเคราะห์
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุวรรณา พันธุ์พินิจ
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ณ ระนอง
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งนำเสนอบทแปลภาษาไทยของนวนิยายเรื่อง *Rouge Lawyer* ของจอห์น กริชแฮมที่เน้นการถ่ายทอดความถูกต้อง ชัดเจน และความสละสลวยให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตรงตามต้นฉบับ ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแนวคิดและทฤษฎีการแปลที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ผู้ศึกษาปฏิบัติตามกระบวนการแปลเพื่อสร้างผลการตอบสนองในตัวผู้อ่านงานแปลได้เทียบเคียงกับ ผลตอบสนองที่เกิดขึ้นในตัวผู้อ่านต้นฉบับ ในภาคงานแปล เรื่อง *Rouge Lawyer* มีความลุ่มลึก และน่าติดตาม และมีการใช้คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมายเพื่อให้เนื้อเรื่องดูสมจริง การได้ถ่ายทอด เรื่องนี้เป็นภาษาไทยพร้อมสารทั้งหมดที่ผู้แต่งต้องการสื่อจึงมีความท้าทายสูง นอกจากนี้ ในภาค วิเคราะห์ ผู้ศึกษายังมุ่งนำเสนอบทวิเคราะห์การแปลนวนิยายดังกล่าวในประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประการ กล่าวคือการปรับระดับภาษาตามทำเนียบภาษา ซึ่งจำแนกได้ตามหัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) ในเรื่องนี้จะ เด่นชัดในเรื่องทำเนียบภาษากฎหมาย ในทำเนียบภาษายังมีวัจนลีลาที่แตกต่างกันตามระดับความเป็นทางการถึง 5 ระดับ ได้แก่ วัจนลีลาตายตัว วัจนลีลาเป็นทางการ วัจนลีลาหารือ วัจนลีลาเป็นกันเอง และวัจนลีลาสันทสนม ซึ่งในเรื่องนี้จะพบวัจนลีลาหารือ วัจนลีลาเป็นกันเอง และวัจนลีลาสันทสนม ประเด็นที่สองคือการปรับบทแปล โดยมีการปรับทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง เมื่อพิจารณาถึง ทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่ใช้ในเรื่องแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการปรับบทแปลให้สอดคล้องตาม สถานการณ์เพื่อความสละสลวยเป็นธรรมชาติแก่ผู้รับสาร โดยในเรื่องนี้มีการปรับบทแปลตามหลัก ภาษา โดยปรับในระดับโครงสร้างมากที่สุด

คำสำคัญ: ทำเนียบภาษา, วัจนลีลา, ทำเนียบภาษากฎหมาย

An Independent Title	A TRANSLATION OF JOHN GRISHAM “ROUGE LAWYER” WITH AN ANALYSIS
Author	Miss Suwanna Panpinit
Degree	MASTER OF ARTS
Major Field/Faculty/University	ENGLISH-THAI TRANSLATION Faculty of Liberal Arts Thammasat University
An Independent Advisor	Asst. Prof. Dr. Sirirat Na Ranong
Academic Years	2018

ABSTRACT

This independent study aims to present the Thai version of “*Rouge Lawyer*” by John Grisham with accuracy, clarity and naturalness regarding to the original version, based on translation practices, theories and procedures in order to provide target language readers the same response that source language readers have experienced. In translation part, the novel is exciting, readable and contains many law terms in order to make it feel real to the readers. Therefore, the Thai translation with overall message from the writer is challenging. Next, the study aims to present detailed analysis in two major parts. The first part is about register which can be identified by field, tenor and mode. Likewise, legal register is found maximally. According to formality scale, register can be classified into five styles including frozen style, formal style, consultative style, casual style and intimate style. Consultative style, casual style and intimate style are found most in *Rouge Lawyer*. Second part of the study is about translation editing in lexical and construction level. After consider register and style, translation editing based on situations with the respect of naturalness to the readers is the next factor to examine. In *Rouge Lawyer*, translation editing in construction level based on grammatical rules is applied most.

Keywords: Register, Style, Legal Register

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือจากคณาจารย์หลายท่าน ซึ่งผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ณ ระนอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีคุณค่าตลอดการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งได้ให้ความกรุณาตรวจแก้อย่างละเอียดจนสารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุปรียา ณะภูมิ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทยทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ด้านทฤษฎีและกลวิธีในการแปล รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ศึกษาได้นำองค์ความรู้ทางการแปลไปประยุกต์ใช้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณคุณคุณพชร จินสิทธิ์ เพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่สละเวลาอันมีค่าตรวจสอบฉบับแปลและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ขอขอบคุณคุณคุณเทพรัตน์ เหมโลหะ เพื่อนร่วมรุ่นคณะมนุษยศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ ที่ได้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับบทแปลด้วยความเต็มใจตลอดมา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการที่อำนวยความสะดวกในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆสาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและภาษาไทยทุกคนที่แบ่งปันความรู้ระหว่างเรียนและในระหว่างการจัดทำสารนิพนธ์ รวมทั้งคอยเป็นกำลังใจให้กันเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คุณแม่ คุณน้า ที่คอยให้กำลังใจในการศึกษาการแปลเสมอมา และขอขอบคุณเจ้านายที่เข้าใจและให้การสนับสนุนตลอดการศึกษาลึกสูตรการแปลนี้ ซึ่งผู้ศึกษาคงไม่ประสบความสำเร็จ หากไม่ได้รับความสนับสนุนจากท่านทั้งหลายเหล่านี้

สุวรรณา พันธุ์พินิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 บทนำภาคงานแปล	3
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปลนิยายอาชญากรรม	3
2.2 ทำเนียบภาษา (Register)	4
2.2.1. วัจนลีลา (Style)	10
2.2.2 ทำเนียบภาษากฎหมาย (Legal Register)	14
2.3 การปรับบทแปล	17
2.3.1 ขอบเขตการปรับบทแปล	17
2.3.2 สิ่งที่ปรับในบทแปล	18
(1) ระดับคำ	18
(2) ระดับโครงสร้าง	22
เรื่องย่อ	26
ต้นฉบับ	28
ฉบับแปล	56
คำอธิบายประกอบการแปล	80
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	82

3.1 การวิเคราะห์การแปลตามหลักทำเนียบภาษา	82
3.1.1 วัจนลีลา (Style)	82
3.1.2 ทำเนียบภาษากฎหมาย (Regal Register)	98
3.2 การวิเคราะห์การปรับบทแปล	100
3.2.1 การปรับบทแปลในระดับคำ	101
3.2.2 การปรับบทแปลในระดับโครงสร้าง	106
 บทที่ 4 บทสรุป	 112
 รายการอ้างอิง	 115
 ประวัติผู้เขียน	 119

บทที่ 1

บทนำ

Rogue Lawyer เป็นผลงานประพันธ์ของจอห์น กริชแฮม (John Grisham) นักเขียนนิยายแนวอาชญากรรมชาวอเมริกัน นิยายของจอห์น กริชแฮมมีลักษณะต้นตอต้นลึนระทึกและอิงความรู้เชิงกฎหมายเป็นหลัก จอห์น กริชแฮมเกิดที่รัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1955 เขาฝันอยากเป็นนักเบสบอลอาชีพ แต่ไม่มีโอกาส จึงผันตัวเองไปเรียนบัญชี หลังจากได้ปริญญาใบที่สองด้านกฎหมาย จอห์น กริชแฮมก็เป็นทนายความอยู่เกือบสิบปี และได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนรัฐมิสซิสซิปปีเมื่อค.ศ. 1983 จอห์น กริชแฮมเริ่มต้นอาชีพนักเขียนนิยายโดยการแต่งนิยายเป็นงานอดิเรก เขาแต่งนิยายทุกเช้าก่อนไปทำงาน โดยนิยายเรื่องแรกมีชื่อว่า *A Time to Kill* ซึ่งใช้เวลาแต่งถึงสามปี ซึ่งสำนักพิมพ์มากมายปฏิเสธงานของเขา จนกระทั่ง Wynwood Press นำไปตีพิมพ์ถึง 5,000 เล่มในค.ศ. 1988 นิยายเล่มที่สองที่ชื่อว่า *The Firm* ทำให้เขามีชื่อเสียงและกลายเป็นนักเขียนนิยายเต็มตัว โดย Paramount Pictures ได้ซื้อลิขสิทธิ์ไปสร้างเป็นภาพยนตร์ในราคาหกแสนดอลลาร์สหรัฐ นิยายเล่มต่อมาล้วนแล้วแต่เป็นหนังสือขายดีระดับโลก ได้แก่ *The Pelican Brief*, *The Client*, *The Chamber*, *The Rainmaker*, *The Runaway Jury*, *The Partner*, *The Street Lawyer*, *The Testament*, *The Brethren*, *A Painted House* และ *Skiping Christmas* เป็นต้น ปัจจุบันมีหนังสือของจอห์น กริชแฮมพิมพ์ออกจำหน่ายกว่าสามร้อยล้านเล่มทั่วโลก ซึ่งถูกแปลเป็นภาษาต่างๆถึง 40 ภาษา และนิยายของเขายังถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ถึง 9 เรื่อง

เรื่อง *Rogue Lawyer* ของจอห์น กริชแฮมที่นำมาศึกษานี้ตีพิมพ์ครั้งแรกวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 2015 โดยติดอันดับหนังสือขายดีของนิวยอร์กไทมส์ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2015 ถึงสองสัปดาห์ซ้อน *Rogue Lawyer* เป็นเรื่องเกี่ยวกับเซบาสเตียน รัตต์ ทนายจำเลยที่ต่อสู้เพื่อจำเลยสังคม ผู้ที่ไม่ได้รับความยุติธรรมจากระบบกฎหมาย ในตอนที่ยกมา เซบาสเตียน รัตต์ ได้รับทำคดีให้การดี เด็กหนุ่มอายุ 18 ปี ผู้มีความผิดปกติทางสมอง ที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน การดีถูกกล่าวหาว่าเป็นฆาตกรฆ่าเด็กหญิงสองคน โดยลักษณะภายนอกที่ไม่เป็นมิตรของเขาทำให้คนทั้งเมืองมีโลภใจเชื่อว่าเขาเป็นฆาตกรตัวจริง ขณะที่รัฐไม่มีหลักฐานทางกายภาพมัดตัวการดี และผู้พิพากษามักคัดค้านไม่ให้เซบาสเตียน รัตต์เบิกพยานและหลักฐานมาแก้ต่าง เขาจึงต้องจำจวนให้นกมวที่ใต้ให้การสนับสนุนทำให้ไม่มีเรื่องชกต่อยกับพ่อเลี้ยงของเด็กหญิงทั้งสอง เพื่อนำเลือดไปตรวจดีเอ็นเอ ซึ่งผลตรวจออกมาตรงกับดีเอ็นเอของเลือดที่พบในที่เกิดเหตุ เซบาสเตียน รัตต์จึงนำหลักฐานนี้เสนอต่อผู้พิพากษาช่วยให้การดีพ้นผิดในท้ายที่สุด

ผู้ศึกษานำเรื่อง *Rouge Lawyer* มาใช้เป็นต้นฉบับทำสารนิพนธ์เล่มนี้เนื่องจากผู้ศึกษามีความสนใจในนิยายแนวอาชญากรรมสืบสวนสอบสวน ประกอบกับสำนวนภาษาของจอห์น กริชแฮมทำให้เนื้อเรื่องลื่นระทึกและน่าติดตาม และการใช้คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมายทำให้เนื้อเรื่องดูสมจริง การได้ถ่ายทอดเรื่อง *Rouge Lawyer* เป็นภาษาไทยจึงมีความท้าทายสูงและทำให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้กลวิธีในการแปล การนำทฤษฎีการแปลไปประยุกต์ใช้ และได้เพิ่มพูนทักษะในการแปล ซึ่งจากการที่ได้ลงมือแปลเรื่อง *Rouge Lawyer* ผู้ศึกษาพบประเด็นหลักที่น่าสนใจ 2 ประการ กล่าวคือ การปรับระดับภาษาตามทำเนียบของภาษา ซึ่งจำแนกตาม หัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) และในทำเนียบภาษาหนึ่ง ยังมีวัจนลีลาที่มีระดับความเป็นทางการแตกต่างกันถึง 5 ระดับ ได้แก่ วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal Style) วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) และวัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) ซึ่งผู้แปลจะต้องปรับวัจนลีลาให้เข้ากับบริบท และประเด็นสุดท้ายคือประเด็นการปรับบทแปล ภายหลังจากที่พิจารณาทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่ใช้ ขั้นตอนต่อมาคือการปรับบทแปลให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมชาติต่อผู้รับสาร ปลายทาง การปรับบทแปลจะมีทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง ระดับคำ ได้แก่ การเติมคำอธิบาย การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงที่เฉพาะกว่า การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด และการตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป ระดับโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างระดับเสียง โครงสร้างระดับคำ โครงสร้างระดับประโยค และโครงสร้างระดับที่สูงกว่าประโยค

ผู้ศึกษาเลือกเนื้อหาภาคที่ 1 ตอนที่ 1 – 7 มาใช้ประกอบการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากเนื้อหาในภาคดังกล่าวมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับทำเนียบภาษา วัจนลีลา และการปรับบทแปล โดยผู้ศึกษาพบว่าทำเนียบภาษากฎหมายมีความเด่นชัดที่สุด ประกอบกับพบวัจนลีลาหารือ วัจนลีลาเป็นกันเอง และวัจนลีลาสนิทสนมในตอนที่ยกมามากที่สุด ทั้งนี้ การปรับบทแปลในระดับโครงสร้างประโยค ได้แก่ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี การเปลี่ยนจากวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ การเพิ่มและละคำในประโยค จะพบมากกว่าการปรับบทแปลในโครงสร้างระดับอื่น ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์และช่วยเพิ่มความรู้ด้านกลวิธีการแปลให้แก่ผู้ที่สนใจการแปลนิยายแนวอาชญากรรม

บทที่ 2

บทนำภาคงานแปล

ในบทที่ 2 ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดด้านการแปลนิยายอาชญากรรม โดยใช้แนวคิดของเซโก (Seago, 2014) และมาเฮอร์ (Maher, 2014) มาเป็นหลักในการแปล เพื่อให้ได้ภาษาปลายทางที่สมจริง คงความเป็นมืออาชีพของตัวละคร รวมทั้งรักษาจังหวะและลีลาในการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ ก่อนลงมือแปล ผู้ศึกษายังได้นำต้นฉบับมาวิเคราะห์หาทำเนียบภาษา โดยใช้หลักคิดของฮาลิเดย์ (Halliday, 1978) มาเป็นกรอบในการทำงาน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์จนวนลีลาที่ใช้ในการทำเนียบภาษานั้นๆ โดยใช้หลักการของมาร์ติน โจส (Martin Joos, 1962) ที่ได้จำแนกจนวนลีลาออกเป็น 5 ระดับโดยใช้เกณฑ์ความเป็นทางการมาพิจารณา แล้วจึงนำทำเนียบภาษาและจนวนลีลาที่ได้มาเป็นกรอบในการแปล ทั้งนี้ ผู้ศึกษายังได้ค้นคว้าหลักเกณฑ์ในการปรับบทแปล เพื่อให้ได้ภาษาปลายทางที่มีอรรถรสและเป็นธรรมชาติ โดยใช้หลักการของสัญญาวิ สายบัว (2542)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปลนิยายอาชญากรรม

เซโก (Seago, 2014) นิยามการแปลนิยายอาชญากรรมไว้ว่า นิยายอาชญากรรมเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฆาตกรรม การสืบสวนสอบสวน การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายและขัดต่อศีลธรรม แรงจูงใจในการก่ออาชญากรรม การไขคดีความ โดยกล่าวถึงลักษณะนิสัย ความคิดหรือการกระทำของตัวละครที่เป็นเบาะแสนำไปสู่บทสรุปของเรื่อง ซึ่งมีโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะที่เป็นส่วนประกอบภายในเรื่อง ผู้แปลนิยายอาชญากรรมควรใช้ภาษาแสดงความเป็นมืออาชีพของตัวละคร โดยผู้แปลต้องมีความเข้าใจศัพท์เฉพาะที่ใช้ เช่น คำศัพท์ทางกฎหมาย ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ในศาล ขั้นตอนการสอบสวนและพิจารณาคดี เป็นต้น เพื่อรักษาความสมจริงของนิยาย

มาเฮอร์ (Maher, 2014) ได้กล่าวเสริมว่า นักแปลต้องคำนึงถึงการรักษาความสมจริงซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของนิยายอาชญากรรม เพื่อให้ได้งานแปลที่มีคุณภาพ สร้างการตอบสนองต่อผู้รับสารปลายทางเช่นเดียวการได้อ่านงานจากต้นฉบับ นักแปลควรปรับบทแปลให้มีความเป็นธรรมชาติ รวมทั้งรักษาลักษณะเฉพาะที่ปรากฏในนิยาย โดยไม่ทำลายประสบการณ์ที่ดีจากการอ่าน นักแปลควรทำให้ผู้รับสารปลายทางเข้าใจเนื้อเรื่องเช่นเดียวกับผู้อ่านต้นทาง รวมทั้งรักษาจังหวะในการเล่าเรื่อง และคงลีลาการเขียนของผู้แต่งเอาไว้ให้ได้มากที่สุด

ในเรื่อง *Rouge Lawyer* ตอนที่ยกมาศึกษา เหตุการณ์โดยมากเกิดขึ้นในศาล มีบทบรรยายและบทสนทนาเกี่ยวกับการให้การในศาล ตัวละคร อันได้แก่ ผู้พิพากษา อัยการ ทนายจำเลย ลูกขุน และนักพยานวิทยาแล้วแต่ใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับแวดวงกฎหมาย ในตอนท้ายๆของเรื่องที่คุณศึกษาไม่ได้ยกมานั้น จะมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนอยู่ โดยเซบาสเตียน รัตต์ได้ทำการสืบหาตัวฆาตกรตัวจริง โดยนำเลือดที่ได้จากการทะเลาะวิวาทกับพ่อเลี้ยงของเด็กหญิงที่ถูกฆาตกรรมไปตรวจดีเอ็นเอว่าตรงกับดีเอ็นเอต้องสงสัยในทีปบในที่เกิดเหตุหรือไม่ จนได้ผลตรวจว่าตรงกัน จึงนำผลตรวจไปให้ผู้พิพากษาพิจารณา และตัดสินให้การตีฟันผิดในท้ายที่สุด ดังนั้น ผู้แปลต้องรักษาอรรถรสของต้นฉบับ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความแตกต่างของการใช้ภาษาตามสถานการณ์ได้ชัดเจน จึงนำไปสู่การศึกษาประเด็นด้านทำเนียบภาษาและวจนลีลา และการปรับบทแปลให้เข้ากับบริบท คงความสมจริงและเป็นธรรมชาติให้ผู้รับสารปลายทาง

2.2 ทำเนียบภาษา (Register)

ฮัดสัน (Hudson, 1996) อ้างถึงนิยามเรื่องทำเนียบภาษา (Register) ของฮาลิเดย์ (Halliday, 1978) ดังนี้ ทำเนียบภาษาเป็นคำที่ใช้กันทั่วไปในวงการภาษาศาสตร์สังคม ซึ่งหมายถึงความหลากหลายทางภาษาอันเนื่องมาจากการใช้งาน ทั้งนี้ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างทางทำเนียบภาษาประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ หัวข้อในการสื่อสาร (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode)

ฮัดสันได้ยกตัวอย่าง การขึ้นต้นจดหมาย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 “I am writing this to inform you that...”

ตัวอย่างที่ 2 “I just wanted to let you know that...”

ตัวอย่างทั้งสอง มีหัวข้อในการสนทนา (Field) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) เหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) ต่างกัน โดยตัวอย่างที่ 1 ผู้เขียนมีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับผู้รับสาร ในขณะที่ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนมีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกับผู้รับสาร

นอกจากนี้ วาร์ดฮาฟ (Wardhaugh, 2006) ยังได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับนิยามของทำเนียบภาษาไว้ดังนี้ ทำเนียบภาษาเป็นชุดคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และกลุ่มทางสังคม ตัวอย่างเช่น ศัลยแพทย์ กับต้นเครื่องบิน ผู้จัดการธนาคาร พนักงานขาย คนรักเพลงแจ๊ส และแมงดาที่จัดหาโสเภณี แล้วแต่ใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกัน บุคคลคนหนึ่งสามารถใช้ทำเนียบภาษาที่หลากหลาย เพราะมีหลายบทบาท เช่น บุคคลผู้นั้นเป็นนักค้าหุ้นและนักโบราณคดี หรือนักปีนเขาและนักเศรษฐศาสตร์

มอนท์โกเมอรี (Montgomery, 2008) ได้ยกตัวอย่างของหัวข้อในการสนทนา (Field) ที่สนับสนุนกรอบความคิดนี้ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 *“Scalpel... clips...swab here.”*

ตัวอย่างที่ 2 *“This is alpha romeo tango requesting clearance to proceed to runway one, over.”*

ตัวอย่างที่ 1 เป็นการสื่อสารของศัลยแพทย์ที่ต้องการอุปกรณ์ผ่าตัด และความช่วยเหลือต่างระหว่างผ่าตัด ตัวอย่างที่ 2 เป็นการขอลงจอดบนรันเวย์ของกัปตัน ทั้งนี้ คำศัพท์เฉพาะวงการหรือกลุ่มทางสังคม ทำให้หัวข้อในการสนทนา (Field) มีความหลากหลาย ตัวอย่างเช่น software, disk-drive, peripherals, data-storage และ USB key เป็นหัวข้อในการสนทนา (Field) ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ เรียกคำศัพท์เหล่านี้ว่า คำศัพท์เฉพาะทาง (Jargon)

มอนท์โกเมอรีได้ยกตัวอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) ซึ่งหลากหลายตามระดับความสัมพันธ์ทางสังคม ในเหตุการณ์ A ต้องการให้ B เปิดประตูให้ ซึ่งมีประโยคที่ A ใช้พูดกับ B ดังนี้

1. *“Could you possibly open the door?”*
2. *“You couldn’t open the door, could you?”*
3. *“I don’t suppose you could open the door for me, could you?”*
4. *“Please open the door.”*
5. *“Open the door, will you?”*
6. *“Open the door.”*
7. *“The door!”*
8. *“Why don’t you open the door?”*
9. *“Aren’t you going to open the door, then?”*

ทั้ง 9 ประโยคข้างต้น เห็นได้ชัดเจนถึงความสัมพันธ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยประโยคที่ 1, 2, 3 และ 4 มีความสุภาพกว่าประโยคที่ 5 และ 6 ขณะที่ประโยคที่ 7 แสดงถึงอำนาจที่มากกว่า หรือสถานะที่สูงกว่า ของ A เมื่อเทียบกับประโยคที่ 1 ขณะที่ประโยคที่ 8 และ 9 บอกเป็นนัยถึงหน้าที่ที่ B ต้องกระทำให้ A จากตัวอย่าง ตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ความสุภาพของภาษา ระดับความเป็นทางการของสถานการณ์ และสถานภาพทางสังคมของคู่สนทนา ซึ่งความสุภาพของภาษาจะเห็นได้จาก การใช้กริยาช่วย might, may, can, could และ would เป็นต้น

นอกจากนี้ รูปแบบของคำเรียกขาน หรือคำสรรพนามที่ใช้แทนตัวบุคคลยังบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมและระยะห่างทางสังคมอย่างชัดเจน

ตัวอย่าง

“Mr. Jonathan Crisp” อายุ 20 ปี เพื่อนร่วมงานเรียกเขาว่า “Crispie” แม่ยายเรียกเขาว่า “Jonathan” และภรรยา เรียกเขาว่า “Johnnie”

ตัวอย่าง

บทสนทนาระหว่างตำรวจคนผิวขาว (W) กับแพทย์คนผิวสี (B)

W: What's your name, boy?

B: Dr. Poussaint . I'm a physician.

W: What's your first name, boy?

B: Alvin.

การใช้คำเรียกขานว่า “boy” โดยตำรวจคนผิวขาวต่อผู้ใหญ่ผิวสี เป็นการใช้คำพูดเชิงดูถูกเหยียดสี แม้ว่าตำรวจจะรู้ว่า ชายผิวสีผู้นี้เป็นแพทย์ในตอนหลัง ตำรวจคนผิวขาวก็ไม่ได้เปลี่ยนคำเรียกขาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าคนผิวสีจะมีสถานภาพทางสังคมอย่างไร คนผิวสีก็คือคนผิวสีผู้ต่ำต้อยกว่าในสายตาตำรวจผู้นี้อยู่ดี

มอนทโกเมอรีได้ยกตัวอย่างของ วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) อันได้แก่ การพูด และการเขียน คำพูดเกิดขึ้นชั่วคราว ในขณะที่สิ่งที่เขียนจะยังคงอยู่ กระบวนการเขียนใช้เวลา และมีขั้นตอนในการคิดทบทวน ก่อนที่จะกลั่นกรองออกมาเป็นงานเขียน ซึ่งตรงกันข้ามกับการพูด ที่จะมีบริบทและภาษากายช่วยเสริมความหมาย

สต็อกเวลล์ (Stockwell, 2007) ได้ยกตัวอย่าง โดยให้หัวข้อในการสนทนา (Field) เป็นงานเขียนบทความทางวิชาการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อคิดเห็นและแนวคิดให้ผู้ร่วมวงวิชาการได้ประจักษ์ โดยความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่งบทความและผู้อ่าน ซึ่งรวมไปถึงผู้ร่วมวงวิชาการและนิสิตนักศึกษา และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือ การเขียน ทั้งนี้ หากเปลี่ยนรูปแบบของวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) มาเป็นการพูด หัวข้อในการสนทนา (Field) ก็จะเปลี่ยนจากบทความทางวิชาการ มาเป็นการบรรยายในชั้นเรียน ระบบไวยากรณ์ก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยประโยคมีแนวโน้มที่จะสั้นลง มีอนุประโยคที่ใช้ขยายในการบรรยายน้อยลง การเลือกใช้คำมีความเป็นทางการน้อยลงและมีความวิชาการน้อยลง ผู้พูดมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังโดยตรง และใช้สรรพนามที่เรียกขานโดยตรง ในรูปแบบของบุรุษที่ 1 “ผม” กับบุรุษที่ 2 “คุณ”

นอกเหนือไปจากหลักการของฮาไลด์ย์ ไบเบอร์และคอนราต (Biber & Conrad, 2009) ได้นำเสนอตัวแปร 7 อย่างในการวิเคราะห์ทำเนียบภาษา ดังต่อไปนี้

1. ผู้ร่วมสื่อสาร (Participant)

การสื่อสารเกิดจากบุคคลสองฝ่ายสื่อสารกัน ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ส่งสารและอีกฝ่ายเป็นผู้รับสาร ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างของทำเนียบภาษา โดยลักษณะทางสังคมของผู้ร่วมสื่อสารมีความสำคัญต่อการเลือกใช้ภาษาในการสื่อสาร

1.1 ผู้ส่งสาร (Addressor) คือผู้ที่สร้างข้อความขึ้นมา อาจมีคนเดียวหรือหลายคน บางกรณีอาจไม่สามารถระบุตัวผู้ส่งสารได้หากมีผู้ส่งสารหลายคน

1.1.1 ผู้ส่งสารเป็นเอกพจน์ เป็นพหูพจน์ เป็นสถาบัน หรือไม่ปรากฏผู้ส่งสาร

1.1.2 ลักษณะทางสังคม เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับชั้นทางสังคม

1.2 ผู้รับสาร (Addressees)

1.2.1 ผู้รับสารเป็นเอกพจน์ เป็นพหูพจน์ หรือไม่สามารถระบุได้ (ผู้รับสารที่ฟังสารจากวิทยุ ผู้ชมรายการโทรทัศน์ ผู้อ่านหนังสือ เป็นต้น)

1.2.2 ตนเอง หรือ ผู้อื่นเป็นผู้รับสาร

1.3 ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ (On-lookers) ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ของการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เปรียบเสมือนผู้รับสารโดยอ้อม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร (Relations among participants)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร มีดังนี้

2.1 ความสามารถในการตอบสนองซึ่งกันและกัน (Interactiveness) คือการวิเคราะห์ว่าผู้ร่วมสื่อสารสามารถตอบสนองข้อความที่สื่อสารกันได้หรือไม่ เช่น ผู้รับสารพูดคุยกับผู้ส่งสาร แล้วผู้รับสารสามารถตอบสนองการสนทนาทันที แต่หากผู้รับสารได้รับสารจากการอ่าน ผู้รับสารก็จะไม่อาจตอบสนองผู้ส่งสารได้

2.2 บทบาทในสังคม (Social roles) สถานะภาพในสังคม หรือ อำนาจในสังคมของบุคคล ผู้ที่มีสถานะภาพในสังคมต่ำกว่ามักใช้ภาษาที่อ่อนน้อมต่อผู้ที่มีสถานะภาพในสังคมเหนือกว่า เช่น ในกรณีที่เด็กพูดกับผู้ใหญ่ หรือ ลูกจ้างพูดกับนายจ้าง

2.3 ความสัมพันธ์ส่วนตัว (Personal relationship) คือความใกล้ชิดของผู้ร่วมสนทนา เช่น เพื่อนร่วมงานสนทนากัน มักจะใช้ภาษาที่มีความเป็นทางการน้อยกว่าภาษาที่ใช้กับคนที่ไม่คุ้นเคย

2.4 ความรู้ภูมิหลังที่มีร่วมกัน (Shared background knowledge) เช่น เรื่องราวส่วนตัว หรือ ความรู้เฉพาะทาง ในบางกรณีที่มีผู้ร่วมสื่อสารมีระดับความรู้ภูมิหลังแตกต่างกัน จะทำให้ลักษณะภาษาที่ใช้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น ภาษาที่ใช้ในการพูดคุยเกี่ยวกับโรคเฉพาะทางระหว่างแพทย์กับแพทย์ ย่อมจะแตกต่างจากภาษาที่พูดคุยระหว่างแพทย์กับคนไข้

3. ช่องทางในการสื่อสาร Channel

ช่องทางในการสื่อสารเป็นตัวแปรเดียวกับสื่อ (Mode) สามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้ง่ายที่สุด และยังเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถในการตอบสนองของผู้ร่วมสื่อสาร การเลือกช่องทางในการสื่อสารเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการสื่อสารด้วย

- 3.1 วิธีการสื่อสาร (Mode) เช่น โดยการพูด จะมีผู้ส่งสารและผู้รับสารที่เฉพาะเจาะจง และมักได้รับการตอบสนองจากผู้รับสาร ในขณะที่การสื่อสารโดยการเขียน มักจะไม่ได้มีการตอบสนองจากผู้รับสาร วิธีการทั้งสองล้วนมีจุดประสงค์ในการสื่อสารที่ต่างกัน
- 3.2 สื่อเฉพาะ (Specific Medium) หมายถึงกลุ่มย่อยของวิธีการสื่อสารโดยการพูดและการเขียนที่เฉพาะเจาะจง แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่
 - 3.2.1 สื่อถาวร (Permanent) เช่น การบันทึกเสียง การพิมพ์ การเขียน หรือการส่งอีเมล เป็นการใช้นิยามภาษาในลักษณะของภาษาเขียน
 - 3.2.2 การพูดเพียงชั่วขณะ (Transient Speech) เช่น การพูดคุยต่อหน้า การพูดคุยผ่านวิทยุ การพูดคุยผ่านโทรศัพท์ เป็นการใช้นิยามภาษาในลักษณะของภาษาพูด

4. สถานการณ์ที่เกิดการสื่อสาร (Production Circumstances)

การสื่อสารสามารถเกิดขึ้นได้ระหว่างที่กำลังจะสื่อสาร เช่น จากการวางแผน หรือการเขียนร่างไว้ สถานการณ์ที่เกิดการสื่อสารส่งผลต่อการเลือกช่องทางในการสื่อสาร ผู้ที่เลือกสื่อสารด้วยการพูดมักจะไม่มีเวลาในการวางแผนการสนทนา เพราะต้องโต้ตอบคู่สนทนาในทันที ผู้ส่งสารอาจสื่อสารผิดพลาดได้ ขณะที่การสื่อสารผ่านการเขียน ผู้ส่งสารสามารถร่างสิ่งที่เขียน และแก้ไขดัดแปลงให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการสื่อสารได้ ภาษาที่ใช้จึงประณีต ชัดเจน ตรงตามความต้องการของผู้ส่งสาร

5. กาลเทศะ (Setting)

กาลเทศะเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสารและส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษา เช่น นักเรียนนำเสนองานให้ครูฟังในชั้นเรียน ย่อมจะใช้ภาษาที่เป็นทางการกว่าพูดคุยเกี่ยวกับงานที่นำเสนอกับครูนอกชั้นเรียน ลักษณะของกาลเทศะที่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสาร มีดังต่อไปนี้

- 5.1 ผู้ร่วมสื่อสารทั้งสองฝ่ายอยู่ร่วมกันในเวลาและสถานที่เดียวกันหรือไม่ ทั้งสองฝ่ายอยู่ในเวลาหรือสถานที่เดียวกัน จะทำให้ทำความเข้าใจหัวข้อในการสื่อสารได้ง่าย เช่น หากสื่อสารด้วยการใช้คำบ่งชี้ เช่น “*พรุ้งนี้*” หรือ “*ตรงโน้น*” ทั้งสองฝ่ายก็จะเข้าใจว่า “*พรุ้งนี้*” คือเมื่อไหร่ และ “*ตรงโน้น*” คือที่ไหน หากในภาษาเขียน เช่น ในหนังสือพิมพ์ ผู้อ่านก็จะเข้าใจว่า “*พรุ้งนี้*” คือเมื่อไหร่
- 5.2 ระดับความเป็นส่วนตัวของการสื่อสาร
 - 5.2.1 การสื่อสารมีความเป็นส่วนตัว ผู้ส่งสารมุ่งส่งสารให้ผู้รับสารเพียงคนเดียวที่เป็นเป้าหมาย เช่น การคุยกันเป็นการส่วนตัว หรือ การส่งจดหมายส่วนตัว
 - 5.2.2 การสื่อสารเป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณะ ผู้ส่งสารมุ่งส่งสารให้ผู้รับสารโดยไม่จำกัดเฉพาะผู้รับสารที่เป็นเป้าหมาย เช่น การบรรยายบนเวทีสาธารณะ หรือ ข้อความในหนังสือพิมพ์
- 5.3 ช่วงเวลาที่เกิดการสื่อสาร ได้แก่ ในปัจจุบันหรือในอดีต

6. จุดประสงค์ของการสื่อสาร (Communicative purposes) มีหลายระดับ ดังต่อไปนี้

- 6.1 จุดประสงค์ทั่วไป เช่น อธิบาย แจกข้อมูล โน้มน้าว สร้างความบันเทิง
- 6.2 จุดประสงค์เฉพาะ เช่น สรุปข้อมูลจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา อธิบายวิธีการใช้งาน เครื่องถ่ายเอกสารรุ่นใหม่ล่าสุด แสดงละครสอนใจเรื่องความกตัญญู
- 6.3 ต้องการให้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น การคาดหมายทำนาย การสร้างจินตนาการ
- 6.4 การแสดงออกถึงทัศนคติต่างๆ

จุดประสงค์ทั่วไปของการสื่อสารจำแนกได้ง่ายและผู้ส่งสารอาจมีมากกว่าจุดประสงค์เดียว เช่นในการประชุมประจำแผนกมีทั้งจุดประสงค์ในการแจ้งเพื่อทราบและขอความร่วมมือในการทำเรื่องที่แจ้งเพื่อทราบ จุดประสงค์เฉพาะจะส่งผลต่อการเลือกใช้ภาษา และมีการใช้ทำเนียบภาษาที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนจุดประสงค์ของการสื่อสารทำให้เกิดทำเนียบภาษาย่อยซึ่งเกิดขึ้นกันขึ้น โดยสามารถเกิดได้ทั้งในการสื่อสารด้วยการพูด และการเขียน

7. หัวข้อของการสื่อสาร (Topic)

หัวข้อของการสื่อสารสำคัญต่อการเลือกใช้คำ แต่ไม่มีผลต่อหลักไวยากรณ์ที่ใช้ในทำเนียบภาษา ผู้ส่งสารมักเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับหัวข้อของการสื่อสาร เช่น ใช้คำศัพท์เฉพาะวงการในการประชุมวิชาการ โดยใช้คำที่เป็นกันเองในหัวข้อการสนทนาทั่วไป อนึ่ง หัวข้อของการสื่อสาร มีดังต่อไปนี้

- 7.1 หัวข้อการสนทนาทั่วไป เช่น กิจกรรมประจำวัน งานที่ทำ สภาพอากาศ สุขภาพ การศึกษา
- 7.2 หัวข้อเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อสนทนาทั่วไป หรือการสนทนาทั่วไปที่มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจง

อย่างไรก็ตาม ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้นำหลักการของฮาลิเดย์ ที่ได้นำเอาปัจจัย 3 ประการ อันได้แก่ หัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาในต้นฉบับ เนื่องจากรายละเอียดในนวนิยายเรื่อง Rouge Lawyer มีตัวแปรไม่ครบทั้ง 7 ประการ จึงนำกรอบความคิดของไบเบอร์และคอนราตมาใช้ไม่ได้ จากนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการวิเคราะห์วัจนลีลา แล้วค่อยลงมือแปลโดยให้ภาษาปลายทางสอดคล้องกับทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่วิเคราะห์ไว้ ในท้ายที่สุด ผู้ศึกษาจึงทำการปรับบทแปลตามหลักภาษาเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ และมีความเป็นธรรมชาติต่อผู้รับสารปลายทาง

2.2.1. วัจนลีลา (Style)

วาร์ดฮาฟ (Wardhaugh, 2006) ได้อ้างถึงคำนิยามเกี่ยวกับวัจนลีลา (Style) ของมาร์ตินโจส (Martin Joos, 1962) ดังนี้ วัจนลีลาคือความแตกต่างของการใช้ภาษา โดยพิจารณาจากระดับความเป็นทางการ โดยกล่าวเสริมว่า ผู้ส่งสารสามารถใช้วัจนลีลาในการสื่อสารได้หลากหลาย ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น ในพิธีกรรม ย่อมต้องใช้ภาษาที่มีความเป็นทางการสูง ในขณะที่การบรรยายในที่สาธารณะ ใช้ภาษาที่มีความเป็นทางการน้อยลงมา ในบทสนทนาทั่วไป ใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ในขณะที่การสนทนากับผู้ที่มีความใกล้ชิดในเรื่องที่ไม่ค่อยมีความสำคัญ ภาษาที่ใช้ก็จะมีความไม่เป็นทางการสูง

มาร์ติน โจส (Martin Joos, 1962) แบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ความเป็นทางการมาพิจารณา ดังนี้

(1) วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) เป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการสูงสุด ใช้ในพิธีการทางศาสนาที่ต้องให้ความเคารพ พิธีการในชั้นศาล และพิธีการสำคัญอื่นๆ วัจนลีลาระดับนี้ใช้ในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนกลุ่มใหญ่ ภาษาที่ใช้ได้รับการเตรียมการล่วงหน้าอย่างดี น้ำเสียงของผู้พูดมีความเกินจริง ภาษามีความตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น *“Yes, Your Honour”, “Yes, My Lord”* และ *“I object”* รูปแบบประโยคสร้างขึ้นอย่างพิถีพิถัน และการเรียงลำดับประโยคมีความวิจิตรบรรจง ผู้ที่เข้าร่วมพิธีการมักเป็นบุคคลสำคัญระดับสูง พิธีการมีความสำคัญกว่าปกติทั่วไป จึงต้องใช้ภาษาที่ทำให้เกียรติผู้ร่วมสื่อสารอย่างสูง ตัวอย่างภาษาในศาล เช่น *“Participants should remain stated throughout the ceremony”*

(2) วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal Style) เป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการรองลงมา ใช้สื่อสารกับผู้รับสารกลุ่มใหญ่ ที่ไม่ได้มีปฏิริยาโต้ตอบกับผู้ส่งสารโดยตรง เช่น ในการบรรยายของอาจารย์ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ วัจนลีลานี้ใช้กับเหตุการณ์สำคัญ มีความจริงจัง และเป็นทางการสูง จะพบเห็นในงานวิจัยทางการศึกษา และรายงานทางวิชาชีพอื่นๆ ตัวอย่างเช่น *“Those taking part should sit during the proceedings”*

(3) วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) เป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการพอสมควร มักเป็นการสนทนาระหว่างคนสองฝ่าย มีการใช้คำด้วยความระมัดระวังพอสมควร เช่น ในการติดต่อทางธุรกิจ บทสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย และบทสนทนาระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ตัวอย่างเช่น *“Would you please stay in your seats?”*

(4) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) เป็นวัจนลีลาที่มีความสนิทสนมมากขึ้น เป็นการสนทนาระหว่างเพื่อน เพื่อนร่วมงาน และสมาชิกในครอบครัว ระยะห่างทางสังคมระหว่างคู่สนทนามีน้อย วัจนลีลาเช่นนี้ใช้ในสถานการณ์ธรรมดาทั่วไป หรือสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย มีการสอดแทรกข้อมูลภูมิหลังได้อย่างอิสระระหว่างสนทนา มีการเรียกขานด้วย ชื่อต้น หรือ ชื่อเล่น มีการกร่อนคำ มีการใช้สแลง มีการละพยางค์ที่ไม่เน้นเสียง โดยเฉพาะการเริ่มต้นประโยค ตัวอย่างเช่น *“Anybody home?”, “Car broke down”, “Got a match?”* และ *“Need help?”*

(5) วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) คือวัจนลีลาที่สื่อสารโดยไม่มีการยั้งยั้งทางสังคมมาเป็นตัวกำหนด เช่น การสื่อสารกับครอบครัว คนรัก และเพื่อนสนิท ผู้พูดสามารถเปิดเผยตัวตนที่อยู่ข้างใน คำที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความสนิทสนมได้แก่ *“dear”, “honey”* และ *“hon”* ภาษาที่ใช้มีการละคำ การตัดคำ การใช้สแลง การใช้คำเฉพาะกลุ่ม การใช้คำที่รู้จักกันในคู่สนทนา ตัวอย่างเช่น *“Hey daring, how are you?”*

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542) ได้อธิบายเรื่องวัจนลีลาทั้ง 5 ระดับพร้อมยกตัวอย่างการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆในภาษาไทย ดังนี้

(1) วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับ หรือพูดถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น พระมหากษัตริย์ และใช้ในกาลเทศะที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น ในพิธีทางศาสนา หรือพิธีที่เป็นทางการมากในศาล ในที่ประชุมรัฐสภา เป็นต้น ลักษณะของภาษามีความเด่นตรง ความอลังการ ความซับซ้อน และความเป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้มาเป็นเวลานานในสังคม

ตัวอย่าง

□ “ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูล อัญเชิญใต้ฝ่า
ละอองธุลีพระบาทพระราชทานปริญญาบัตร”

□ “ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก
จงดลบันดาลให้ท่านและครอบครัวประสบแต่ความสุขความเจริญ

(2) วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal Style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญ ใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า และใช้พูดเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พูดมีความเอาใจจริงเอาใจจ้ง เช่น การเขียนบทความทางวิชาการ การกล่าวสุนทรพจน์ การบันทึกรายงานการประชุม การเขียนจดหมายราชการ ลักษณะของภาษาในวัจนลีลานี้ไม่อลังการและตายตัวเท่าวัจนลีลาตายตัว แต่ก็มีรูปแบบที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ตามกฎหมายไวยากรณ์ของภาษาไทยตัวอย่าง

□ “รายงานผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการเจริญเติบโตของใบหน้าและ
กะโหลกศีรษะมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของร่างกาย

□ “ฝ่ายวางแผนและพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการ
ดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยปิโตรเคมี

(3) วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ การงาน การซื้อขายในชีวิตประจำวัน รวมทั้งในการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ ผู้พูดมีความจริงใจน้อยกว่าในวัจนลีลาเป็นทางการ แต่ก็มากกว่าในวัจนลีลาเป็นกันเอง ลักษณะด้านภาษาของวัจนลีลาหารือมีโครงสร้างที่หลวมกว่า และไม่สมบูรณ์ตามไวยากรณ์ มีการละคำ เช่น ละประธานของประโยค มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ และประโยคซับซ้อนน้อยกว่า

ตัวอย่าง

□ “คิดว่า idea ที่คุณเสนอมาฟังดูน่าสนใจมาก”

□ “สนใจสินค้าตัวใหม่ไหมครับ

(4) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง เช่น ที่งานเลี้ยง โรงอาหาร สนามเด็กเล่น ฯลฯ ใช้พูดกับบุคคลที่เท่าเทียมกัน หรือที่คุ้นเคยพอสมควร ผู้พูดจะรู้สึกสบายๆ ไม่ตึงเครียด ลักษณะของภาษา มีข้อสังเกตได้คือมีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการกร่อนคำ หรือใช้คำย่อ มีการใช้สแลง และคำลงท้าย (เช่น นะ ชี เอะ) รูปประโยคไม่ซับซ้อน และมีการละประธานมากกว่าในวัจนลีลาหารือ

ตัวอย่าง

□ “ตอนนี้ว่างหรือเปล่า จะขึ้นไปพบ”

□ “ตกลง เจอกัน บ่ายโมงวันพุธนะ อย่าลืมนะ”

(5) วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) คือรูปแบบการใช้ภาษาที่ใช้พูดเฉพาะกับคนที่สนิทที่สุด เช่น บุคคลในครอบครัว ระหว่างพี่น้อง สามิภรรยา ใช้พูดเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องที่รู้กันอยู่อย่างดี ในคู่สนทนา ลักษณะของภาษาอาจแยกจากวัจนลีลาเป็นกันเองได้ยาก แต่อาจสังเกตได้จากการกร่อนของคำและประโยคมีมากกว่า และมีการใช้คำย่อ คำเฉพาะกลุ่ม หรือคำสบบถาบันมาก

ตัวอย่าง

□ “หิวยัง เอาเลยมัย”

□ “กะอีแค่นี้ สอ บอ มอ

กล่าวโดยสรุป ในการแปลเรื่อง *Rouge Lawyer* ต้องอาศัยการวิเคราะห์วัจนลีลาในภาษาอังกฤษตามหลักการของมาร์ติน โจนส์ เพื่อคงอรรถรสของภาษาต้นทาง จากนั้นจึงนำมาถ่ายทอดในภาษาไทยโดยอาศัยหลักคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความเป็นธรรมชาติ โดยวัจนลีลาที่พบมากที่สุดในตอนที่ยกมาคือวัจนลีลาหารือ ซึ่งปรากฏในบทสนทนาในศาล ซึ่งมีทั้งการสื่อสารระหว่างผู้พิพากษา ทนายและลูกความฝ่ายจำเลย อัยการและพยานบุคคลที่ขึ้นให้การ เช่น พระนักเทศน์ นักโทษร่วมเรือนจำ นักพยาธิวิทยา ในขณะที่ วัจนลีลาสนิทสนมจะปรากฏในการสนทนาระหว่างทนายจำเลยและลูกความ รวมถึงระหว่างทนายจำเลยและภรรยาเก่า นอกจากนี้ วัจนลีลาเป็นกันเองจะปรากฏในตอนที่ชาวเมืองเขียนป้ายตำหนิตนายฝ่ายจำเลยและผู้ต้องหา เป็นต้น

เมื่อวิเคราะห์ทำเนียบภาษาในตอนที่น่าสนใจ ผู้ศึกษาพบการใช้ทำเนียบภาษากฎหมายมากที่สุด ด้วยเหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นในศาลเป็นส่วนใหญ่ ตัวละครขึ้นให้การในศาล มีการซักค้าน พยาน มีการสนทนาเกี่ยวกับการหาข้อเท็จจริงในคดีฆาตกรรม มีการพิสูจน์หลักฐานที่จะนำมาเชื่อมโยงจำเลยเข้ากับคดีฆาตกรรม การทำให้พยานบุคคลหมดความน่าเชื่อถือ อันได้แก่ พระนักเทศน์ เด็กหนุ่มในโบสถ์ และนักโทษร่วมเรือนจำที่อยู่ในห้องขังเดียวกับการดี เป็นต้น ผู้ศึกษาต้องใช้ความระมัดระวังในการแยกความแตกต่างระหว่างคำธรรมดาและคำศัพท์เฉพาะทางด้านกฎหมายให้ออก

2.2.2 ทำเนียบภาษากฎหมาย (Legal Register)

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2555) กล่าวว่า ในภาษากฎหมายจะมีคำศัพท์เฉพาะที่มีความหมายในทางกฎหมาย ซึ่งบัญญัติขึ้นโดยนักนิติศาสตร์ที่มีหน้าที่ในการร่างกฎหมายใหม่ๆ กล่าวคือ คำศัพท์เฉพาะในทางกฎหมาย เป็นการนำคำในภาษาธรรมดา โดยนิยามคำศัพท์ให้มีความหมายจำเพาะ มีลักษณะพิเศษ ไม่ตรงความหมายทั่วไป

ยุทธชัย วิธิกุล (2546) ได้กล่าวถึงทำเนียบภาษาทางกฎหมายว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้กำหนดข้อบังคับ กฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ให้คนในสังคมกระทำตาม ทำเนียบภาษากฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ มีความเด็ดขาด เป็นทางการ ทำให้ผู้รับสารทราบว่าเป็นข้อกำหนดโดยรัฐ หากฝ่าฝืนจะได้รับโทษทางกฎหมาย ภาษากฎหมายยังมีระเบียบแบบแผนในการใช้ถ้อยคำสำนวน มีความหมายกระชับชัดเจนเพียงความหมายเดียว ใช้คำที่มีความหมายสม่ำเสมอตลอดทั้งบริบท

วาโรและฮิวส์ (Varo & Hughes, 2002) ได้สรุปลักษณะเฉพาะของภาษากฎหมายในภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

1. ด้านคำศัพท์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

ก. คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย (Purely technical terms) เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในแวดวงกฎหมาย ไม่ปรากฏการใช้ในแวดวงอื่น เช่น *'barrister', 'counsel', 'solicitor', 'estoppel', 'breach of official duty', 'serve proceedings',* และ *'refuse leave to appeal'* เป็นต้น

ข. คำศัพท์กึ่งเฉพาะทางกฎหมาย (Semi-technical or mixed terms) เป็นคำศัพท์ทั่วไปที่มีความหมายพิเศษในวงการกฎหมาย ตัวอย่างเช่น คำว่า *'issue'* ในข้อความต่อไปนี้

- 1) *'The testator died without issue'* จะหมายถึง *'offspring, children'*
- 2) *'The parties could not agree on the issue'* จะหมายถึง *'disputed point'*
- 3) *'The passport was issued by the Liverpool office'* จะหมายถึง *'give out'*

ค. คำศัพท์ที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวันที่พบในงานทางกฎหมาย ซึ่งคำศัพท์จะยังคงความหมายเดิม เช่น คำว่า *'subject-matter'* ใน *'subject-matter of the contract'* คำว่า *'paragraph'* ใน *Section 2, subsection 12, paragraph (b) of the Act'* และคำว่า *'summarize'* ใน *'The judge summarized the facts of the case'* เป็นต้น

2. ด้านรูปแบบการสร้างประโยคและระบบคำ (Syntax and Morphology)

ก. มีประโยคยาว (Long Sentences) ตัวอย่างจาก Data Processing Agreement

'The Contractor shall implement and maintain appropriate technical and organizational measures so as to prevent the destruction, damage, loss or alteration of the Data or the unauthorized or unlawful processing of the Data as agreed with

the council and the Contractor shall provide the Council with such information as it may require to satisfy itself that the Contractor is complying with such obligations including but not limited to a copy of its registration under the Act and shall permit any authorized representative of the Council to have access to any site at which Data is stored to monitor the implementation, operation or existence of such procedures.'

ซึ่งประโยคนี้นี้มีถึง 106 คำด้วยกัน

ข. มีคำเชื่อม (Connectors) ปรากฏมากมาย เช่น บุพบทวลี ดังต่อไปนี้

'notwithstanding', 'under', 'subject to', 'in accordance with' และ 'whereas'

ค. มีการใช้กรรมวาจก (Passive Voice) มากมายเช่น *'No submission (by any party) will be accepted after the date stated', 'The payment must be made within seven days' และ 'The accused was found guilty'*

ง. มีประโยคแสดงเงื่อนไขและเงื่อนไขสมมติมากมาย (Conditionals and Hypothetical Formulations) ในประโยคบอกเล่าจะขึ้นนำด้วย *'if', 'when', 'where', 'whenever', 'provided that' และ 'in the event that/of'* เป็นต้น ในประโยคปฏิเสธ จะขึ้นนำด้วย *'unless', 'failing', 'except as/ where/ if' และ 'but for'* เป็นต้น

ตัวอย่าง

'Where either party fails to perform their side of the bargain, then, subject to clause 15 above, if notice of non-performance is given in writing by the injured party within seven days, or, in the event that communication is impossible until the ship reaches a port of call, as soon thereafter as is practically possible, the injured party shall be entitled to treat that contract as discharged except as otherwise provided in this contract.'

จ. มีการใช้รูปประโยคที่เรียบง่ายในการบรรยายเกี่ยวกับคดีระหว่างพิจารณาคดีในศาล (Simple Syntax of Plain Judicial Narrative) เช่น

'HIS LORDSHIP said that M-Vatan was an ultra-large crude carrier 370 meters in length and 64 meters in beam. She was probably the largest ship ever salvaged. In July 1985 she was on charter to the National Iranian Tanker Co., engaged on a shuttle service between the oil loading terminal at Kharg Island and Sirri Island. On July 9 she was struck by a missile which caused a fire...'

จ. มีการใช้คำแสดงความเป็นคู่กรณีทางกฎหมาย (Active and Passive Parties in Legal Relationships) ตัวอย่างเช่น โดยการเติม -er (-or) และ -ee เช่น ‘Grantor’/ ‘Grantee’, ‘Promisor’/ ‘Promisee’, ‘Bailor’/ ‘Bailee’ และ ‘Mortgagor’/ ‘Mortgagee’ เป็นต้น หากในคดีอาญา จะเป็นคู่กรณีระหว่าง ‘The State’/ ‘The Accused’ และ ‘The Prosecution’/ ‘The Defence’ เป็นต้น

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542) ได้กล่าวว่า ภาษากฎหมายไทยเป็นทำเนียบภาษาที่เด่นมาก ใช้ในการเขียนกฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายพาณิชย์ พระราชบัญญัติ กฎระเบียบต่างๆ ตลอดจนรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้นเอกสารประเภททะเบียนสมรส สัญญา ข้อตกลง ใบหย่า พินัยกรรม โฉนดที่ดิน สิทธิบัตร ทะเบียนการค้า คำให้การ หมายศาล ฯลฯ ก็ใช้ภาษากฎหมายทั้งสิ้น

ภาษากฎหมายมีลักษณะเฉพาะทั้งด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ คำศัพท์เฉพาะบางคำก็ดูเหมือนคำธรรมดา แต่มีความหมายพิเศษ เช่น ผู้เยาว์ มิได้หมายความว่า “ผู้อายุน้อย” แต่แปลว่า “ผู้ที่ต้องอยู่ในปกครองของผู้หนึ่งผู้ใด” “ปริมสิทธิ์” หมายถึง “สิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้คนอื่นในหนี้อันเดียวกัน”

วากยสัมพันธ์ของภาษากฎหมายก็มีลักษณะเฉพาะ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542) ได้อ้างอิงถึงกาญจนา โรจนพานิช (2539) ที่ได้ศึกษาภาษากฎหมายไทย โดยมุ่งวิเคราะห์การเรียงคำในประโยค ความซับซ้อนของประโยค และการเชื่อมโยงความในสัมพันธ์สาร (discourse) ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะที่สังเกตได้ว่าเด่นในภาษากฎหมายไทยแล้วนำลักษณะดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับภาษาในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นตัวแทนของทำเนียบภาษาเป็นทางการอื่นๆ ของไทย

กาญจนาพบว่าลักษณะที่ปรากฏในภาษากฎหมายมากกว่าในบทบรรณาธิการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่การเรียงคำโดยขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า ให้ หรือ ห้าม และใช้อนุกรรณประโยค

ตัวอย่างประโยคที่ขึ้นต้นด้วย ให้ หรือ ห้าม

- ☐ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับอาชุนั้น
- ☐ ให้เจ้าพนักงานผู้ทำบันทึกลงลายมือของตนในบันทึกนั้น
- ☐ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นในระหว่างพิจารณา

ตัวอย่างอนุกรรณประโยค

- ☐ ถ้าผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง...
- ☐ ถ้าจะต้องเสียดอกเบี้ยแก่กัน และมีได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้โดยนิติกรรม หรือโดยบทกฎหมายอันชัดแจ้ง ให้ใช้อัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี

การที่ภาษากฎหมายใช้ลักษณะ 2 ประการข้างต้นมากจนเป็นลักษณะเด่นเป็นเพราะภาษากฎหมายต้องมีความศักดิ์สิทธิ์ มีอำนาจเด็ดขาด จึงใช้คำว่า ให้ และ ห้าม วางไว้หน้าประโยค นอกจากนั้น ภาษากฎหมายต้องชัดเจนแต่ต้องไม่เินยื้อ การใช้เนกรรณประโยคทำให้เกิดคุณสมบัติดังกล่าวได้ เพราะทำให้สามารถละข้อความได้เป็นจำนวนมากแต่ความชัดเจนยังคงอยู่ โดยดูที่คำว่า “และ” หรือ “หรือ”

งานวิจัยของกาญจนา ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าลักษณะอื่นๆ เช่นการใช้สังกรประโยค โดยเฉพาะนามานุประโยค การใช้สรรพนามแทนคำนาม การละประธานของประโยค และการใช้คำเชื่อมระหว่างประโยค เช่น อย่างไรก็ตาม อนึ่ง ทั้งนี้ ฯลฯ ปรากฏในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มากกว่าภาษากฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ภาษากฎหมายไทยมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ลักษณะดังกล่าว

เมื่อผู้ศึกษาได้พิจารณาทำเนียบภาษาและวลีลีลาที่ใช้ในต้นฉบับตามหลักการของฮาลิเดย์แล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการลงมือแปล โดยทำเนียบภาษาและวลีลีลาที่ใช้ต้องสอดคล้องกับที่วิเคราะห์ได้จากต้นฉบับ จากนั้นผู้ศึกษาก็จะทำการปรับบทแปลตามหลักภาษา เพื่อให้ภาษาที่ใช้เข้ากับสถานการณ์ มีความเป็นธรรมชาติ ฟังแล้วรื่นหูต่อผู้รับสารปลายทาง ทั้งนี้ การปรับบทแปลจะมีทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง ระดับคำ ได้แก่ การเติมคำอธิบาย การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด และการตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป เป็นต้น ระดับโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างระดับเสียง โครงสร้างระดับคำ โครงสร้างระดับประโยค และโครงสร้างระดับที่สูงกว่าประโยค เป็นต้น

2.3 การปรับบทแปล

สัญญาวิ สายบัว (2542) กล่าวว่า ระบบภาษาของภาษาต้นทางและภาษาปลายทางนั้นแตกต่างกัน เพราะมนุษย์ต่างสังคมย่อมมีวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ทัศนคติ ความเชื่อ และการมองสิ่งต่างๆที่แวดล้อมตนต่างกัน การสื่อความหมายโดยการแปลไม่ว่าจะเป็นการแปลที่มีลักษณะตรงตัวหรือแปลแบบเอาความ จำเป็นจะต้องมีการปรับบทแปลเกิดขึ้น เพื่อให้บทแปลสื่อความหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.3.1 ขอบเขตการปรับบทแปล

การปรับบทแปล ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขบทแปลให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความพอใจของผู้แปล การปรับบทแปลทำได้ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) ปรับภาษาเพื่อให้บทแปลนั้นอ่านเข้าใจง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น การปรับลักษณะของภาษาต้นฉบับที่มีลักษณะภาษาทางวิชาการ (technical) มาเป็นลักษณะภาษาธรรมดา หากผู้แปลต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านทั่วไป ไม่เฉพาะแต่นักวิชาการเท่านั้น ผู้แปลอาจปรับโครงสร้างประโยคและการเรียงลำดับประโยคและความคิดให้ต่างไปจากต้นฉบับ เพื่อให้บทแปลสละสลวย เป็นธรรมชาติ และอ่านเข้าใจง่ายขึ้น ผู้แปลต้องไม่แก้ไข ดัดแปลงภาษาในฉบับแปลเพื่อความพอใจของตนเอง หรือเพราะตนเองเห็นว่า ทำนองการเขียนและลักษณะของภาษาของต้นฉบับไม่ดี และต้องการแก้ไขให้เป็น ทำนองการเขียนและลักษณะภาษาอื่นที่ผู้แปลเห็นว่าดีกว่า

2) ปรับบทแปลโดยคำนึงความมุ่งหมายของการแปลเป็นหลักเพื่อให้ได้ความหมายที่เทียบเคียงกับต้นฉบับ หากผู้แปลเผชิญปัญหาในการคงรูปแบบการนำเสนอไว้ แล้วสูญเสียความหมายไปบางส่วน ผู้แปลควรเลือกรักษาความหมายไว้ แล้วปรับรูปแบบตามความเหมาะสม ยกเว้นงานเขียนประเภทจรรยาบรรณ (expressive writing) ที่รูปแบบสำคัญพอๆ กับความหมาย

2.3.2 สิ่งที่ปรับในบทแปล แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- (1) ระดับคำ ซึ่งหมายถึง คำ สำนวน หรือโวหาร ที่จะใช้ในบทแปล
- (2) ระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งหมายถึง เสียง โครงสร้างของคำ โครงสร้างของประโยค และโครงสร้างของการเรียงลำดับกลุ่มประโยคเข้าเป็นหน่วยภาษาที่ใหญ่ขึ้น เช่น ย่อหน้า หรือ บทความ เป็นต้น

(1) **ระดับคำ** การปรับระดับคำจะจำเป็นก็ต่อเมื่อคำ หรือสำนวนที่อ้างอิงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในต้นฉบับ ไม่มีในฉบับแปล ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทยใช้คำว่า “ยาย” เรียกแทนแม่ของแม่ และใช้คำว่า “ย่า” เรียกแทนแม่ของพ่อ แต่ในภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า “grandmother” เรียกแทนทั้งแม่ของแม่ และแม่ของพ่อ นอกจากนี้ การปรับระดับคำ ยังใช้กับคำที่อ้างอิงถึงธรรมเนียมและความเป็นอยู่ที่มีในต้นฉบับ แต่ไม่มีในฉบับแปล ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ดังนี้

1) การเติมคำอธิบาย ซึ่งทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1.1) การเติมลักษณะนามข้างหน้า ใช้ในกรณีที่คำนั้นไม่มีคำเทียบเคียงในภาษาของฉบับแปลและผู้แปลตัดสินใจนำคำในภาษาต้นฉบับมาใช้ในฉบับแปล ซึ่งลักษณะนามที่เติมลงไปจะทำให้ความหมายที่คำนั้นอ้างอิงชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง คำที่ขีดเส้นใต้คือลักษณะนามที่เติมลงไป

Java เกาะชวา

NASA องค์การนาซา

คัดจาก *สื่อสารด้วยการแปล* ของ ปานฉาย ฐานธรรม (2537)

1.2) การเติมข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำ หรือสำนวนที่เป็นปัญหา เพื่อให้ความหมายที่คำนั้นอ้างอิงไปถึงตรงกับต้นฉบับ หรือเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย (ซึ่งเป็นของใหม่สำหรับผู้อ่าน) ได้กระจ่างขึ้น สิ่งที่ผู้แปลควรระวังอย่างยิ่งก็คือ คำอธิบายที่แทรกเข้าไปนั้นไม่ควรยาวจนดูรุงรัง และยาวจนทำให้บรรยากาศและรสชาติของต้นฉบับเสียไป และควรจะทำเมื่อแน่ใจว่าจำเป็นจริงๆ เท่านั้น

ตัวอย่าง คำ หรือสำนวนที่ขีดเส้นใต้คือคำอธิบายที่เติมเข้าไป

ต้นฉบับ : น้องผมโดนเกณฑ์ทหาร

ฉบับแปล : My younger brother was enlisted

ต้นฉบับ : คุณย่าผมเป็นคนเงียบ แต่คุณยายชอบคุย

บทแปล : My paternal grandmother was a quiet type of woman while my maternal grandmother enjoyed talking with people

สัญญาวิ สายบัว, 2542 คัดจาก *Heat and Heart* ของ อาจินต์ ปัญจพรรค์

นอกจากนี้ การเติมคำอธิบายอาจทำได้โดยการใส่ไว้ในวงเล็บ และแทรกไว้ข้างหลังคำที่ต้องการคำอธิบาย ผู้แปลโดยทั่วไปนิยมใช้วิธีนี้ในการแปลงานเขียนประเภทวรรณกรรม เช่น บทความทางวิชาการ รายงาน เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ: The IRA was created in January 1919 as the successor to the Irish Volunteers, a militant nationalist organization founded in 1913.

ฉบับแปล: องค์การ ไอ.อาร์.เอ ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1919 ในฐานะเป็นองค์การที่สืบทอดงานขององค์การอาสาสมัครไอริช อันเป็นองค์การแบบทหารแห่งชาติที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1913 (เพื่อแยกตัวจากอังกฤษ... ผู้แปล)

ผู้แปลอาจใส่คำอธิบายไว้ท้ายหน้าในรูปเชิงอรรถ ซึ่งคำอธิบายแบบนี้ควรทำเมื่อจำเป็นเท่านั้น เช่น คำในภาษาต้นฉบับให้ความหมายอ้างอิงถึงบางสิ่ง หรือประสบการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นเฉพาะในสังคมที่ใช้ภาษานั้น และความหมายนี้เป็นหัวใจของเนื้อหา ซึ่งถ้าผู้อ่านบทแปลไม่เข้าใจ ก็อาจจะไม่เข้าใจทั้งบทได้ และคำอธิบายนั้นก็ยาวเกินกว่าที่จะแทรกเข้าไปในตัวบทได้ ดังตัวอย่างจาก *พื้นฐานการแปล* ของ พรพิมล เสนะวงศ์, 2527 ซึ่งคัดจาก *Art Styles in Thailand* โดย Piriya Krairiksh ต่อไปนี้

ฉบับแปล : The figure is richly ornamented with two types of necklace and a sang wan.

เชิงอรรถ : sang wan: gold chain worn across the body

2) การใช้วลี หรือประโยคแทนคำ ผู้แปลอาจแก้ปัญหาการไม่มีคำศัพท์ที่เทียบเคียงกันได้ ในภาษาปลายทางโดยการใช่วลี หรือประโยคที่บอกลักษณะของสิ่งนั้น หรือกิจกรรมนั้นแทน ดังตัวอย่าง จาก *พื้นฐานการแปล* ของ พรพิมล เสนะวงศ์, 2527 ซึ่งคัดจาก *สุจิตร์พิธวิวงศิลาภุคย์คุนยผลิต รายการวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*, 2 สิงหาคม 2526 ดังต่อไปนี้

ต้นฉบับ : ทรงหลังทักษิณทก (พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา)

ฉบับแปล : *Her Royal Highness pours water over her fingers to confer merit on departed souls. (Monks pray to show their approval of this deed)*

คำอธิบาย : คำว่า ทักษิณทกและถวายอนุโมทนา ไม่มีคำศัพท์ที่เทียบเคียงได้ใน

ภาษาปลายทาง ผู้แปลจึงเลือกที่จะแปลด้วยคำอธิบาย

3) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า ในกรณีนี้คำ ในต้นฉบับมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่ง หรือกิจกรรมซึ่งไม่มีในภาษาของฉบับแปล สิ่งนั้น หรือกิจกรรม นั้นไม่เป็นที่รู้จักในสังคมของผู้อ่านงานแปล วิธีที่ผู้แปลนิยมทำอีกแบบหนึ่ง คือหาคำที่มีความหมาย อ้างอิงถึงสิ่งของ หรือกิจกรรมในระดับกว้างซึ่งสามารถครอบคลุมเอาคำที่เป็นปัญหานั้นไว้ด้วย ดัง ตัวอย่างจากหนังสือ *พื้นฐานการแปล* ของ พรพิมล เสนะวงศ์, 2527

ต้นฉบับ : ทำบุญ

ฉบับแปล : *Make merit*

คำอธิบาย : *Make merit* หมายถึง การทำสิ่งที่ดีงาม ไม่ได้หมายถึงการใส่บาตร หรือทำบุญ เลี้ยงพระเช่นในภาษาต้นทาง)

ต้นฉบับ : สุดแล้วแต่บุญแต่กรรม

ฉบับแปล : *It's God's will*

คำอธิบาย : *It's God's will* หมายถึง เป็นไปตามประสงค์ของพระเจ้า ไม่ได้หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำในอดีต

4) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ

บางภาษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิด (ประโยค หรือวลี) ด้วยโครงสร้างของ ประโยคที่ไม่มีใช้ในภาษาไทย ในกรณีนี้ วิธีที่จะแสดงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ความคิดเหล่านี้คือ การใช้คำ หรือสำนวนที่บอกความสัมพันธ์นั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ ชัดเจน

ต้นฉบับ : *The Wolof warrior, dazed and reeling, proved easy prey for the slaves.*

ฉบับแปล : นักรบชาววอลอฟซึ่งรู้สึกมึนงงและเดินโซเซตกเป็นเหยื่อพวกล่าหาสได้
อย่างง่ายดาย

คำอธิบาย : มีการเติมคำว่า ซึ่ง ลงไป เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิด
คัดจากหนังสือ *การแปลเบื้องต้น* ของทิพา เทพอักษรพงศ์, 2544

5) การตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป โดยคำ หรือสำนวนซึ่งมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่มีใน
ภาษาฉบับแปล และไม่ใช่ความหมายที่สำคัญนักของต้นฉบับอาจจะถูกละไปไม่ปรากฏในฉบับแปลได้
ในกรณีเดียวคือเมื่อการละคำ หรือการละข้อความนั้น ไม่ทำให้บรรยากาศ รสชาติ และสาระสำคัญ
ของต้นฉบับเสียไป คำหรือข้อความที่ตัดออกไปนั้นจะต้องสั้นและเล็กน้อยเท่านั้น ผู้แปลไม่ควรตัด
ข้อความทั้งตอน ซึ่งผู้แปลเห็นว่าไม่สำคัญ มีความเย็นเหวอ หรือด้วยเหตุผลใดๆ ของผู้แปลเอง

ต้นฉบับ : “ฉันให้ยาแกแล้ว” ฉันพูดเสียงไม่ดังนัก “ฉันแกล้งไปทำมันตกไว้ที่บ้านของหวัน
แม่ช่อพุทธชาดของแก

สัญญาวิ สายบัว (2542) คัดจาก *จับตาย* ของ มนต์ จรรงค์

ฉบับแปล : “I have given you medicine, Porn” I said in subdued voiced. “I
dropped it on propose at your Wan’s house.”

สัญญาวิ สายบัว (2542) คัดจาก *Shoot to Kill* ในสี่เรื่องเอกในไทย SPAN
ชื่อผู้แปลไม่ปรากฏ

คำอธิบาย : คำว่า “แม่ช่อพุทธชาด” ซึ่งหมายถึง Wan ถูกละออกไป

การตัดคำ หรือสำนวนบางสำนวนออกไปจากบทแปลอาจทำได้ในอีกรณีหนึ่ง นั่นคือ การพูด
ซ้ำ หรือการใช้คำ หรือสำนวนต่างๆติดต่อกัน เพื่อสื่อความหมายเพียงอย่างเดียว ลักษณะเช่นนี้เป็น
ลักษณะธรรมดาในภาษาทั่วไป แต่โอกาสและสิ่งแวดล้อมสำหรับการใช้อาจแตกต่างกันไปในแต่ละ
ภาษา ผู้แปลอาจพิจารณาตัดสำนวนที่ให้ความหมายซ้ำออกไปจากฉบับแปลได้ ถ้าเห็นว่าการนำมาใช้
ในฉบับแปลจะทำให้ภาษาของฉบับแปลมีลักษณะที่ผิดไปจากธรรมชาติ อ่านแล้วขัดหูขัดตา ดัง
ตัวอย่างจาก *เคล็ดวิชาการแปล ศิลปะการแปลบนเตียงคด* ของ สถาพร ฉันทประสูติ, 2560 คำที่ขีด
เส้นใต้คือคำที่ตัดออกไป

ต้นฉบับ : I said, making the words loud and clear.

ฉบับแปล: ผมพูดเสียงดังฟังชัด

ต้นฉบับ : I asked. My voice came out a whimper.

ฉบับแปล : ผมถามเสียงแผ่ว

(2) **การปรับระดับโครงสร้าง** ความมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดในการปรับระดับโครงสร้างของภาษาคือ เพื่อให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบท และมีลักษณะที่ไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล การปรับระดับโครงสร้างของภาษาทำได้ 4 ระดับ

1) **ระดับเสียง** หลักสำคัญคือการใช้ตัวอักษรในภาษาฉบับแปลแทนที่เสียงที่ตรงหรือว่าใกล้เคียงกับเสียงของคำในต้นฉบับ การปรับในระดับเสียงใช้ในการถ่ายทอดชื่อ หรือการยืมคำเดิมลงมาใช้ในบทแปล หรือที่เรียกกันว่าการทับศัพท์

2) **ระดับโครงสร้างของคำ** โครงสร้างของคำของแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ดังนี้

2.1) ความแตกต่างด้านคุณสมบัติ และการทำงานของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยค เช่น คำกริยาในภาษาอังกฤษต้องผันกริยาตามรูปของประธาน ตัวอย่างเช่น “*the sparrow flies away/ the sparrows fly away*” ซึ่งการที่ “*sparrow*” เป็นเอกพจน์ หรือพหูพจน์ส่งผลต่อการผันกริยา ในขณะที่ภาษาไทยไม่เป็นเช่นนั้นนอกจากนี้ คำกริยาในภาษาอังกฤษยังบอกเวลาขณะประธานทำกริยานั้น และบอกสภาพการเสร็จสมบูรณ์ของกริยานั้น ตัวอย่างเช่น “*the sparrow is flying away/ the sparrow flew away*” ขณะที่คำกริยาในภาษาไทยไม่เป็นเช่นนั้น

2.2) ความแตกต่างในด้านการประกอบคำด้วยหน่วยเสียง หรือหน่วยคำพิเศษเพื่อบอกความหมายเพิ่มเติมในด้านเพศ (gender) พจน์ (number) กาล (tense) และความหมายอื่นๆ เช่น คำว่า “*boy*” หมายถึง เด็กผู้ชายจำนวน 1 คน ซึ่งการเติมหน่วยเสียงพิเศษ [Z] ซึ่งแสดงโดย s หรือ ‘s เข้าไป จะมีความหมายเป็น เด็กผู้ชายหลายคน หรือ ของเด็กผู้ชาย เมื่อผู้แปลถ่ายทอดความหมายของคำในต้นฉบับเป็นคำในภาษาฉบับแปล ผู้แปลอาจจะเปลี่ยนโครงสร้างของคำเสียใหม่ โดยยึดหลักว่าให้เหมาะสมและถูกต้องกับไวยากรณ์ของฉบับแปล และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ

ต้นฉบับ (เป็นคำ)	ฉบับแปล (เป็นวลี)
<i>Books</i>	หนังสือหลายเล่ม
<i>Kindly</i>	ด้วยความเมตตา
<i>A kitchenette</i>	ครัวน้อยๆ

3) **ระดับประโยค** มีวิธีการดังต่อไปนี้ 1) การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี 2) การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี และวลีเป็นประโยค 3) การปรับการใช้ปฏิเสธ 4) การปรับการใช้กรตุวาท และกรรมวาทของกริยาในประโยค และ 5) การเพิ่มและละคำในประโยค ซึ่งการปรับโครงสร้างในระดับประโยคควรจะทำก็ต่อเมื่อโครงสร้างของประโยคในภาษาต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยในหมู่ผู้อ่านงานแปล อันจะทำให้เกิดปัญหาในด้านไม่เข้าใจความหมาย นอกจากนี้การปรับโครงสร้างประโยคควรจะทำเพื่อให้ลักษณะภาษาสละสลวย อ่านแล้วรื่นหู

3.1) การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี ซึ่งหมายรวมถึงวิธีการเสนอความคิดว่า
ความคิดใดควรมาก่อนมาหลัง ดังตัวอย่างจาก *การแปลเบื้องต้น* ของ ทิพา เทพอักษรพงศ์, 2544

ต้นฉบับ : *A business meeting...*

ฉบับแปล : *การประชุมทางธุรกิจ...*

ต้นฉบับ : *A foreign garment manufacturer...*

ฉบับแปล : *เจ้าของโรงงานผลิตเครื่องนุ่งห่มชาวต่างประเทศ*

3.2) การเปลี่ยนจากวลีเป็นประโยค หรือประโยคเป็นวลี เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวลี
กับวลี หรือวลีกับประโยค

ต้นฉบับ : *Until now, being a ghost had seemed easier than being human.*

ฉบับแปล : *มาถึงตอนนี้ การเป็นผีดูจะง่ายกว่าการเป็นคน*

ต้นฉบับ : *During the hours after Joe's discovery, his thoughts were muddled and contradictory.*

ฉบับแปล : *ตลอดหลายชั่วโมงหลังจากโจค้นพบ ความคิดก็สับสนและขัดแย้งกันเอง*

คำอธิบาย : *วลีในภาษาอังกฤษถูกถ่ายทอดเป็นอนุประโยคในภาษาไทย
เพื่อแสดงความสัมพันธ์ในประโยค*

คัดจาก *เคล็ดวิชาแปล ศิลปะการแปลบนเทียงคดี* ของสถาพร ฉันทประสูติ, 2560

3.3) การปรับรูปประโยคปฏิเสธ

ต้นฉบับ : *"Mary isn't home, is she?"*

"No, she isn't"

ฉบับแปล : *"แม่ไม่อยู่บ้านใช่ไหม"*

"ใช่ เธอไม่อยู่"

คำอธิบาย : *เนื่องจากในภาษาไทยจะตอบรับว่าความคิดของผู้พูดในประโยคนั้นถูกต้อง
แล้วทวนความเดิมที่ผู้พูดคาดหมายอยู่แล้วซ้ำ และความนั้นเป็นความปฏิเสธ*

คัดจาก *พื้นฐานการแปล* ของ พรพิมล เสนะวงศ์, 2527

3.4) การปรับรูปกรตุจาก (active voice) และกรรมวาจาก (passive voice)

ต้นฉบับ : *My favourite book was stolen yesterday.*

ฉบับแปล : *เมื่อวานนี้หนังสือเล่มโปรดของฉันถูกขโมย*

ต้นฉบับ : *He was invited to this party by the president.*

ฉบับแปล : *เขาได้รับเชิญมางานเลี้ยงนี้จากท่านประธานโดยตรง*

คำอธิบาย : ในภาษาไทย จะใช้ประโยคกรรมวาจก หากมีความหมายในทางไม่ดี และใช้การ
ปรับรูปเป็นกรรตุวาจก หากเนื้อความมีความหมายในทางดี

คัดจาก สื่อสารด้วยการแปล ของ ปานฉาย ฐานธรรม, 2537

3.5 การเพิ่มและละคำในประโยค การเพิ่มและละคำในกรณีนี้เป็นการปรับที่มีสาเหตุมาจาก
ความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา เช่น ในการแปลรูปประโยคภาษาไทยซึ่งอาจจะละประธานไว้
ในขณะที่ เมื่อแปลเป็นประโยคภาษาอังกฤษ ผู้แปลอาจต้องเติมประธานเข้าไป

ต้นฉบับ : *หิวจะตายอยู่แล้ว*

ฉบับแปล : *I'm starving to death!*

ต้นฉบับ : *Will you shut the door, please*

ฉบับแปล : *ช่วยปิดประตูให้ด้วย*

คำอธิบาย : ภาษาไทยสามารถละประธานได้ ส่วนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีประธาน

คัดจาก พื้นฐานการแปล ของพรพิมล เสนะวงศ์, 2527

4. การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค หน่วยภาษาที่สูงกว่าประโยค (discourse)
หมายถึงหน่วยภาษาที่ประกอบด้วยประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป ส่วนมากมักจะเป็นประโยคที่
เกี่ยวข้องกับหัวข้อเดียวกัน อาจเป็นบทความหนึ่งย่อหน้า หรือความเรียงหนึ่งบทที่ประกอบด้วย
หลายๆย่อหน้าก็ได้

การปรับโครงสร้างในระดับนี้ ทำให้ระเบียบวิธีเรียงประโยคในบทแปลแตกต่างไปจาก
ต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น ในต้นฉบับผู้เขียนกล่าวถึงเหตุก่อนแล้วจึงกล่าวว่าผลที่เกิดขึ้นคืออะไร แต่ทว่าใน
ฉบับแปล ผู้แปลอาจพูดถึงผลก่อน แล้วจึงบรรยายว่ามาจากสาเหตุอะไรบ้าง บางครั้งผู้แปลอาจจะ
ปรับบทแปลมากจนกระทั่งสลับลำดับย่อหน้า เอาย่อหน้าที่ 2 ในต้นฉบับ มาเป็นย่อหน้าที่ 1 ในฉบับ
แปล หรือยุบรวมเนื้อหาของทั้งสองย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียวในฉบับแปลก็ได้

การปรับในระดับนี้มักพบในการแปลที่มีลักษณะการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลที่มี
ลักษณะตรงตัว ผู้แปลจะพิจารณาปรับโครงสร้างในระดับนี้ได้ก็ต่อเมื่อพิจารณาเห็นแล้วว่าความหมาย
สำคัญของต้นฉบับมิได้ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างของประโยค และการเรียงลำดับประโยคเข้าด้วยกัน
หากอยู่ที่รายละเอียดของต้นฉบับมากกว่า มิฉะนั้นการปรับโครงสร้างในระดับใหญ่นี้จะทำให้
ความหมายของต้นฉบับหายไป

ต้นฉบับ:

(1) Early reservation for two large convention groups have left us with no free rooms for the week of December 12. (2) However, we will be happy to arrange an accommodation for you at the Kent Hotel, a fine hotel, which is directly across the street from us. (3) May we reserve a single room for you at the Kent for the week of December 12? (4) Please let us know.

ฉบับแปล:

(1) เนื่องจากห้องพักของเราถูกจองไว้ล่วงหน้าสำหรับการประชุมใหญ่สองครั้งที่จะมีขึ้นตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคมไปจนตลอดสัปดาห์ เราจึงไม่มีห้องพักเหลืออีกเลยในช่วงนั้น (2) แต่อย่างไรก็ตาม เรายินดีที่จัดที่พักให้คุณที่โรงแรมเคนท์ซึ่งเป็นโรงแรมที่ดี และอยู่คนละฝากถนนกับโรงแรมของเรา (4 และ3) กรุณาแจ้งให้เราทราบว่าความต้องการจะให้เราจองห้องเดี่ยวที่โรงแรมเคนท์ให้คุณหนึ่งห้องในช่วงเวลาดังกล่าวหรือไม่

คำอธิบาย : ผู้แปลเลือกที่จะเรียงลำดับประโยคที่ 1 และ 2 ตามต้นฉบับ โดยได้เลือกที่จะรวมประโยคที่ 3 และ 4 เข้าเป็นประโยคเดียวกัน โดยให้ประโยคที่ 4 ขึ้นก่อน เพื่อให้ประโยคมีความกระชับ และอ่านเข้าใจง่ายในภาษาปลายทาง

คัดลอกจาก พื้นฐานของการแปล โดย พรพิมล เสนะวงศ์, 2527

เมื่อผู้ศึกษาได้พิจารณาทำเนียบภาษาและวลีลาที่ใช้ในต้นฉบับตามหลักการของฮาลิเดย์แล้ว ผู้ศึกษาก็จะทำการลงมือแปลภาษาปลายทางให้สอดคล้องกับทำเนียบภาษาและวลีลาที่วิเคราะห์ จากนั้นผู้ศึกษาก็จะทำการปรับบทแปลตามหลักภาษาเพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง ทั้งนี้ การปรับบทแปลจะมีทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง ระดับคำ ได้แก่ การเติมคำอธิบาย การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด และการตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป เป็นต้น ระดับโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างระดับเสียง โครงสร้างระดับคำ โครงสร้างระดับประโยค และโครงสร้างระดับที่สูงกว่าประโยค เป็นต้น ซึ่งผู้ศึกษาพบการปรับระบโครงสร้างในระดับประโยคมากที่สุดในงานแปลฉบับนี้ โดยผู้ศึกษาพบการใช้กลวิธีการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค หรือวลี มากที่สุด

เรื่องย่อ

เซบาสเตียน รัตต์ เป็นนายที่คอยแก้ต่างให้จำเลยสังคม หลังจบจากคณะนิติศาสตร์ เขาได้ทำงานที่สำนักงานนายจำเลยของรัฐ จากนั้นเขาก็ได้งานในสำนักงานเล็กๆ ที่ไม่มีกำไรที่ดูแลการสู้คดีอาญา ไม่นานนักสำนักงานก็ปิดตัวลง เขาจึงกลายเป็นนายความอิสระ ด้วยความที่เขาเคยเรียกร้องความยุติธรรมให้กับคนที่สังคมไม่ยอมรับและแพะรับบาป เขาจึงค่อยๆ มีชื่อเสียง เขายังมีมือขวาเพียงคนเดียวที่ทำงานให้ ซึ่งเซบาสเตียน รัตต์ได้ช่วยไว้จากคดีฆ่าสายตรวจยาเสพติดนอกเครื่องแบบ ซึ่งทำให้มือขวามอบความไว้วางใจให้เขาและไม่เคยพรางจากกันนับแต่นั้นมา คดีที่เขาได้รับในตอนล่าสุดนี้เกิดขึ้นที่เมืองมิโล บ้านนอกที่ล้าหลังไป 50 ปี และเต็มไปด้วยคนขาวการศึกษาต่ำ ลูกความของเขาเชื่อว่า การ์ตี้ เขาอายุแค่ 18 ปี แต่เลิกเรียนกลางคัน และมีอาการบาดเจ็บทางสมอง เขามีไอคิวแค่ 70 ซึ่งเกือบไม่พอให้ตั้งข้อหาดำเนินคดี การ์ตี้ถูกตั้งข้อหาในคดีฆ่าเด็กหญิง 2 คน โดยที่ผู้คนทั้งเมืองมิโลต้องการให้ปิดคดี และต้องการให้การดีรับโทษประหารโดยเร็วที่สุด รัฐไม่มีหลักฐานที่เป็นรูปธรรมที่จะเชื่อมโยงการ์ตี้เข้ากับการฆาตกรรม รัฐจึงเดินหน้าพิจารณาคดีด้วยคำโกหกและหลักฐานเท็จ รัฐได้เรียกสอบพยาน 19 ปากแล้วและไม่มีใครเลยที่พูดความจริง

ผู้คุมได้ย้ายการ์ตี้ไปอยู่ห้องขังร่วมกับสมัท 1 คีน จากนั้นก็เบิกตัวสมัทขึ้นให้การ โดยสมัทบอกว่าการ์ตี้ได้สารภาพเรื่องทุกอย่างกับเขา เขาเล่าเหตุการณ์ในวันฆาตกรรมเป็นฉากๆ ราวกับเห็นมากับตา และเซบาสเตียน รัตต์ก็ตอกกลับด้วยหลักฐานที่ว่าเขาเคยขึ้นให้การเป็นพยานและได้รับการลดหย่อนโทษมาแล้ว 9 ครั้ง คำพูดของสมัทจึงตกไป

พยานคนต่อมาเป็นพระนักเทศน์ผู้ยึดถือหลักการเดิมของคริสต์ศาสนา ท่านได้ให้การว่าได้เจอการ์ตี้ที่โบสถ์ของท่าน การ์ตี้ใส่เสื้อยืดที่เป็นสื่อให้พวกลัทธิบูชาซาตานมารวมตัวกันในโบสถ์และสร้างความยุ่งเหยิง ท่านจึงรีบไล่การ์ตี้ออกไปจากโบสถ์ทันที โดยเรื่องนี้เกิดขึ้นสิบสามเดือนก่อนการฆาตกรรม ซึ่งอัยการซูเวอร์เชื่อว่าการนำพระนักเทศน์ขึ้นให้การในเรื่องนี้จะทำให้ลูกขุนเชื่อว่าการดีเป็นพวกลัทธิบูชาซาตาน ซึ่งการเข้าลัทธิทำให้เขาอยากฆ่าเด็กหญิง 2 คน เซบาสเตียน รัตต์ ตอกพยานปากนี้ด้วยใบเรียกเก็บภาษีที่ยังไม่ได้ชำระ ชักนำพยานปากนี้ให้ถกเถียงถึงความรู้ข้อผิดพลาดของศาสนาคริสต์ การภาวนาด้วยภาษาแปลกๆ การแพร่หลายของลัทธิซาตานในเมืองมิโล จนพระนักเทศน์โมโหและกล่าวว่า พระเจ้าได้ตรัสกับท่านว่า เซบาสเตียน รัตต์จะต้องตกนรก เขาจึงบอกพระนักเทศน์ให้พระเจ้าตรัสผ่านลำโพง คนทั้งห้องพิจารณาคดีจะได้ยินร่วมกัน ลูกขุนบางคนถึงกับหัวเราะออกมา จนท่านผู้พิพากษาต้องทุบค้อนประกาศพักเที่ยงเพื่อไม่ให้เรื่องบานปลายไปมากกว่านี้

ในการพิจารณาคดีของแพะรับบาบแบบนี้ เซบาสเตียน รัตต์จำเป็นต้องมีเส้นสาย ซึ่งมักจะ เป็นทนายจำเลยในท้องถิ่นที่คอยแก้ต่างให้อาชญากร ที่ต้องต่อล้อต่อเถียงกับตำรวจและอัยการราย อาทิตย์ มาคอยสืบเรื่องที่เกิดขึ้นในเมืองให้ เขาได้รู้จักกับจิมมี เบรสบ็อพ หรือบิชอป เขาทำงานผ่าน ทางมือขวา และบอกว่า อัยการฮูเวอร์รู้แล้วว่าพวกเขาจับคนมาผิด แต่ก็ได้ลงทุนไปมากเกินกว่าจะ ล้มเลิกการพิจารณาคดีไปได้

ทุกวันศุกร์ที่สามของเดือน เซบาสเตียน รัตต์จะมีนัดกระชับสัมพันธ์กับภรรยาเก่าที่ผับเจ้า ประจำเพื่อพูดคุยเรื่องสัพเพเหระในเวลาไม่ถึงชั่วโมงด้วยความหวังว่าจะกลับมาเป็นเพื่อนกันได้ และ มันดีต่อพวกเขาและสตาร์เซอร์ ผู้เป็นลูกชายของพวกเขา ครั้นนั้นแม่ของเขาจะตัดเขาออกจากกอง มรดก ถ้าเขาแต่งงานกับจูดีธ ในวันที่เขาเตรียมบอกเลิกเธอ ก็เป็นวันที่เธอบอกข่าวว่าตั้งท้อง และเธอ ก็ได้พบรักใหม่กับเพศเดียวกัน สุดท้าย พวกเขาทั้งคู่แต่งงานกัน แต่เพียงสิบห้าเดือนในทางเทคนิค จากนั้นก็หย่าขาดจากกัน จูดีธและเกรวินเน็ต แพนสาว พยายามจะขอรูปลูกชายของเขาอย่าง ถูกต้องตามกฎหมาย แต่เซบาสเตียน รัตต์สู้ยิบตา จนในที่สุดพวกเขาก็เลิกกันไป และจูดีธได้พบรัก ใหม่กับเอวรา

เซบาสเตียน รัตต์เคยเป็นนักมวยเก่า ปัจจุบันเขาให้การสนับสนุนนักมวย ชาวเอลซันวาดอร์ ที่ชื่อทาดิโอะ ซึ่งกำลังก้าวหน้าในอาชีพนักมวยที่ต่อสู้ในกรงสังเวียนสุดป่าเถื่อน โดยเขาจะเป็นเจ้าของ รายได้ 25 เปอร์เซ็นต์จากการขึ้นชกของทาดิโอะ ทาดิโอะเคยเป็นสมาชิกแก๊งค์ยาข้างถนน แต่ได้พบ นวมเก่า โรยิม และโค้ชจึงออกจากแก๊งไป สถิติของทาดิโอะคือแพ้สามครั้งจากการนับคะแนนและยัง ไม่มีใครชนะน็อกได้

เซบาสเตียน รัตต์ได้รู้ว่า เด็กหญิงทั้งสองที่ถูกฆาตกรรม มีพ่อเลี้ยงที่ชื่อ ปีเลย์ บิชอปได้ให้ ข้อมูลของผับเจ้าประจำแสมมอซอที่อยู่ทางตะวันออกนอกเขตเมืองที่เขาชอบไป เซบาสเตียน รัตต์ เคยขออนุญาตผู้พิพากษาให้นำดีเอ็นเอของพ่อเลี้ยงของเด็กหญิงทั้งสองไปตรวจ เพื่อว่าจะตรงกับ ดีเอ็นเอต้องสงสัยที่พบในที่เกิดเหตุ แต่ทว่าผู้พิพากษาไม่ยอม เขาจึงต้องให้ทาดิโอะทำที่ว่ามีเรื่องกับ ปีเลย์ ต่อยเขาชะหน้ายับ แล้วนำเลือดไปตรวจดีเอ็นเอเอง

ในที่สุดเซบาสเตียน รัตต์ก็ได้ผลตรวจดีเอ็นเอ และรู้ว่า ปีเลย์คือฆาตกร เขาแจ้งผู้พิพากษา และอัยการฮูเวอร์ ทั้งหมดพิจารณาคดีกันอีกครั้งในห้องปิดโดยไม่มีลูกขุนเข้าฟัง ผู้พิพากษาและ อัยการจำนนด้วยหลักฐาน จึงยอมให้การดีเป็นอิสระ พ้นจากข้อกล่าวหาในที่สุด

ต้นฉบับ

1.

My name is Sebastian Rudd, and though I am a well-known street lawyer, you will not see my name on billboards, on bus benches, or screaming at you from the yellow pages. I don't pay to be seen on television, though I am often there. My name is not listed in any phone book. I do not maintain a traditional office. I carry a gun, legally, because my name and face tend to attract attention from the type of people who also carry guns and don't mind using them. I live alone, usually sleep alone, and do not possess the patience and understanding necessary to maintain friendships. The law is my life, always consuming and occasionally fulfilling. I wouldn't call it a "jealous mistress" as some forgotten person once so famously did. It's more like an overbearing wife who controls the checkbook. There's no way out.

These nights I find myself sleeping in cheap motel rooms that change each week. I'm not trying to save money; rather, I'm just trying to stay alive. There are plenty of people who'd like to kill me right now, and a few of them have been quite vocal. They don't tell you in law school that one day you may find yourself defending a person charged with a crime so heinous that otherwise peaceful citizens feel driven to take up arms and threaten to kill the accused, his lawyer, and even the judge.

But I've been threatened before. It's part of being a rogue lawyer, a subspecialty of the profession that I more or less fell into ten years ago. When I finished law school, jobs were scarce. I reluctantly took a part-time position in the City's public defender's office. From there I landed in a small, unprofitable firm that handled only criminal defense. After a few years, that firm blew up and I was on my own, out on the street with plenty of others, scrambling to make a buck.

One case put me on the map. I can't say it made me famous because, seriously, how can you say a lawyer is famous in a city of a million people? Plenty of local hacks think they're famous. They smile from billboards as they beg for your bankruptcy and swagger in television ads as they seem deeply concerned about your personal injuries, but they're forced to pay for their own publicity. Not me.

The cheap motels change each week. I'm in the middle of a trial in a dismal, backwater, redneck town called Milo, two hours from where I live in the City. I am defending a brain-damaged eighteen-yearold dropout who's charged with killing two little girls in one of the most evil crimes I've ever seen, and I've seen plenty. My clients are almost always guilty, so I don't waste a lot of time wringing my hands about whether they get what they deserve. In this case, though, Gardy is not guilty, not that it matters. It does not. What's important in Milo these days is that Gardy gets convicted and sentenced to death and executed as soon as possible so that the town can feel better about itself and move on. Move on to where, exactly? Hell if I know, nor do I care. This place has been moving backward for fifty years, and one lousy verdict will not change its course. I've read and heard it said that Milo needs "closure," whatever that means. You'd have to be an idiot to believe this town will somehow grow and prosper and become more tolerant as soon as Gardy gets the needle.

My job is layered and complicated, and at the same time it's quite simple. I'm being paid by the State to provide a first-class defense to a defendant charged with capital murder, and this requires me to fight and claw and raise hell in a courtroom where no one is listening. Gardy was essentially convicted the day he was arrested, and his trial is only a formality. The dumb and desperate cops trumped up the charges and fabricated the evidence. The prosecutor knows this but has no spine and is up for reelection next year. The judge is asleep. The jurors are basically nice, simple people, wide-eyed at the process and ever so anxious to believe the lies their proud authorities are producing on the witness stand.

Milo has its share of cheap motels but I can't stay there. I would be lynched or flayed or burned at the stake, or if I'm lucky a sniper would hit me between the eyes and it would be over in a flash. The state police are providing protection during the trial, but I get the clear impression these guys are just not into it. They view me the same way most people do. I'm a long-haired roguish zealot sick enough to fight for the rights of child killers and the like.

My current motel is a Hampton Inn located twenty-five minutes from Milo. It costs \$60 a night and the State will reimburse me. Next door is Partner, a hulking, heavily armed guy who wears black suits and takes me everywhere. Partner is my driver, bodyguard, confidant, paralegal, caddie, and only friend. I earned his loyalty when a jury found him not guilty of killing an undercover narcotics officer. We walked out of the courtroom arm in arm and have been inseparable ever since. On at least two occasions, off-duty cops have tried to kill him. On one occasion, they came after me.

We're still standing. Or perhaps I should say we're still ducking.

2.

At 8:00 a.m. Partner knocks on my door. It's time to go. We say our good mornings and climb into my vehicle, which is a large black Ford cargo van, heavily customized for my needs. Since it doubles as an office, the rear seats have been rearranged around a small table that folds into a wall. There is a sofa where I often spend the night. All windows are shaded and bulletproof. It has a television, stereo system, Internet, refrigerator, bar, a couple of guns, and a change of clothes. I sit in the front with Partner and we unwrap fast-food sausage biscuits as we leave the parking lot. An unmarked state police car moves in front of us for the escort to Milo. There is another one behind us. The last death threat was two days ago and came by e-mail.

Partner does not speak unless spoken to. I didn't make this rule but I adore it. He is not the least bit bothered by long gaps in the conversation, nor am I. After years of saying next to nothing, we have learned to communicate with nods and winks and silence. Halfway to Milo I open a file and start taking notes.

The double murder was so gruesome no local lawyer would touch it. Then Gardy was arrested, and one look at Gardy and you know he's guilty. Long hair dyed jet-black, an astonishing collection of piercings above the neck and tattoos below, matching steel earrings, cold pale eyes, and a smirk that says, "Okay, I did it, now what?" In its very first story, the Milo newspaper described him as "a member of a satanic cult who has a record of molesting children."

How's that for honest and unbiased reporting? He was never a member of a satanic cult and the child molestation thing is not what it seems. But from that moment Gardy was guilty, and I still marvel at the fact that we've made it this far. They wanted to string him up months ago. Needless to say, every lawyer in Milo locked his door and unplugged her phone. There is no public defender system in the town—it's too small—and the indigent cases are doled out by the judge. There is an unwritten rule that the younger lawyers in town take these low-paying cases because (1) someone has to and (2) the older lawyers did so when they were younger. But no one would agree to defend Gardy, and, to be honest, I can't really blame them. It's their town and their lives, and to rub shoulders with such a twisted murderer could do real damage to a career.

As a society, we adhere to the belief in a fair trial for a person accused of a serious crime, but some of us struggle when it comes to the business of providing a competent lawyer to guarantee said fair trial. Lawyers like me live with the question "But how do you represent such scum?"

I offer a quick "Someone has to" as I walk away.

Do we really want fair trials? No, we do not. We want justice, and quickly. And justice is whatever we deem it to be on a case-by-case basis.

It's just as well that we don't believe in fair trials because we damned sure don't have them. The presumption of innocence is now the presumption of guilt. The burden of proof is a travesty because the proof is often lies. Guilt beyond a reasonable doubt means if he probably did it, then let's get him off the streets.

At any rate, the lawyers ran for the hills and Gardy had no one. It's a commentary, sad or otherwise, on my reputation that I soon got the phone call. In this end of the state, it is now well known in legal circles that if you can't find anybody else, call Sebastian Rudd. He'll defend anybody!

When Gardy was arrested, a mob showed up outside the jail and screamed for justice. When the police perp-walked him to a van for the ride to the courthouse, the mob cursed him and threw tomatoes and rocks. This was thoroughly reported by the local newspaper and even made the City's evening news (there is no network station based in Milo, only a low-end cable outfit). I howled for a change of venue, pleaded with the judge to move the trial at least a hundred miles away so we could hopefully find some jurors who hadn't thrown stuff at the kid, or at the least cursed him over dinner. But we were denied. All of my pretrial motions were denied.

Again, the town wants justice. The town wants closure.

There is no mob to greet me and my van as we pull in to a short driveway behind the courthouse, but some of the usual actors are here. They huddle behind a police barricade not far away and hold their sad signs that say such clever things as "Hang the Baby Killer," and "Satan Is Waiting," and "Crud Rudd out of Milo!" There are about a dozen of these pathetic souls, just waiting to jeer at me and, more important, to show their hatred to Gardy, who will arrive at the same place in about five minutes. During the early days of the trial, this little crowd attracted cameras and a few of these people made it into the newspapers, along with their signs. This, of course, encouraged them and they've been here every morning since. Fat Susie holds the "Crud Rudd" sign and looks like she wants to shoot me. Bullet Bob claims to be a relative of one of the dead girls and was quoted as saying something to the effect that a trial was a waste of time.

He was right about that, I'm afraid.

When the van stops, Partner hurries around to my door, where he's met by three young deputies about his size. I step out and am properly shielded, then I'm whisked into the rear door of the courthouse as Bullet Bob calls me a whore. Another safe entry. I'm not aware of any case in modern times in which a criminal defense attorney was gunned down while entering a courthouse in the middle of a trial. Nevertheless, I have resigned myself to the likelihood that I could well be the first.

We climb a narrow rear staircase that's off-limits to everyone else, and I'm led to a small windowless room where they once held prisoners waiting to see the judge. A few minutes later, Gardy arrives in one piece. Partner steps outside and closes the door.

"How ya doing?" I ask when we are alone.

He smiles and rubs his wrists, unshackled for a few hours. "Okay, I guess. Didn't sleep much." He didn't shower either because he's afraid to shower. He tries it occasionally but they won't turn on the hot water. So Gardy reeks of stale sweat and dirty sheets, and I'm thankful he's far enough away from the jury. The black dye is slowly leaving his hair and each day it gets lighter, and his skin gets paler. He's changing colors in front of the jury, another clear sign of his animalistic capabilities and satanic bent.

"What's gonna happen today?" he asks, with an almost childlike curiosity. He has an IQ of 70, just barely enough to be prosecuted and put to death.

"More of the same, Gardy, I'm afraid. Just more of the same."

"Can't you make them stop lying?"

"No, I cannot."

The State has no physical evidence linking Gardy to the murders. Zero. So, instead of evaluating its lack of evidence and reconsidering its case, the State is doing what it often does. It's plowing ahead with lies and fabricated testimony.

Gardy has spent two weeks in the courtroom, listening to the lies, closing his eyes while slowly shaking his head. He's able to shake his head for hours at a time, and the jurors must think he's crazy. I've told him to stop, to sit up, to take a pen and scribble something on a legal pad as if he has a brain and wants to fight back, to win. But he simply cannot do this and I cannot argue with my client in the courtroom. I've also told him to cover his arms and neck to hide the tattoos, but he's proud of them. I've told him to lose the piercings, but he insists on being who he is. The bright folks who run the Milo jail forbid piercings of all types, unless, of course, you're Gardy and you're headed back to the courtroom. In that case, stick 'em all over your face. Look as sick and creepy and satanic as possible, Gardy, so that your peers will have no trouble with your guilt.

On a nail is a hanger with the same white shirt and khaki pants he's worn every day. I paid for this cheap ensemble. He slowly unzips the orange jail jumpsuit and steps out of it. He does not wear underwear, something I noticed the first day of the trial and have tried to ignore since. He slowly gets dressed. "So much lying," he says.

And he's right. The State has called nineteen witnesses so far and not a single one resisted the temptation to embellish a bit, or to lie outright. The pathologist who did the autopsies at the state crime lab told the jury the two little victims had drowned, but he also added that "blunt force trauma" to their heads was a contributing factor. It's a better story for the prosecution if the jury believes the girls were raped and beaten senseless before being tossed into the pond. There's no physical proof they were in any way sexually molested, but that hasn't stopped the prosecution from making this a part of its case. I haggled with the pathologist for three hours, but it's tough arguing with an expert, even an incompetent one.

Since the State has no evidence, it is forced to manufacture some. The most outrageous testimony came from a jailhouse snitch they call Smut, an appropriate nickname. Smut is an accomplished courtroom liar who testifies all the time and will say whatever the prosecutors want him to say.

In Gardy's case, Smut was back in jail on a drug charge and looking at ten years in prison. The cops needed some testimony, and, not surprisingly, Smut was at their disposal. They fed him details of the crimes, then transferred Gardy from a regional jail to a county jail where Smut was locked up. Gardy had no idea why he was being transferred and had no clue that he was walking into a trap. (This happened before I got involved.) They threw Gardy into a small cell with Smut, who was anxious to talk and wanted to help in any way. He claimed to hate the cops and know some good lawyers. He'd also read about the murders of the two girls and had a hunch he knew who really killed them. Since Gardy knew nothing about the murders, he had nothing to add to the conversation. Nonetheless, within twenty-four hours Smut claimed he'd heard a full confession. The cops yanked him out of the cell and Gardy never saw him again, until trial. As a witness, Smut cleaned up nicely, wore a shirt and tie and short hair, and hid his tattoos from the jury. In amazing detail, he replayed Gardy's account of how he stalked the two girls into the woods, knocked them off their bikes, gagged and bound them, then tortured, molested, and beat them before tossing them into the pond. In Smut's version, Gardy was high on drugs and had been listening to heavy metal.

It was quite a performance. I knew it was all a lie, as did Gardy and Smut, along with the cops and prosecutors, and I suspect the judge had his doubts too. Nevertheless, the jurors swallowed it in disgust and glared with hatred at my client, who absorbed it with his eyes closed and his head shaking, no, no, no. Smut's testimony was so breathtakingly gruesome and rich with details that it was hard to believe, at times, that he was really fabricating it. No one can lie like that!

I hammered at Smut for eight full hours, one long exhausting day. The judge was cranky and the jurors were bleary-eyed, but I could have kept going for a week. I asked Smut how many times he'd testified in criminal trials. He said maybe twice. I pulled out the records, refreshed his memory, and went through the nine other trials in which he'd performed the same miracle for our honest and fair-minded prosecutors.

With his muddled memory somewhat restored, I asked him how many times he'd had his sentence reduced by the prosecutors after lying for them in court. He said never, so I went through each of the nine cases again. I produced the paperwork. I made it perfectly clear to everyone, especially the jurors, that Smut was a lying, serial snitch who swapped bogus testimony for leniency.

I confess—I get angry in court, and this is often detrimental. I blew my cool with Smut and hammered him so relentlessly that some of the jurors became sympathetic. The judge finally told me to move on, but I didn't. I hate liars, especially those who swear to tell the truth and then fabricate testimony to convict my client. I yelled at Smut and the judge yelled at me, and at times it seemed as though everyone was yelling. This did not help Gardy's cause.

You would think the prosecutor might break up his parade of liars with a credible witness, but this would require some intelligence. His next witness was another inmate, another druggie who testified he was in the hallway near Gardy's cell and heard him confess to Smut.

Lies on top of lies.

"Please make them stop," Gardy says.

"I'm trying, Gardy. I'm doing the best I can. We need to go."

3.

A deputy leads us into the courtroom, which is again packed with people and heavy with a layer of tense apprehension. This is the tenth day of testimony, and I now believe there is absolutely nothing else happening in this backwater town. We are the entertainment! The courtroom is packed from gavel to gavel and they're lined up against the walls. Thank God the weather is cool or we'd all be soaked with sweat. Every capital murder trial requires the presence of at least two lawyers for the defense. My cocounsel, or "second chair," is Trots, a thick, dull boy who ought to burn his law license and curse the day he ever dreamed of showing his face in a courtroom. He's from a small town twenty miles away, far enough, he thought, to shield him from the unpleasantness of getting caught up in Gardy's nightmare.

Trots volunteered to handle the preliminary matters, intending to jump ship if a trial became a reality. His plans have not worked out to suit him. He screwed up the preliminaries as only a rookie can, then tried to extricate himself. No go, said the judge. Trots then thought it might be an acceptable idea to sit in the second chair, gain some experience, feel the pressure of a real trial, and so on, but after several death threats he stopped trying. Death threats are just part of the daily grind for me, like the morning coffee and lying cops.

I've filed three motions to remove Trots from the second chair. All denied, of course, so Gardy and I are stuck with a moron at our table who's more of a hindrance than an assistant. Trots sits as far away as possible, though given Gardy's current state of hygiene I can't really blame him.

Gardy told me months ago that when he was first interviewed by Trots at the county jail the lawyer was shocked when Gardy claimed he was innocent. They even argued about it. How's that for a vigorous defender?

So Trots sits at the end of the table, his head buried in useless note taking, his eyes seeing nothing, his ears hearing nothing, but he feels the stares of all those sitting behind us who hate us and want to string us up with our client. Trots figures this too shall pass and he'll get on with his life and career the moment the trial is over. He is wrong. As soon as possible, I'll file an ethics complaint with the state bar association alleging Trots provided "ineffective assistance of counsel" before and during the trial. I've done this before and I know how to make it stick. I'm fighting my own battles with the bar and I understand the game. After I get finished with Trots, he'll want to surrender his license and get a job at a used-car lot.

Gardy takes his seat in the middle of our table. Trots does not look at his client, nor does he speak.

Huver, the prosecutor, walks over and hands me a sheet of paper. There are no good mornings or hellos. We are so far beyond even the most benign pleasantries that a civilized grunt from either of us would be a surprise. I loathe this man the way he loathes me, but I have an advantage in the hating game.

Almost monthly I deal with self-righteous prosecutors who lie, cheat, stonewall, cover up, ignore ethics, and do whatever it takes to get a conviction, even when they know the truth and the truth tells them they are wrong. So I know the breed, the ilk, the subclass of lawyer who's above the law because he is the law. Huver, on the other hand, rarely deals with a rogue like me because, sadly for him, he doesn't see many sensational cases, and almost none in which a defendant shows up with a pit bull for a protector. If he dealt with rabid defense lawyers more regularly, he might be more adept at hating us. For me, it's a way of life.

I take the sheet of paper and say, "So who's your liar of the day?"

He says nothing and walks a few feet back to his table, where his little gang of assistants huddle importantly in their dark suits and ham it up for the home crowd. They are on display in this, the biggest show of their miserable backwater careers, and I often get the impression that everyone from the DA's office who can walk, talk, wear a cheap suit, and carry a new briefcase is packed around the table to insure justice.

The bailiff barks, I stand, Judge Kaufman enters, then we sit. Gardy refuses to stand in homage to the great man. Initially, this really pissed off His Honor. On the first day of trial—it now seems like months ago—he snapped at me, "Mr. Rudd, would you please ask your client to stand?"

I did, and he refused. This embarrassed the judge and we discussed it later in his chambers. He threatened to hold my client in contempt and keep him in jail all day long during the trial. I tried to encourage this but let it slip that such an overreaction would be mentioned repeatedly on appeal.

Gardy wisely observed, "What can they do to me that they haven't already done?" So each morning Judge Kaufman begins the ceremonies with a long, nasty scowl at my client, who's usually slouched in his chair either picking at his nose ring or nodding with his eyes closed. It's impossible to tell which one of us, lawyer or client, Kaufman despises the most. Like the rest of Milo, he's been convinced for a long time that Gardy is guilty. And, like everybody else in the courtroom, he has loathed me from day one.

Doesn't matter. In this line of work you rarely have allies and you quickly make enemies.

Since he's up for reelection next year, as is Huver, Kaufman slaps on his phony politician's smile and welcomes everyone to his courtroom for another interesting day in the pursuit of the truth. Based on the calculations I made one day during lunch when the courtroom was empty, there are about 310 people sitting behind me. Except for Gardy's mother and sister, everyone is fervently praying for a conviction, with a quick execution to follow. It's up to Judge Kaufman to deliver. This is the judge who has so far allowed every word of bogus testimony offered by the State. At times it seems as though he's afraid he might lose a vote or two if he sustains one of my objections.

When everyone is in place, they bring in the jury. There are fourteen people crammed in the box—the chosen twelve plus a couple of alternates in case someone gets sick or does something wrong. They are not sequestered (though I requested this), so they are free to go home at night and trash Gardy and me over dinner. Late each afternoon, they are warned by His Honor not to utter a single word about the case, but you can almost hear them yakking as they drive away. Their decision has been made. If they voted right now, before we offer a single witness in defense, they would find him guilty and demand his execution. Then they would return home as heroes and talk about this trial for the rest of their lives. When Gardy gets the needle, they will take special pride in their crucial role in finding justice. They will be elevated in Milo. They will be congratulated, stopped on the streets, recognized at church.

Still sappy, Kaufman welcomes them back, thanks them for their civic service, asks gravely whether anyone tried to contact them in an effort to gain influence. This usually prompts a few looks in my direction, as if I have the time, energy, and stupidity to slink around the streets of Milo at night stalking these same jurors so I can (1) bribe them, (2) intimidate them, or (3) plead with them. It's now gospel that I'm the only crook in the room, in spite of the torrent of sins committed by the other side.

The truth is, if I had the money, the time, and the personnel, I would bribe and/or intimidate every juror. When the State, with its limitless resources, commences a fraudulent case and cheats at every turn, then cheating is legitimized. There is no level playing field. There is no fairness. The only honorable alternative for a lawyer fighting to save an innocent client is to cheat in defense.

However, if a defense lawyer is caught cheating, he or she gets nailed with sanctions by the court, reprimanded by the state bar association, maybe even indicted. If a prosecutor gets caught cheating, he either gets reelected or elevated to the bench. Our system never holds a bad prosecutor accountable.

The jurors assure His Honor that all is well. "Mr. Huver," he announces with great solemnity, "please call your next witness." Next up for the State is a fundamentalist preacher who converted the old Chrysler dealership into the World Harvest Temple and is drawing crowds to his daily prayer-a-thons. I watched him once on local cable; once is enough. His claim to fame here is that he says he confronted Gardy in the middle of a late-night youth service. According to his version, Gardy was wearing a T-shirt advertising a heavy metal rock group and conveying some vague satanic message, and this T-shirt was allowing the devil to infiltrate the service. Spiritual warfare was in the air, and God was unhappy with things. With divine direction, the preacher finally located the source of evil in the crowd, stopped the music, stormed back to where Gardy was sitting, and kicked him out of the building.

Gardy says he's never been near the church. Further, Gardy claims he's never seen the inside of any church in all of his eighteen years. His mother confirms this. As they say out here in the country, Gardy's family is severely "unchurched."

Why this is allowed as testimony in a capital murder case is thoroughly inconceivable. It is ridiculous and borders on stupidity. Assuming there is a conviction, all of this crap will be reviewed in about two years by a dispassionate appellate court two hundred miles away.

Those judges, only slightly more intelligent than Kaufman but anything is an improvement, will take a dim view of this redneck preacher telling his trumped-up story about an altercation that supposedly took place some thirteen months before the murders.

I object. Overruled. I object, angrily. I'm overruled, angrily.

Huver, though, is desperate to keep Satan involved in his theory of the case. Judge Kaufman opened the gates days ago and anything is welcome. However, he'll slam them as soon as I start calling witnesses. We'll be lucky to get a hundred words into the record.

The preacher has an unpaid tax bill in another state. He doesn't know I've found it, and thus we'll have some fun on cross-examination. Not that it will matter; it will not. This jury is done. Gardy is a monster who deserves to go to hell. Their job is to speed him along.

He leans over long enough to whisper, "Mr. Rudd, I swear I've never been to church."

I nod and smile because this is all I can do. A defense lawyer cannot always believe his clients, but when Gardy says he's never been to church, I believe him.

The preacher has a temper and I soon stoke it. I use the unpaid tax bill to really irritate him, and once he's pissed he stays that way. I lead him into arguments over the inerrancy of scripture, the Trinity, the apocalypse, speaking in tongues, playing with snakes, drinking poison, and the pervasiveness of satanic cults in the Milo area. Huver yells objections and Kaufman sustains them. At one point the preacher, pious and red-faced, closes his eyes and raises both hands as high as possible. Instinctively, I freeze and cower and look at the ceiling as if a lightning bolt is coming. Later, he calls me an atheist and says I'm going to hell.

"So you have the authority to send folks to hell?" I fire back.

"God tells me you're going to hell."

"Then put Him on the loudspeaker so we can all hear."

Two jurors actually chuckle at this. Kaufman has had enough. He raps the gavel and calls for lunch. We've wasted the morning with this sanctimonious little prick and his bogus testimony, but he's not the first local to wedge himself into the trial. The town is filled with wannabe heroes.

4.

Lunch is always a treat. Since it's not safe to leave the courthouse, actually the courtroom itself, Gardy and I eat a sandwich by ourselves at the defense table. It's the same box lunch fed to the jurors. They bring in sixteen of them, mix them up, draw ours at random, and take the rest to the jury room. This was my idea because I prefer not to be poisoned. Gardy has no clue; he's just hungry. He says the food at the jail is what you'd expect and he doesn't trust the guards. He eats nothing there, and since he's surviving only on lunch, I asked Judge Kaufman if the county could perhaps double up and give the boy two rubber chicken sandwiches, with extra chips and another pickle. In other words, two box lunches instead of one. Denied.

So Gardy gets half of my sandwich and all of my kosher dill. If I weren't starving, he could have the entire box of crap.

Partner comes and goes throughout the day. He's afraid to leave our van in one spot due to the high probability of slashed tires and cracked windows. He also has a few responsibilities, one of which is to meet occasionally with the Bishop.

In these cases where I'm called into a combat zone, into a small town that has already closed ranks and is ready to kill one of its own for some heinous crime, it takes a while to find a contact. This contact is always another lawyer, a local who also defends criminals and butts heads weekly with the police and prosecutors. This contact reaches out eventually, quietly, afraid of being exposed as a traitor. He knows the truth, or something close to it. He knows the players, the bad actors, and the occasional good one. Since his survival depends on getting along with the cops and court clerks and assistant prosecutors, he knows the system.

In Gardy's case, my deep-throated pal is Jimmy Bressup. We call him the Bishop. I've never met him. He works through Partner and they meet in strange places. Partner says he's about sixty with long, thinning gray hair, bad clothes, a loud, foul mouth, an abrasive nature, and a weakness for the bottle. "An older version of me?" I asked. "Not quite," came the wise reply. For all his bluster and big talk, the Bishop is afraid of getting too close to Gardy's lawyers.

The Bishop says Huver and his gang know by now they've got the wrong guy but have too much invested to stop and admit their mistakes. He says there have been whispers from day one about the real killer.

5.

It's Friday and everyone in the courtroom is exhausted. I spend an hour haranguing a pimply, stupid little brat who claims he was at the same church service when Gardy called forth the demons and disrupted things. Honestly, I've seen the worst of bogus courtroom evidence, but I've never seen anything as bad as this. In addition to being false, it is wholly irrelevant. No other prosecutor would bother with it. No other judge would admit it. Kaufman finally announces an adjournment for the weekend.

Gardy and I meet in the holding room, where he changes into his jail uniform while I offer banalities about having a good weekend. I give him ten bucks for the vending machines. He says tomorrow his mother will bring him lemon cookies, his favorite. Sometimes the guards pass them through; sometimes they keep them for their own nourishment. One never knows. The guards average three hundred pounds each, so I guess they need the stolen calories. I tell Gardy to take a shower over the weekend and wash his hair.

He says, "Mr. Rudd, if I find a razor, I'm gone." With an index finger, he does a slashing motion against his wrist.

"Don't say that, Gardy." He's said it before and he means it. The kid has nothing to live for and he's smart enough to see what's coming. Hell, a blind man could see it. We shake hands and I hurry down the back steps. Partner and the deputies meet me at the rear door and shove me into our vehicle. Another safe exit.

Outside Milo, I begin to nod and soon fall asleep. Ten minutes later, my phone vibrates and I answer it. We follow the state trooper back to our motel, where we grab our luggage and check out. Soon we are alone and headed for the City.

“Did you see the Bishop?” I ask Partner.

“Oh yes. It’s Friday, and I think he starts drinking around noon on Friday. But beer only, he’s quick to point out. So I bought a six-pack and we drove around. The joint is a real dive, out east, just beyond the city limits. He says Peeley is a regular.”

“So you’ve had a few beers already? Should I be driving?”

“Only one, boss. I sipped it until it was warm. The Bishop, on the other hand, took his cold. Three of them.”

“And we believe this guy?”

“I’m just doing my job. On the one hand, he has credibility because he’s lived here all his life and knows everyone. On the other, he’s so full of crap you want to dismiss everything he says.”

“We’ll see.” I close my eyes and try to nap. Sleep is virtually impossible in the midst of a capital murder trial, and I’ve learned to grab it whenever possible. I’ve stolen ten minutes on a hard bench in an empty courtroom during lunch, just as I’ve paced back and forth in a dingy motel room at three in the morning. I often black out in mid-sentence when Partner drives and the van hums along.

At some point, as we head back to our version of civilization, I fade away.

6.

It’s the third Friday of the month, and I have a standing date, if you’d call two drinks a real date. It feels more like an appointment for a root canal. The truth is this woman wouldn’t date me at gunpoint, and the feelings are so mutual. But we have a history. We meet at the same bar, in the same booth where we had our first meal together, in another lifetime. Nostalgia has nothing to do with it; it’s all about convenience. It’s a corporate bar downtown, one of a chain, but the ambience is not bad and it’s lively on Friday evenings.

Judith Whitly arrives first and gets the booth. I slide in a few minutes later just as she's about to get irritated. She has never been late for anything and views tardiness as a sign of weakness. In her opinion, I possess many of these signs. She, too, is a lawyer—that's how we met.

"You look tired," she says without a trace of compassion. She, too, is showing signs of fatigue, though, at thirty-nine, she is still strikingly beautiful. Every time I see her I'm reminded of why I fell so hard.

"Thank you, and you look great, as always."

"Thanks."

"Ten days and we're all running out of gas."

"Any luck?" she asks.

"Not yet." She knows the basics of Gardy's case and trial and she knows me. If I believe the kid is innocent, that's good enough for her. But she has her own clients to fret and lose sleep over. We order drinks—her standard Friday night glass of chardonnay and my whiskey sour.

We'll have two drinks in less than an hour, then that's it for another month. "How's Starcher?" I ask. I keep hoping that one day I can pronounce my son's name without hating it, but that day has not arrived. My name is on his birth certificate as the father, but I wasn't around when he was born. Therefore, Judith had control over the name. It should be someone's last name, if it has to be used at all.

"He's doing well," she says smugly, because she's thoroughly involved with the kid's life and I am not. "I met with his teacher last week and she's pleased with his progress. She says he's just a normal second grader who's reading at a high level and enjoying life."

"That's good to hear," I say. "Normal" is the key word here because of our history. Starcher is not being raised the normal way. He spends half his time with Judith and her current partner and the other half with her parents. From the hospital, she took Starcher to an apartment she shared with Gwyneth, the woman she left me for. They then spent three years trying to legally adopt Starcher, but I fought them like a rabid animal. I have nothing against gay couples adopting kids.

I just couldn't stand Gwyneth. And I was right. They split not long afterward in a nasty fight, one I enjoyed immensely from deep in left field.

It gets more complicated. The drinks arrive and we don't bother with a polite "Cheers." That would only waste time. We need the alcohol ASAP.

I deliver the awful news by saying, "My mother is coming to town next weekend and she'd like to see Starcher. He is, after all, her only grandson."

"I know that," she snaps. "It's your weekend. You can do what you want."

"True, but you have a way of complicating everything. I just don't want any trouble, that's all."

"Your mother is nothing but trouble."

Truer words were never spoken, and I nod in defeat. It would be a dramatic understatement to say that Judith and my mother hated each other from the opening bell. So much so that my mother informed me she would cut me out of her last will and testament if I married Judith. At the time, I was secretly having some serious doubts about our romance and our future, but that threat was the last straw. Though I expect Mom to live to be a hundred, her estate will be a delight. A guy with my income needs a dream. A subplot in this sad story is that my mother often uses her will to bully her children. My sister married a Republican and got herself cut out of the will. Two years later, the Republican, who's really a nice guy, became the father of the most perfect granddaughter in history. Now my sister is back in the will, or so we think.

Anyway, I was preparing to break up with Judith when she gave me the crushing news that she was pregnant. I assumed I was the father, though I didn't ask that loaded question. Later I learned the brutal truth that she was already seeing Gwyneth. Talk about a shot to the gut. I'm sure there were clues that my dearly beloved was actually a lesbian, but I missed every one of them.

We got married. Mom said she changed her will and I would get not a penny. We lived together off and on for five wretched months, were technically married for fifteen more, and split to save our sanity. Starcher arrived in the middle of the war, a casualty from birth, and we've been sniping at each other ever since.

This ritual of meeting once a month for drinks is our homage to forced civility.

I think I'm back in my dear mother's will.

"And what does Mummy plan to do with my child?" she asks. It's never "our" child. She has never been able to resist the little digs, the sophomoric cheap shots. She picks at the scabs, but not even in a clever way. It's almost impossible to ignore, but I've learned to bite my tongue. My tongue has scars.

"I think they're going to the zoo."

"She always takes him to the zoo."

"What's the harm in going to the zoo?"

"Well, last time he had nightmares about pythons."

"Okay, I'll ask her to take him somewhere else." She's already causing trouble. What could be wrong with taking a fairly normal seven-year-old boy to the zoo? I don't know why we meet like this.

"How are things around the firm?" I ask, my curiosity similar to that of watching a car wreck. It's irresistible.

"Fine," she says. "The usual turmoil."

"You need some boys in that firm."

"We have enough problems." The waiter notices both glasses are empty and goes for another round. The first drinks always disappear fast.

Judith is one of four partners in a firm of ten women, all militant lesbians. The firm specializes in gay law—discrimination in employment, housing, education, health care, and the latest: gay divorce. They're good lawyers, tough negotiators and litigators, always on the attack and often in the news. The firm projects an image of being at war with society and never backing down. The outside fights, though, are far less colorful than the inside brawls.

"I could join as the senior partner," I say in an effort at levity.

"You wouldn't last ten minutes." No man would last ten minutes in their offices. In fact, men avoid them zealously. Mention the name of her firm and men run for the hills. Fine fellows caught screwing around jump off bridges.

“You’re probably right. Do you ever miss sex with the opposite sex?”

“Seriously, Sebastian, you want to talk about straight sex, after a bad marriage and an unwanted child?”

“I like straight sex. Did you ever like it? You seemed to.”

“I was faking.”

“You were not. You were pretty wonderful, as I recall.” I know two guys who slept with her before I came along. Then she ran to Gwyneth. I’ve often wondered if I was so lousy in bed that I drove her to switch teams. I doubt it. I must say she has a good eye. I loathed Gwyneth, still do, but the woman could stop traffic on any street in town. And her current partner, Ava, once modeled lingerie for a local department store. I remember her ads in the Sunday newspaper.

The second drinks arrive and we grab them.

“If you want to talk about sex, I’m leaving,” she says, but she’s not angry.

“I’m sorry. Look, Judith, every time I see you I think about sex. My problem, not yours.”

“Get help.”

“I don’t need help. I need sex.”

“Are you propositioning me?”

“Would it do any good?”

“No.”

“Didn’t think so.”

“You have fights tonight?” she asks, changing the subject, and I don’t resist.

“I do.”

“You’re sick, you know. That’s such a brutal sport.”

“Starcher says he wants to go.”

“You take Starcher to the cage fights and you’ll never see him again.”

“Relax. I’m just joking.”

“You may be joking, but you’re still sick.”

“Thank you. Have another drink.” A shapely Asian in a short, tight skirt walks by and we both have a look. “Dibs,” I say.

The alcohol kicks in—it takes longer for her because she is naturally wound tighter—and Judith manages a grin, the first of the evening. Could be the first of the week. “Are you seeing anyone?” she asks, her tone noticeably softer.

“Not since we last met,” I say. “It’s been all work.” My last girlfriend said good-bye three years ago. I get lucky occasionally, but I’d be lying if I said I was on the prowl for a serious woman. There is a long, heavy gap in the conversation as we get bored. When we’re down to the last few drops of our drinks, we go back to Starcher and my mother and the next weekend that we both now dread.

We walk together out of the bar, dutifully peck each other on the cheek, and say good-bye. Another box checked off.

I loved her once, then I truly hated her. Now I almost like Judith, and if we can continue these monthly meetings, we might become friends. That’s my goal, because I really need a friend, one who can understand what I do and why I do it.

And it would be much better for our son, too.

7.

I live on the twenty-fifth floor of a downtown apartment building, with a partial view of the river. I like it up here because it’s quiet and safe. If someone wanted to bomb or burn my apartment, it would be difficult without taking down the entire building. There is some crime downtown, so we live with plenty of video surveillance and guards with guns. I feel secure.

They fired bullets into my old apartment, a duplex on the ground floor, and they firebombed my old office five years ago. “They” have never been found or identified, and I get the clear impression the cops aren’t looking that hard. As I said, my line of work inspires hatred and there are people out there who’d love to see me suffer. Some of these people hide behind badges.

The apartment has a thousand square feet, with two small bedrooms, an even smaller kitchen, seldom used, and a living area that’s barely big enough to hold my only substantial piece of furniture. I’m not sure a vintage pool table should be classified as furniture, but it’s my apartment and I’ll call it what I want.

It's nine feet long, regulation size, and was built in 1884 by the Oliver L. Briggs company in Boston. I won it in a lawsuit, had it perfectly restored and then carefully reassembled smack in the middle of my den. On an average day, or when I'm not away in cheap motels dodging death threats, I rack 'em up time after time and practice for hours. Shooting pool against myself is an escape, a stress reliever, and cheap therapy. It's also a throwback to my high school days when I hung out at a place called The Rack, a real local dive that's been around for decades. It's an old-fashioned pool hall with rows of tables, layers of smoke, spittoons, cheap beer, some petty gambling, and a clientele that acts tough but knows how to behave. The owner, Curly, is an old friend who's always there and keeps it running smoothly.

When the insomnia hits and my walls are closing in, I can often be found at The Rack at two in the morning playing nine ball alone, in another world and quite happy.

Not tonight, though. I glide into the apartment, floating on the whiskey, and quickly change into my fight clothes—jeans, a black T-shirt, and a bright, shiny yellow jacket that snaps at the waist, practically glows in the dark, and screams “Tadeo Zapate” across the back. I pull my slightly graying hair into a tight ponytail and stuff it under the T-shirt. I change glasses and select a pair rimmed in light blue. I adjust my cap—also a bright yellow that matches the jacket, with the name Zapate across the front. I feel sufficiently disguised and the evening should go well. Where I'm going the crowd is not interested in misfit lawyers. There will be a lot of thugs there, a lot of folks with legal troubles past, present, and future, but they'll never notice me.

It's another sad fact of my life that I often leave the apartment after dark with some sort of disguise—different cap, glasses, hidden hair, even a fedora.

Partner drives me to the old city auditorium, eight blocks from my apartment, and drops me off in an alley near the building. A crowd is swarming out front. Loud rap booms across the front plaza. Spotlights sweep maniacally from building to building. Bright digital signs advertise the main event and the undercard.

Tadeo fights fourth, the last warm-up before the main event, which tonight is a heavyweight contest that is selling tickets because the favorite is a crazy ex-NFL player who's well known in the area. I own 25 percent of Tadeo's career, an investment that cost me \$30,000 a year ago, and he hasn't lost since. I'm also betting on the side and doing quite well. If he wins tonight, his cut will be \$6,000. Half of that if he loses.

In a hallway, somewhere deep under the arena, I hear two security guards talking. One is claiming the evening is a sellout. Five thousand fans. I flash my credentials and get waved through another door, then another. I enter the dark locker room and the tension hits like a brick. Tonight we're assigned to one half of a long room. Tadeo is moving up in the world of mixed martial arts, and we're all beginning to sense something big. He's lying on a table, on his stomach, naked except for his boxers, not an ounce of fat on his 130-pound body. His cousin Leo is massaging his shoulder blades. The lotion makes his light brown skin glisten. I ease around the room and speak to Norberto, his manager, Oscar, his trainer, and Miguel, his brother and workout partner. They smile when they speak to me because I, the lone gringo, am viewed as the man with the money. I'm also the agent, the guy with the connections and brains who'll get Tadeo on a UFC card if he keeps winning. There are a couple of other relatives in the background, hangers-on who have no discernible role in Tadeo's life. I don't like these extras because they expect to be paid at some point, but after seven wins in a row Tadeo thinks he needs the entourage. They all do.

With the exception of Oscar, they're all members of the same street gang, a mid-level organization of El Salvadorans who run cocaine. Tadeo has been one of the gang since he was initiated at the age of fifteen but has never aspired to a leadership position. Instead, he found some old boxing gloves, discovered a gym, and then discovered he had freakishly quick hands. His brother Miguel also boxed, but not as well. Miguel runs the gang and has a nasty reputation on the street.

The more Tadeo wins the more he earns, and the more I worry about dealing with his gang.

I lean down and speak softly to him. “How’s my man?”

He opens his eyes, looks up, suddenly smiles, and pulls out the earphones. The massage ends abruptly as he sits on the edge of the table. We chat for a few moments and he assures me he’s ready to kill someone. Attaboy. His prefight ritual includes avoiding a good shave for a week, and with his scraggly beard and mop of black hair he sort of reminds me of the great Roberto Duran. But Tadeo’s roots are in El Salvador, not Panama. He’s twenty-two, a U.S. citizen, and his English is almost as good as his Spanish. His mother has documents and works in a cafeteria. She also has an apartment full of kids and relatives and I get the impression that whatever Tadeo earns gets divided many ways.

Every time I talk to Tadeo I’m thankful I’m not forced to face him in the ring. He has fierce black pupils that scream angrily, “Show me the mayhem. Show me the blood.” He grew up on the streets, fighting anyone who got too close. An older brother died in a knife fight, and Tadeo is afraid he’ll die too. When he steps into the ring, he’s convinced someone is about to be killed, and it won’t be him. His three losses were on points; nobody’s kicked his ass yet. He trains four hours a day and he’s close to mastering jujitsu.

His voice is low, his words slow, the usual prefight jitters where fear clouds all thoughts and your stomach churns. I know. I’ve been there. A long time ago, I had five Golden Gloves boxing matches. I was 1–4 until my mother found out about my secret career and mercifully brought it to an end. But I did it. I had the guts to step into the ring and get the shit knocked out of me.

However, I cannot imagine the guts it takes to crawl into the cage with another fighter who’s superbly conditioned, highly skilled, well trained, hungry, nasty, and terrified and whose only thoughts are how to rip your shoulder out of its socket, mangle your knees, open a gash, or land a knockout punch on the jaw. That’s why I love this sport. It takes more courage, more in-your-face raw guts, than any sport since the gladiators battled to the death. Sure, many others are dangerous—downhill skiing, football, hockey, boxing, car racing. More people die on horses each year than in any other sport.

But in those you don't willingly enter the game knowing you will get hurt. When you walk into the cage, you will get hurt, and it could be ugly, painful, even deadly. The next round could well be your last.

That's why the countdown is so brutal. The minutes drag by as the fighter fights his nerves, his bowels, his fears. The waiting is the worst part. I leave after a few minutes so Tadeo can go back into his zone. He told me once that he's able to visualize the fight and he sees his opponent on the mat, bleeding and screaming for mercy. I weave through the maze of corridors in the depths of the arena, and I can hear the crowd roaring in echoes, thirsting for blood. I find the right door and step inside. It's a small administrative office that's been hijacked by my own little street gang. We meet before the fights and place our wagers. There are six of us, and membership is closed because we don't want any leaks. Some use their real names, others do not. Slide dresses like a street pimp and has served time for murder. Nino is a mid-level meth importer who served time for trafficking. Johnny has no criminal record (yet) and owns half of the fighter Tadeo will face tonight. Denardo drops hints of Mafia ties, but I doubt his criminal activity is that well organized. He aspires to promote MMA events and longs to live in Vegas. Frankie is the old guy, a local fixture in the fight scene for decades. He admits he's been seduced by the violence of cage fighting and now is bored with old-fashioned boxing.

So these are my boys. I wouldn't trust any of these clowns in a legitimate business deal, but then we're not doing anything legitimate. We go down the card and start the betting. I know Tadeo is going to kill Johnny's fighter, and evidently Johnny is worried. I offer \$5,000 on Tadeo, and no one will take it. Three thousand, and no takers. I chide them, cuss them, ridicule them, but they know Tadeo is on a roll. Johnny has to wager something, and I finally haggle him into a \$4,000 bet that his fighter won't make it to the third round. Denardo decides he wants some of this, for another \$4,000. We cover the card with all manner of wagers, and Frankie, the scribe, records it all. I leave the room with \$12,000 in play, on four different fights. We'll meet in the same room later when the fights are over and settle up, all in cash.

The fights begin and I roam around the arena, killing time. The tension in the locker room is insufferable and I can't stand to be in there as the clock ticks along. I know that by now Tadeo is laid out on a table, motionless, covered by a thick quilt, saying his prayers to the Virgin Mary and listening to filthy Latin rap. There is nothing I can do to help, so I find a spot on an upper level, high above the ring, and take in the show. It is indeed a sellout, and the fans are as loud and crazed as ever. Cage fighting appeals to the savage instinct in some people, including me, and we're all here for the same reason—to see one fighter annihilate another. We want to see bleeding eyes, gashes across the forehead, choke holds, bone-ripping submissions, and brutal knockout punches that send the corners scrambling for the doctor. Mix in a flood of cheap beer, and you have five thousand maniacs begging for blood.

I eventually work my way back to the locker room, where things are coming to life. The first two fights ended with early knockouts, so the evening is moving quickly. Norberto, Oscar, and Miguel put on their glowing yellow jackets, same as mine, and Team Zapate is ready for the long walk to the cage. I'll be in the corner, along with Norberto and Oscar, though my role is not as important. I make sure Tadeo has water while Norberto yells instructions in the fastest Spanish you'll ever hear. Oscar tends to the facial wounds, if any. From the moment we hit the floor, everything becomes a blur. Along the tunnel, drunk fans reach for Tadeo and scream his name. Cops shove people out of our way. The roar is earsplitting, and it's not all for Tadeo. They want more, another fight, preferably one to the death.

Outside the cage, an official checks Tadeo's gloves, applies oil to his face, and gives him the green light. An announcer yells his name over the PA, and our man bounces into the cage in his bright yellow trunks and robe. His opponent tonight goes by "the Jackal," real name unknown and unimportant. He's a submission specialist, a tall white guy without much bulk, but looks are deceiving. I've seen him fight three times and he's guileful and crafty. He plays defense well and looks for a takedown. He wrapped his last opponent into a pretzel and made him scream for mercy.

Right now I loathe the Jackal, but deep down I admire the hell out of him. Any man who can climb into the cage has far more spine than the average guy.

The bell rings for round 1, three minutes of fury. Tadeo the boxer bores in straight ahead and immediately has the Jackal backing up. Both jab and spar for the first minute, then tie up but there's no damage. Like the other five thousand fans, I'm yelling my head off, though I have no idea why. Any advice is useless and Tadeo isn't listening anyway. They go down, land hard, and the Jackal has him in a scissors hold. For a long minute, the action dies as Tadeo squirms and wiggles and we hold our breath. He finally breaks free and manages a sharp left jab to the Jackal's nose. Finally, there's blood. There's no question my man is the better fighter, but it just takes one mistake and you've got an arm twisted to the breaking point. Between rounds, Norberto unloads a torrent of instructions, but Tadeo isn't listening. He knows much more about fighting than any of us, and he's got the guy figured out. When the bell rings for round 2, I grab him by the arm and yell into his ear, "Take him in this round and there's an extra two thousand bucks." This, Tadeo hears.

ฉบับแปล

บทที่ 1.

ผมชื่อเซบาสเตียน รัตต์ แม้ผมจะเป็นทนายข้างถนนผู้โด่งดัง แต่คุณก็ไม่เห็นชื่อผมเด่นหรา บนป้ายโฆษณา ที่นั่งรถประจำทาง หรือบนสมุดหน้าเหลืองหรอก ผมไม่ยอมจ่ายเพื่อออกทีวี แม้ว่าตัวเองจะได้ออกอยู่บ่อยๆ ชื่อผมไม่มีในสมุดโทรศัพท์ ผมไม่มีสำนักงานตามปกติทั่วไป ผมพกปิ่นได้ ตามกฎหมาย เพราะว่าชื่อและหน้าของผมดึงดูดความสนใจจากพวกที่พกปิ่นและพร้อมยิงปืนใส่คนอื่น โดยไม่มียั้งหระ ผมอยู่คนเดียว ปกติก็นอนคนเดียว ผมไม่มีความอดทนและไม่เข้าใจถึงความจำเป็นในการรักษามิตรภาพเอาไว้ กฎหมายคือชีวิตของผม มักเอาเวลาผมไปหมด แล้วก็เติมเต็มชีวิตผมเป็น ครั้งคราว ผมคงไม่เปรียบกฎหมายเป็น “เมียน้อยซื่อจาง” เหมือนพวกคนที่ถูกลืมหอกทำกัน กฎหมายเหมือนเมียจอมบงการที่คอยคุมขังผมไว้ ไม่มีทางหนีไปไหนได้

ช่วงนี้ผมนอนในโรงแรมถูกๆที่เปลี่ยนที่ไปทุกอาทิตย์ ผมไม่ได้จะประหยัดเงินหรอก ผมพยายามเอาตัวรอดมากกว่า มีคนเยอะแยะอยากเก็บผมตอนนี้ สองสามคนได้ที่ประกาศออกมาอย่าง โง่งเง้ง คณะนิติศาสตร์ไม่เคยสอนไว้หรอกว่าวันหนึ่งคุณจะต้องมาแก้ต่างให้ผู้ต้องหาติดคุกฉกรรจ์ที่ ทำให้พลเมืองผู้รักสงบคนอื่นๆจำเป็นต้องลุกฮือต่อต้าน หรือขู่ฆ่าผู้ต้องหาผู้นั้น ทนายของเขาและ แม้แต่ผู้พิพากษา

แต่ผมเคยโดนข่มขู่มาก่อน ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นทนายจำเลย สาขาอาชีพที่ผมเลือก ทำมาสิบปีเห็นจะได้ ตอนผมเรียนจบนิติศาสตร์ งานหายาก ผมจำใจรับตำแหน่งพนักงานชั่วคราวที่ สำนักงานทนายจำเลยของรัฐ หลังจากนั้น ผมได้งานในสำนักงานเล็กๆที่ไม่มีกำไรที่ดูแลแค่การแก้ต่าง คดีอาญา จากนั้นไม่กี่ปีต่อมา สำนักงานปิดตัวลง ผมกลายเป็นทนายความอิสระที่ออกไปดิ้นรนหาเงิน พร้อมคนอื่นๆอีกมากมาย

คดีหนึ่งทำให้ผมโด่งดัง จริงๆแล้ว ผมพูดได้ไม่เต็มปากหรอกว่าตัวเองดัง ถ้าจริงๆเออะ คุณ จะวัดความโด่งดังของทนายความคนหนึ่งได้ยังไงในเมืองที่มีคนอยู่เป็นล้าน ทนายต้องถนัดจำนวนมาก คิดว่าตัวเองโด่งดังซะเหลือเกิน พวกเขาส่งยิ้มจากบนป้ายโฆษณา ขณะที่อ้อนวอนขอให้คุณล้มละลาย และทำท่าในโฆษณาโทรทัศน์ราวกับว่าห่วงใยต่ออาการบาดเจ็บส่วนบุคคลเสียเต็มประดา ทว่าพวกเขาต้องการเงินมาจ่ายเพื่อโฆษณาตัวเอง ซึ่งไม่ใช่ผมแน่นอน

ผมเปลี่ยนโรงแรมราคาถูกไปเรื่อยในแต่ละสัปดาห์ ผมอยู่ในช่วงการพิจารณาคดีที่เมืองมิโล เมืองบ้านนอกอันน่าเบื่อที่เต็มไปด้วยพวกคนขาวไร้การศึกษา ที่ห่างจากเมืองที่ผมอยู่ไปสองชั่วโมง ผม แก้ต่างให้เด็กผิดปกติทางสมองวัย 18 ปีที่เลิกเรียนกลางคันซึ่งถูกตั้งข้อหาในคดีฆ่าเด็กหญิง 2 คน ซึ่งเป็นอาชญากรรมหนึ่งที่เลวร้ายที่สุดที่ผมเคยเจอ และผมก็เจอมาเยอะ ลูกความของผมเป็น

ฝ่ายผิดเกือบจะทุกครั้ง ผมจึงไม่เสียเวลามากมายมากังวลว่าพวกเขาได้รับสิ่งที่สมควรได้รับหรือไม่ หรอกนะ ในคดีนี้ แม้การตัดสินจะไม่ผิด ก็ไม่ได้สลักสำคัญอะไรทั้งนั้น สิ่งสำคัญในเมืองมิโลเวลานี้ก็คือการ ที่การดีได้รับการพิสูจน์ว่าผิดจริง และตัดสินประหารชีวิตเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อที่เมืองนี้จะได้ รู้สึกดีขึ้นและเดินหน้าต่อไป แล้วจะเดินหน้าไปทางไหนล่ะ ให้ตายสิ ต่อให้ผมรู้ ผมก็ไม่สนใจหรอกว่า เมืองนี้ถ้าหลังมา 50 ปี และคำตัดสินของคณะลูกขุนจะชั่วตียังไงก็ไม่ได้ทำให้อะไรเปลี่ยนแปลงไปได้ ผมได้อ่านและได้ยินมาว่า ชาวเมืองมิโลต้องการให้ “ปิดคดี” ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม คุณต้องปัญญาอ่อนเท่านั้นแหละถึงจะเชื่อว่าเมืองนี้จะเจริญรุ่งเรืองขึ้นและน่าอยู่มากขึ้นทันทีที่การดีโดนฉีดยาตาย

งานของผมสลับซับซ้อนและรีบง่ายในเวลาเดียวกัน รู้ว่าจ้างผมให้แก้ต่างจำเลยในคดีฆาตกรรมอุกฉกรรจ์อย่างสุดฝีมือ ซึ่งทำให้ผมต้องสู้รบตบมืออย่างสุดพลังในห้องพิจารณาคดีที่ไม่มีใครฟังผมเลยสักคน หลักๆแล้วการดีได้รับการตัดสินว่าผิดจริงในวันที่เขาถูกจับและการพิจารณาคดีแค่ทำพอปเป็นพิธีเท่านั้น ตำรวจผู้เฝ้าและเข้าตาจน สร้างข้อกล่าวหาและปั้นหลักฐานขึ้นมา อัยการรู้เรื่องนี้ดี แต่ก็ซี้ซั้ว และอยากจะได้รับเลือกตั้งอีกสมัยในปีหน้า ผู้พิพากษาก็ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ส่วนพวกลูกขุนนะเหออ โดยพื้นฐานเป็นคนดีและไม่ซับซ้อน พวกเขาตกอกตกใจกับกระบวนการศาล และไม่อยากจะเชื่อเรื่องโกหกที่เจ้าหน้าที่ผู้นำภาคภูมิขึ้นมาที่คอกพยานเท่าใดนัก

เมืองมิโลมีโรงแรมราคาถูกราคาอยู่พอสมควร แต่ผมไม่อาจพักที่นั่นได้ ผมคงถูกแขวนคอ ถลกหนัง หรือผูกติดเสาแล้วเผาทั้งเป็น หรือถ้าผมโชคดีล่ะก็ มือปืนซุ่มสังหารคงยิงแสงหน้าตายคาที่ที่เป็นแน่ ตำรวจรัฐให้ความคุ้มครองระหว่างการพิจารณาคดี แต่ผมรู้้อยู่แก่ใจว่าตำรวจเหล่านี้ไม่ได้เต็มใจทำงานกหรอก พวกเขามองผมเหมือนคนอื่นๆทั่วไป ผมคือผู้คลั่งไคล้อาชญากรรมยาวที่บ้าพอจะต่อสู้เพื่อสิทธิของฆาตกรฆ่าเด็กและฆาตกรรายอื่นๆยังไงล่ะ

โรงแรมที่ผมพักในปัจจุบันคือแฮมป์ตัน อินน์ ซึ่งห่างจากเมืองมิโล 25 นาที ราคา 60 ดอลลาร์สหรัฐต่อคืน และรัฐจะเบิกจ่ายคืนผม ห้องถัดไปคือมือขวาของผม เขาคือชายร่างใหญ่อาวุธครบมือในสุทชุดดำและเขาพาผมไปทุกที่ มือขวาเป็นคนขี้บรด คนคุ้มกัน คู่หู ผู้ช่วยทนาย แคดดี้ และเพื่อนเพียงคนเดียวของผม ผมได้ความไว้วางใจจากเขาตอนที่ลูกขุนพบว่าเขาไม่มีความผิดฐานฆ่าสาวยตรวยยาเสพติดนอกเครื่องแบบ เราเกี้ยวแชนเดินออกจากห้องพิจารณาคดีและไม่เคยแยกกันนับแต่นั้นมา เจ้าหน้าที่ที่ออกเเวรแล้วพยายามฆ่าเขาอย่างน้อยสองครั้ง แล้วก็ไล่ล่าผมหนีหนึ่งเห็นจะได้

เรายังคงมีชีวิตอยู่ หรือถ้าจะให้ดี ผมน่าจะพูดว่า เรายังคงหลบหนีกันต่อไป

บทที่ 2.

8 โมงเช้า มือขวาเคาะประตู ถึงเวลาต้องไปกันแล้ว เราชักททายามเช้าและป็นจิ้นรล ซึ่งเป็นรถตู้ฟอร์ดสีดำขนาดใหญ่ที่ใช้บรรทุกสินค้าที่ตกแต่งทั้งคันให้เหมาะกับความต้องการของผม เพราะรถคันนี้ใช้เป็นสำนักงานด้วย เบาะหลังจึงถูกจัดให้เป็นโต๊ะเล็กๆที่พับเก็บได้ มีโซฟาที่ผมใช้นอน

ค้างคือน้อยๆ หน้าต่างทุกบานติดฟิล์มดำและกันกระสุน รถยังมีโทรทัศน์ ระบบสเตอริโอ อินเทอร์เน็ต ตู้เย็น บาร์ ปั่นสองสามกระบอก และชุดสำรอง ผนังหน้ากับมือขวา และเราแกะห่อ บิสกิตใส่กรอกจานด่วนขณะออกจากรถจอดรอ รถตำรวจรัฐที่ไม่มีสัญลักษณ์ใดๆ ขับแซงหน้าเรามา เพื่อคุ้มกันเราไปยังเมืองมิโล มีอีกคันหนึ่งอยู่ข้างหลังเรา คำขู่ฆ่าล่าสุดส่งมาเมื่อสองวันก่อนทางอีเมล

มือขวาจะไม่พูดก่อนวันแต่จะมีคนพูดด้วย ผมไม่เคยตั้งกฎนี้ แต่ผมก็ชอบ เขาไม่กระอัก กระอ่วนกับความเจ็บอันยาวนานระหว่างการสนทนาเลยสักนิด ผมก็เหมือนกัน หลังจากหลายปีที่ แทบไม่ค่อยได้พูดอะไรกัน เราเรียนรู้ที่จะสื่อสารด้วยการพยักหน้า ขยิบตา และเงิบ พอถึงครึ่งทางสู่ เมืองมิโล ผมเริ่มเปิดแฟ้มคดีและจดบันทึก

ฆาตกรรมซ่อนนํ้าสยดสยองจนไม่มีนายในท้องถิ่นคนไหนกล้าแตะ จากนั้นการดีก็ถูกจับกุม มองการดีปาดเดียว คุณก็รู้ว่าเขากระทำความผิดแน่ๆ เขามีผมยาวย้อมสีดำสนิท ใส่ชุดห้วงเจาะสุด ประหลาดตั้งแต่เหนือคอ สักตํ่ากว่าคอลงไป สวมตุ้มหูเหล็กที่เข้ากันดี มีตาขีดเขียวที่ไม่เป็นมิตรพร้อม ด้วยรอยแสบะยี้มที่บอกให้รู้ว่า “ใช่ ฉันทําตัวเอง แล้วไงล่ะ” ในช่วงตอนแรกๆ หนังสือพิมพ์เมืองมิโล บรรยายลักษณะเขาว่าเป็น “สมาชิกลัทธิบูชาซาตานผู้มีประวัติลวนลามเด็ก”

รายงานข่าวได้ชื่อตรงและไร้อคติดีไหมล่ะ เขาไม่เคยเป็นสมาชิกลัทธิบูชาซาตาน และไม่ได้ ลวนลามเด็กตามที่รายงาน แต่นับแต่นั้นมา การดีคือผู้กระทำความผิด และผมยังคงประหลาดใจว่า เราต่อสู้คดีมาจนถึงขนาดนี้ได้อย่างไร พวกเขาอยากจับการดีแขวนคอมาหลายเดือนแล้ว

ไม่จำเป็นต้องพูด ทนายทุกคนในเมืองมิโลถือคประตุและดิงสายโทรศัพท์ออก ไม่มีระบบ ทนายจำเลยในเมืองนี้ เมืองเล็กเกินไป และคดีอาณาก็ดูแลโดยผู้พิพากษา มีกฎที่ไม่ได้เป็นลายลักษณ์ อักษรที่ว่าทนายรุ่นน้องในเมืองนี้ต้องรับทำคดีค่าตอบแทนต่ำเพราะ (1) ใครสักคนต้องรับทำ และ (2) ทนายรุ่นพี่รับทำเมื่อตอนเป็นทนายรุ่นน้อง แต่ไม่มีใครยอมแก้ต่างให้การดี และว่ากันตามตรง ผมโทษ พวกเขาไม่ได้ เมืองพวกเขา ชีวิตพวกเขา และการข้องเกี่ยวกับฆาตกรวิปริตอาจทำลายอาชีพของพวกเขาได้

ในฐานะที่เราอยู่กันเป็นสังคม เราควรยึดมั่นกับความเชื่อเรื่องการพิจารณาคดีให้ผู้ต้องหาใน คดีอุกฉกรรจ์ด้วยความยุติธรรม ทว่าเราบางคนก็ต้องดิ้นรนหาทนายที่มีความสามารถมาก พอที่จะรับประกันได้ว่าการพิจารณาคดีที่ว่่านั้นเป็นไปอย่างยุติธรรมจริงๆ ทนายอย่างผมมีชีวิตอยู่กับ คำถามที่ว่า “แล้วคุณจะทำอย่างไรให้เด่นสังคมไหมล่ะ”

ผมตอบได้ทันที “ใครสักคนต้องทำ” ในขณะที่ผมเดินออกมา

เราต้องการการพิจารณาคดีที่ยุติธรรมใช่ไหม ไม่ใช่ เราไม่ได้ต้องการหอกหน้า เราต้องการ ความยุติธรรมและต้องการโดยเร็วต่างหาก และความยุติธรรมเป็นอะไรที่เราต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป

เราไม่เชื่อในการพิจารณาคดีที่ยุติธรรมหรอกเพราะเราแน่ใจเป็นบ้ำว่าระบบไม่ได้ยุติธรรมขนาดนั้น ตอนนั้นข้อสันนิษฐานว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์กลายเป็นข้อสันนิษฐานว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดไปแล้ว หน้าที่ในการหาข้อพิสูจน์กลายเป็นหน้าที่ที่ต้องปลอมหลักฐานขึ้นมาแทน เพราะข้อพิสูจน์มักเป็นเรื่องที่คุ้นมา ข้อสันนิษฐานว่าจำเลยทำผิดจริงอยู่เหนือข้อสงสัยที่มีเหตุผลไปซะได้ ซึ่งหมายความว่า ถ้าจำเลยทำจริง ก็อย่าปล่อยให้มันลอยนวลอยู่ตามถนนจะดีกว่า

อย่างไรก็ตาม ทนายต่างพากันวิ่งหนีทางจุกตุดและการดีไม่มีใครเลย เป็นเพราะชื่อเสียงของผมเป็นที่โจษจันกันไป เลยทำให้ผมได้รับโทรศัพท์ต่อมาอีกไม่นานนัก ซึ่งไม่รู้จักเสียใจหรืออะไรดี หายที่สุด ก็เป็นที่รู้จักในวงการกฎหมายว่าถ้าหาใครไม่ได้ ให้โทรหาเซบาสเตียน รัตต์ เขาแก้ต่างให้ทุกคนนะแหละ

เมื่อการตั้งถูกจับกุม มีกลุ่มคนรวมตัวกันอยู่นอกคุกและคอยร่ำร้องหาความยุติธรรม เมื่อตำรวจนำตัวเขาขึ้นรถตู้เพื่อไปศาล กลุ่มคนพากันด่าทอ ปามะเชื้อเทศและหินใส่เขา เรื่องนี้รายงานโดยหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นชะละเอียดยิบ และกระทั่งกลายเป็นข่าวภาคค่ำของเมือง (ไม่มีสถานีโทรทัศน์เครือข่ายอยู่ที่เมืองมิโล มีเพียงช่องเคเบิลราคาถูกเท่านั้น) ผมเรียกร้องให้เปลี่ยนสถานที่ วิงวอนให้ผู้พิพากษาย้ายการพิจารณาคดีให้ห่างออกไปอย่างน้อยสักร้อยไมล์ เพื่อที่เราจะได้หาลูกขุนที่ไม่โยนความผิดให้เด็กคนนี้ หรืออย่างน้อยไม่สาปแช่งเขาตอนอาหารค่ำ แต่เราถูกปฏิเสธ คำร้องต่อศาลก่อนพิจารณาคดีทั้งหมดถูกปฏิเสธ

ย้าอีกครั้ง เมืองนี้ต้องการความยุติธรรม เมืองนี้ต้องการให้ปิดคดี

ไม่มีกลุ่มคนมาต้อนรับผมและรถตู้ขณะที่เราขับมาถึงถนนสั้นๆหลังศาล แต่ตัวละครประจำบางตัวอยู่ที่นี้ พวกเขารวมตัวกันหลังแผงกันของตำรวจไม่ไกลออกไปและถือป้ายที่น่าสลดที่สื่อข้อความแสนฉลาด เช่น “แขวนคอฆาตรกรฆ่าเด็กซะ” “ซาตานรอแกอยู่” และ “ไอ้ชั่ววัดต์ออกไปจากเมืองมิโล” มีคนที่น่าอนาถเหล่านี้อยู่ราว 12 คน ที่รอกลางผม และที่สำคัญ ที่รอแสดงความเกลียดชังต่อการดี ที่จะมาถึงที่เดียวกับผมอีกราว 5 นาที ในระหว่างการพิจารณาคดีช่วงแรกๆ ผุ่ชนกลุ่มเล็กๆนี้ดึงดูดความสนใจจากกล้อง และไม่กี่คนในนี้กลายเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์พร้อมกับป้ายของพวกเขา แน่่อนว่าการกลายเป็นข่าวจูงใจพวกเขาและพากันมาที่นี้ทุกเช้านับแต่นั้นมา ชูชีร่างท้วมถือป้าย “ไอ้ชั่ววัดต์” และดูเหมือนเธออยากยิงผมจะแยะ บ๊อบหัวกระสุนอ้างว่าเป็นญาติกับหนึ่งในเด็กหญิงผู้ตาย และถูกนำคำพูดมาอ้างถึงขณะพูดเป็นเชิงว่าการพิจารณาคดีทำให้เสียเวลาเปล่า

ผมคิดว่าเขาพูดถูกนะ

เมื่อรถตู้จอด มีขอวาริบบมาที่ประตูฝั่งผมและพบกับผู้ช่วยนายอำเภอหนุ่ม 3 นายที่ตัวใหญ่พอๆกับเขา ผมก้าวออกมาและได้รับการคุ้มกันอย่างดี จากนั้นผมรีบสาวเท้าไปที่ประตูหลังของศาล ขณะที่บ๊อบหัวกระสุนเรียกผมว่า ไอ้สวะ ทางเข้าที่ปลอดภัยอีกทางสินะ ผมไม่รู้ว่ามีคดีไหนในยุคนี้ที่

ทนายจำเลยในคดีอาญาถูกลอบยิงขณะเข้าสู่ศาลระหว่างการพิจารณาคดีหรือไม่ แต่ถึงกระนั้นผมก็ทำใจยอมรับว่าเป็นไปได้ที่ตัวเองอาจจะได้เป็นคนแรก

เราขึ้นบันไดหลังแคบๆที่ผู้อื่นไม่ได้รับอนุญาตให้เข้า แล้วผมก็ถูกพาไปที่ห้องเล็กไร้หน้าต่างที่ครั้งหนึ่งเคยคุมตัวนักโทษที่รอพบผู้พิพากษาไว้ ไม่กี่นาทีต่อมา การ์ดี่มาถึงอย่างปลอดภัย มือขวาของผมเดินออกไปและปิดประตู

“โง่ละ” ผมถามขึ้นเมื่อเราอยู่กันตามลำพัง

เขายิ้มและนวดข้อมือที่ไม่ต้องใส่กุญแจมือในเวลาสองสามชั่วโมงนี้ “ก็โอเคแหละ แค่ผมไม่ค่อยได้หลับได้นอนเท่าไร” การ์ดี่ไม่ได้อาบน้ำด้วยเพราะเขากลัวที่จะอาบ เขาลองอาบน้ำเป็นครั้งคราว แต่ว่าผู้คุมก็จะไม่เปิดน้ำร้อนให้ การ์ดี่จึงคลั่งไปด้วยกลิ่นเหงื่อเหม็นเปรี้ยวและกลิ่นผ้าที่สกปรก และผมยินดียิ่งที่เขาอยู่ไกลจากลูกขุน ย้ายผมสี่คำค่อยๆหลุดออก และนับวันสี่ผมของเขาก็ยิ่งยาวขึ้น และผิวของเขาก็ซีดเซียวลง เขาแปรพักตร์ต่อหน้าลูกขุน สัญญาณอีกอย่างที่เขาบอกถึงความสามารถของสัตว์และการบูชาซาตานได้อย่างชัดเจน

“วันนี้จะเป็นไงมั่ง” เขาถามด้วยความอยากรู้อยากเห็นที่แทบจะเหมือนเด็กๆ เขามีไอคิว 70 ซึ่งเกือบไม่พอให้ถูกดำเนินคดีและตัดสินประหารชีวิต

“การ์ดี่ ฉันกลัวว่าจะเข้าอิหรอบเดิม เหมือนเดิมเลยละนะ”

“ทำให้พวกเขาเลิกโกหกสักทีได้ไหม”

“ไม่ได้ ทำไม่ได้หรอก”

รัฐไม่มีหลักฐานที่เป็นรูปธรรมที่เชื่อมโยงการ์ดี่เข้ากับการฆาตกรรม ไม่มีเลย แทนที่จะประเมินการขาดหลักฐานและพิจารณาคดีกันใหม่ รัฐกลับทำสิ่งที่มักจะทำอยู่ตลอด รัฐเดินหน้าพิจารณาคดีต่อด้วยคำโกหกและหลักฐานเท็จ

การ์ดี่ใช้เวลาสองสัปดาห์ในห้องพิจารณาคดีฟังคำโกหก พร้อมกับหลับตาและสายหัวอย่างช้าๆ เขาสามารถสายหัวได้คราวละหลายชั่วโมง และลูกขุนต้องคิดว่าเขาบ้าแน่ๆ ผมบอกให้เขาหยุดนั่งดีๆ แล้วหยิบปากกามาขีดๆเขียนๆในสมุดโน้ตราวกับว่าเขาไม่สนใจและอยากจะโต้กลับเพื่อเอาชนะ แต่เขาไม่สามารถทำได้จริงๆ และผมได้เถียงกับลูกความในห้องพิจารณาคดีไม่ได้ ผมยังบอกให้เขาปกปิดแขนและคอให้มิดชิดเพื่อซ่อนรอยสัก แต่เขาภูมิใจกับมัน ผมบอกให้เขาถอดห่วงเจาะออก แต่เขายืนยันที่จะเป็นของตัวเอง ผู้คุมหัวใสที่ดูแลเรือนจำเมืองมิโล ห้ามไม่ให้ใส่ห่วงเจาะทุกชนิด เว้นแต่ว่าคุณคือการดี และคุณจะถูกนำตัวกลับไปขึ้นศาล ในกรณีนั้น ใส่ห่วงเจาะให้เต็มหน้าไปเถอะ ดูบ้าบอ ดูสยดสยอง ดูเป็นพวกบูชาซาตานให้มากเท่าที่จะมากได้ไปเลยการ์ดี่ เพื่อนๆจะได้ไม่มีปัญหากับความผิดของนาย

บนตะปุมไม้แฉะแขวนเสื้อแขวนเช็ดสีขาวและกางเกงขาวสีก็ตัวเดิมที่เขาใส่อยู่ทุกวัน ผมจ่ายเงินซื้อชุดราคาถูกนี้เอง เขาค่อยๆ รูดซิปปั๊มสูทนักโทษสีส้มออกและก้าวขาออกจากชุด เขาไม่ใส่กางเกงใน เรื่องนี้ผมสังเกตเห็นตั้งแต่วันแรกของการพิจารณาคดีแล้วและพยายามทำเป็นไม่สนใจนับแต่นั้นมา เขาแต่งตัวอย่างซ้ำๆ แล้วเขาก็พูดขึ้นมาว่า“โกหกทั้งเพ”

และเขาพูดถูก รัฐเรียกสอบพยาน 19 ปากแล้ว และไม่มีเลยสักคนที่จะทนายไม่แต่งเดิมเรื่องราวไปบ้าง หรือโกหกซึ่งๆ หน้าไปเลย นักพยานวิทยาผู้ชั้นสูงที่ห้องปฏิบัติการสำหรับอาชญากรรมรัฐได้บอกคณะลูกขุนว่าเหยื่อเด็กทั้งสองคนจมน้ำตาย เขายังเสริมอีกว่า “บาดแผลจากของไม่มีคม” ตรงศีรษะ คือสาเหตุในการจมน้ำตาย เรื่องราวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีมากกว่านี้ ถ้าคณะลูกขุนเชื่อว่าเด็กสาวถูกข่มขืนและถูกทุบตีจนหมดสติก่อนถูกจับโยนลงไปในบ่อน้ำ แต่ก็ไม่มีหลักฐานทางกายภาพที่บ่งชี้ว่าเด็กสาวถูกลวนลามทางเพศเลย แต่ก็ได้ช่วยให้ตัดเรื่องนี้ออกจากการพิจารณาคดีไปได้ ผมโต้เถียงกับนักพยานวิทยาอยู่ 3 ชั่วโมง ได้แย้งกับผู้เชี่ยวชาญเป็นเรื่องยาก แม้ว่าเขาจะไม่ได้เก่งกาจนักก็ตาม

ด้วยรัฐไม่มีหลักฐาน จึงถูกบีบให้สร้างมันขึ้นมา คำให้การที่ออกมาที่สุดมาจากไอซ์ฟองในคุกที่ถูกขนานนามว่า สมัท ซึ่งเป็นชื่อเล่นที่เหมาะสมอย่างยิ่ง สมัท คือจอมโกหกในห้องพิจารณาคดี มีอณมัตที่ขึ้นให้การอยู่ตลอดและจะพูดอะไรก็ตามที่อัยการอยากให้เขาพูด ในคดีของการดี สมัทกลับเข้าคุกอีกครั้งในข้อหาขายเสฟติดและรอลดโทษจำคุกเหลือ 10 ปี ตำรวจต้องการคำให้การ และไม่น่าแปลกใจ สมัท ก็ยินดียิ่งรับใช้ พวกเขาให้รายละเอียดคดีแก่เขา จากนั้นก็ย้ายการดีจากเรือนจำห้องที่ ไปเรือนจำประจำศาลาที่สมัทถูกคุมขัง การดีไม่รู้ว่าจะทำไม่ถึงถูกย้ายและไม่เอะใจเลยว่าตนเองจะก้าวเข้าสู่หลุมพราง (เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นก่อนผมจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในคดีนี้) พวกเขานำตัวการดีไปไว้ในห้องขังเล็ก ๆ กับสมัท ที่กระเหี้ยนกระหือจะพูดคุ้ยและอยากช่วยเหลือในทุกทาง เขาอ้างว่าตนเองเกลียดตำรวจเข้าไส้และรู้จักทนายดีอยู่บ้าง เขายังเคยอ่านเกี่ยวกับการฆาตกรรมเด็กหญิงทั้งสองและมีลางสังหรณ์ว่าตนเองรู้ว่าใครฆ่าพวกเธอกันแน่ เพราะการดีไม่รู้เรื่องการฆาตกรรม เขาจึงไม่มีคำพูดใดไปต่อบทสนทนา กระนั้นภายในเวลา 24 ชั่วโมง สมัทก็อ้างว่าเขาได้ยื่นคำสารภาพทั้งหมด ตำรวจลากตัวเขาออกจากห้องขังและการดีก็ไม่เห็นเขาอีกเลยจนกระทั่งการพิจารณาคดี ในฐานะพยาน สมัทอาบน้ำอาบท่าสะอาดหมดจด ใส่เชิ้ต ผูกไทด์ ตัดผมสั้น และซ่อนรอยสักจากลูกขุนอย่างมิดชิด เขาทวนวิธีการที่การดีใช้สะกดรอยตามเด็กหญิงทั้งสองคนเข้าไปในป่าอย่างละเอียดิบฆาตกรรมหลักเด็กๆ ตกจากจักรยาน ใช้ผ้าปิดปากและจับเด็กๆ มัด จากนั้นก็ทรมาน ล้วงเกินทางเพศและทุบตีก่อนที่จะจับเด็กๆ โยนลงไปในบ่อน้ำ ในเรื่องเล่าแบบฉบับของสมัท การดีกำลังเมาและฟังเพลงเฮฟวีเมทัลไปด้วย

ถือเป็นการแสดงที่ยอดเยี่ยม ผมรู้ว่าทั้งหมดเป็นเรื่องโกหก เช่นเดียวกับการดีและสมัทร่วมทั้งตำรวจและอัยการด้วย และผมสงสัยว่าผู้พิพากษาก็กลางแกลงใจเช่นกัน อย่างไรก็ตาม คณะลูกขุนรับฟังด้วยความเที่ยงคั่นท์ และจ้องมองลูกความของผมอย่างจงเกลียดจงชัง ส่วนลูกความของผมได้แต่หลับตาและสัมผัสถึงพลังความเกลียดชัง พร้อมส่ายศีรษะในเชิงปฏิเสธว่า ไม่มีทาง ไม่มีทาง ไม่มีทางเป็นไปไม่ได้ คำให้การของสมัทน่าสะอิดสะเอียนที่สุดและเต็มไปด้วยรายละเอียดที่เหลือเชื่อ บ่อยครั้งที่เขาตอไขใส่สีขึ้นเอง ไม่มีใครจะโกหกหน้าตายได้ขนาดนั้นแล้ว

ผมตอกสมัทไปแปดชั่วโมงเต็ม ช่วงเป็นหนึ่งวันอันเหน็ดเหนื่อยยาวนาน ผู้พิพากษาดูหัวเสียและคณะลูกขุนดูเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า แต่ผมสามารถทำแบบนี้ต่อไปได้อีกเป็นสัปดาห์ ผมถามสมัทว่าเขาให้การเป็นพยานในการพิจารณาคดีอาญามาแล้วกี่ครั้ง เขาตอบว่าน่าจะราวสองครั้ง ผมจึงดึงประวัติคดีความออกมากระตุ้นความจำเขา และไล่ไปตามการพิจารณาคดีอื่นอีก 9 ครั้งที่เขาได้แสดงปาฏิหาริย์เพื่ออัยการที่ซื่อสัตย์และยุติธรรมของเรา ความทรงจำอันยุ่งเหยิงของเขาฟื้นคืนมาบ้างแล้ว ผมจึงถามเขาว่าได้รับการลดหย่อนโทษจากอัยการหลังจากที่ยอมโกหกในศาลมาแล้วกี่ครั้ง เขาตอบว่าไม่เคยได้รับการลดหย่อนโทษเลย ผมจึงไล่คดีทั้ง 9 ไปทีละคดีอีกครั้ง ผมเตรียมเอกสารไว้แล้วเขียนให้ทุกคนเข้าใจได้ชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะลูกขุนว่าสมัทเป็นไอ้ขี้ฟ้องจอมโกหกต่อเนื่องผู้ยอมให้การเท็จเพื่อแลกกับการลดหย่อนโทษ

ผมขอสารภาพว่าผมอารมณ์ขึ้นในศาล และบ่อยครั้งที่มักก่อให้เกิดผลเสีย ผมหมดความอดทนกับสมัทและตอกเขากลับอย่างไม่ไว้หน้าจนลูกขุนบางส่วนเริ่มเห็นอกเห็นใจ ในที่สุดผู้พิพากษาก็บอกให้ผมพิจารณาคดีต่อได้แล้ว แต่ผมไม่ทำตาม ผมเกลียดคนโกหก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่สาบานว่าจะพูดความจริงแล้วให้การเท็จเพื่อให้ดูเหมือนว่าลูกความของผมมีความผิดจริง ผมตะโกนใส่สมัทแล้วผู้พิพากษาก็ตะโกนใส่ผม ในตอนนั้นดูเหมือนทุกคนจะตะโกนใส่กันอยู่ ซึ่งไม่ช่วยคดีของการดีเลย

คุณอาจคิดว่าอัยการอาจใช้พยานที่น่าเชื่อถือแทนการขนขววนคนโกหกขึ้นให้การ แต่นั่นคงต้องอาศัยหน่วยสืบราชการลับ พยานปากต่อมาเป็นนักโทษร่วมเรือนจำ ขี้ยาอีกคนที่ให้การว่าเขาอยู่ตรงทางเดินใกล้กับห้องขังของการดี และได้ยื่นเอกสารภาพกับสมัท

โกหกซ้ำซ้อน

“บอกให้พวกเขาหยุดสักทีเถอะ” การ์ดู้พูดขึ้น

“ฉันพยายามอยู่ การ์ดู้ ฉันทำเต็มที่เท่าที่พอจะทำได้แล้วละ เราต้องไปกันแล้ว”

บทที่ 3.

ผู้ช่วยนายอำเภอ นำเราไปยังห้องพิจารณาคดีซึ่งแน่นขนัดไปด้วยผู้คนและเต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งความหวาดวิตกเช่นเคย วันนี้เป็นวันที่สิบของการพิจารณาคดี และตอนนี้ผมเชื่อแล้วว่าไม่มีเรื่องอื่นใดเกิดขึ้นในเมืองอันน่าเบื่อแห่งนี้ พวกเราคือความบันเทิงโดยแท้ ห้องพิจารณาคดี

แน่นขนัดตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการพิจารณา และพวกเขานั่งเรียงแถวหันหลังเข้าหาผนังกันเป็นดับ ขอบคุนพระเจ้าที่อากาศนั้นเย็น ไม่เช่นนั้นเราคงซุ่มไปด้วยเหงื่อกันหมด

การพิจารณาคดีฆาตกรรมอุกฉกรรจ์ทุกครั้งจะต้องมีทนายอย่างน้อยสองคนอยู่ในศาลเพื่อ แก่ต่าง ทนายร่วม หรือ “ทนายมือรอง” ของผมคือทริอส์ เด็กหนุ่มปัญญาทิบผู้ที่สมควรเผา โบอนุญาตว่าความของเขาทิ้งไปและไม่น่าวาดฝันว่าจะได้เสนอหน้าในห้องพิจารณาคดีเลย เขามาจาก เมืองเล็กๆ ห่างออกไปอีสิบลไมล์ เขาคิดว่าไกลพอที่จะปกป้องเขาจากความไม่น่าอภิรมย์ที่จะต้องมา พัวพันในฝันร้ายของการดี ทริอส์อาสาที่จะดูแลการไต่สวนชั้นต้น และหมยมันว่าจะทิ้งทวนหากมี การพิจารณาคดีเกิดขึ้นจริง แผนการของเขาไม่ได้เป็นไปตามที่คาดการณ์ เขาทำพังไม่เป็นท่าในการไต่ สวนชั้นต้นเหมือนกับที่ทนายมือใหม่มักจะเป็น จากนั้นเขาก็พยายามที่จะปลดแอกตัวเองจากคดีนี้ ผู้พิพากษากลับกล่าวว่า ไม่อนุญาตให้ถอนตัว ทริอส์จึงคิดว่าอาจเป็นความคิดที่เข้าท่าที่จะเป็นทนาย มือรอง เก็บเกี่ยวประสบการณ์ รับรู้ถึงความกดดันของการพิจารณาคดีที่แท้จริงและอื่นๆ แต่หลังจาก ถูกขู่ฆ่าอยู่หลายครั้ง เขาก็ล้มเลิกความพยายาม คำขู่ฆ่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน สำหรับผม เหมือนกาแพยามเข้าและตำรวจซีโกहनันแหละ

ผมยื่นเรื่องปลดทริอส์จากการเป็นทนายมือรองไปสามครั้ง แน่นอนว่าคำขอทั้งหมดถูก ปฏิเสธ ดังนั้นการดีและผมจึงติดอยู่กับเจ้าโง่โง่พิจารณาคดีที่เป็นตัวถ่วงมากกว่าผู้ช่วย ทริอส์นั่ง ห่างจากเราเท่าที่จะเป็นไปได้ พิจารณาจากสุxonามย์ของการดีในปัจจุบันแล้ว ผมก็คงตำหนิเขาไม่ได้

การดีบอกผมว่าหลายเดือนก่อนที่เขาถูกทริอส์ชักถามที่เรือนประจำเคาน์ตีเป็นครั้งแรกนั้น ทนายผู้นี้ตกใจสุดขีดเมื่อการดีอ้างว่าตนเองเป็นผู้บริสุทธิ์ พวกเขาถึงขนาดต้องถกเถียงเรื่องนี้กันเลย ทีเดียว ทนายผู้กระเหียนกระหือรือที่จะสู้คดีให้จำเลยดีไหมละ

ทริอส์นั่งที่ท้ายโต๊ะ จดจ่ออยู่กับการจดบันทึกที่ไร้ประโยชน์ ตาไม่ดูหูไม่ฟังอะไรทั้งสิ้น ทว่า เขารับรู้ได้ถึงสายตาที่จ้องมองของผู้คนที่นั่งอยู่ข้างหลังเรา ผู้เกลียดชังเราและอยากจับเราและ ลูกความของเราแขวนคอจะแยะ ทริอส์คิดว่าเดี่ยวเรื่องนี้ก็จะผ่านพ้นไป แล้วเขาก็จะได้ใช้ชีวิตและทำ การทำงานตามปกติต่อเมื่อการพิจารณาคดีสิ้นสุด ทว่าเขาคิดผิด ผมจะร้องเรียนการผิดจรรยาบรรณ กับเนติบัณฑิตยสภาแห่งรัฐให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โทษฐานที่ว่าทริอส์ “ให้ความช่วยเหลือใน ฐานะทนายความอย่างไร้ประสิทธิภาพ” ทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณาคดี ผมเคยทำแบบนี้มาก่อน และรู้ว่าจะทำให้มีผลในการถอดถอนยังงี้ ผมกำลังสู้กับเนติบัณฑิตยสภาและผมก็เข้าใจเกมนี้ดี หลังจากที่ผมร้องเรียนทริอส์สำเร็จ เขาจะต้องคืนใบอนุญาตว่าความและไปหางานทำที่อุร์ลมือสอง

การดีนั่งอยู่กลางโต๊ะ ทริอส์ไม่มองหน้าลูกความ ไม่แม้แต่จะพูดคุยด้วย

อัยการซูเวอร์ เดินมายืนเอกสารให้ผม ไม่มีกล่าวสวัสดิามเช้า หรือคำทักทายใดๆ เราคงเลยจุดที่จะหยอกล้อแบบมีมิตรต่อกันได้อีก เพราะแค่ส่งเสียงทักทายกันแบบที่คนดีๆ เขาทำกันยังคงเป็นเรื่องน่าแปลกประหลาดเสียด้วยซ้ำ ผมเกลียดชังหน้าผู้ชายคนนี้เช่นเดียวกับที่เขาเกลียดชังหน้าผม แต่ผมได้ประโยชน์จากเกมการชิงชังนี้ แทบทุกเดือนที่ผมต้องรับมือกับอัยการผู้คิดว่าตัวเองเป็นฝ่ายถูกแถมยังโกหก คดโกง ไม่ให้ความร่วมมือ ปิดบังความจริง ไม่สนใจบรรยายบรรณ และทำทุกอย่างที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจผิดจริง แม้กระทั่งเวลาที่พวกเขาได้รับความจริงและความจริงก็ประจักษ์ต่อสายตาว่าพวกเขาผิดก็ตาม ผมจึงรู้จักโคตรเหง้าศักราชเผ่าพงศ์วงศ์วานของพวกเขาที่อยู่เหนือกฎหมายเพราะถือว่าตนเองเป็นกฎหมายดี ในทางกลับกัน ซูเวอร์แทบจะไม่เคยรับมือกับทนายข้างถนนเช่นผมซึ่งน่าเศร้าสำหรับเขาที่ไม่ค่อยเจอคดีสะเทือนขวัญ และแทบไม่เคยเจอจำเลยที่มีหมาพิบูลเป็นทนายแก้ต่างสักเท่าไร ถ้าหากเขาต้องรับมือกับทนายจำเลยผู้บ้าคลั่งบ่อยครั้งกว่านี้ เขาอาจจะจงเกลียดจงชังเรามากกว่านี้ สำหรับผม นี่คือนิสิตวิถี

ผมรับเอกสารจากเขาและพูดว่า “ไอ้ขี้โกหกประจำวันนี่คือใครกันล่ะ”

เขาไม่ตอบโต้และเดินไม่กี่ก้าวกลับไปโต๊ะ ที่ที่พวกผู้ช่วยกลุ่มเล็กๆ ในสูทสีเข้มนั่งรวมตัวกันวางมาดต่อหน้าคนในท้องถิ่น พวกเขาปรากฏตัวในการแสดงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งสายอาชีพที่น่าอนาใจในบ้านนอกที่น่าเบื่อนี้ และบ่อยครั้งที่ผมเกิดความรู้สึกว่าทุกคนจากสำนักงานอัยการเขตที่สามารถจะเดินเหิน พูดคุย ใส่สุทราคาถูก และหัวกระเป๋าสารพัดใบใหม่ได้มารวมตัวกันอยู่ที่โต๊ะเพื่อปกป้องความยุติธรรม

เจ้าพนักงานศาลร้องขึ้น ผมลุกขึ้นยืน ท่านผู้พิพากษาคอฟแมนเดินเข้ามาในห้อง จากนั้นพวกเราที่นั่งลง การดีปฏิเสธรที่จะยื่นขึ้นแสดงความเคารพต่อชายผู้ยิ่งใหญ่คนนี้ ในตอนแรก การกระทำนี้ทำให้ท่านผู้พิพากษาหัวเสียมาก ในวันแรกของการพิจารณาคดี ซึ่งดูเหมือนจะผ่านมาหลายเดือนแล้ว ท่านขึ้นเสียงสั่งผมว่า “คุณรัดด์ กรุณาบอกให้ลูกความของคุณยืนขึ้นเดี๋ยวนี้”

ผมบอกให้เขายืนขึ้น แต่เขาปฏิเสธ ซึ่งทำให้ท่านผู้พิพากษารู้สึกอับอายมาก และหลังจากนั้นเราก็ถกเถียงกันเรื่องนี้ในห้องของท่าน ท่านพูดว่าลูกความของผมจะโดนข้อหาหมิ่นอำนาจศาลและถูกกักตัวไว้ในห้องขังตลอดทั้งวันระหว่างการพิจารณาคดี ผมพยายามโน้มน้าว โดยเปลือยหลุดปากไปว่าการแสดงออกที่เกินกว่าเหตุนี้จะถูกกล่าวถึงแล้วแล้วซ้ำเล่าในชั้นอุทธรณ์

การดียอมทำตามอย่างชาญฉลาด “มีอะไรที่พวกเขาจะทำกับผมแล้วยังไม่ได้ทำอีกไหม” เขาแต่ละวัน ท่านผู้พิพากษาคอฟแมนจะเริ่มพิธีการด้วยการชักสีหน้าบูดบึ้งอย่างฉุนเฉียวสุดขีดเป็นเวลานานๆ ใส่ลูกความของผมที่มักจะขดตัวอยู่ในเก้าอี้ ลูบหัวงมูกเล่น หรือไม่ก็พยักหน้าทั้งๆ ที่หลับตาอยู่ บอกไม่ถูกเลยว่าทนายหรือลูกความ เราคนไหนที่ท่านคอฟแมนหมิ่นชั้หน้ามากที่สุด

เช่นเดียวกับพวกที่เหลือในเมืองมิโล ท่านก็ปักใจเชื่อมั่นานแล้วว่าการ์ดีมีความผิดจริง และเช่นเดียวกับคนอื่นๆ ในห้องพิจารณาคดี ท่านเองก็เกลียดชังหน้าผมมาตั้งแต่วันแรกนั่นแหละ

แต่ไม่สำคัญหรอก ในสายงานนี้คุณแทบไม่มีมิตรแท้ แล้วก็สร้างศัตรูขึ้นได้ไม่ก็อดใจ

เพราะท่านจะลงสมัครรับเลือกตั้งอีกสมัยในปีหน้าเช่นเดียวกับฮูเวอร์ ท่านคอฟแมนจึงรีบสร้างยัมฉับนักการเมืองและต้อนรับทุกคนเข้าสู่ห้องพิจารณาคดีเพื่ออีกวันอันแสนจะน่าตื่นตาตื่นใจในการตามล่าหาความจริง จากที่ผมคำนวณระหว่างช่วงพักเที่ยงในวันหนึ่ง เมื่อเก้าอี้ในห้องพิจารณาคดีว่างลง มีคนประมาณ 310 คนที่นั่งอยู่ข้างหลังผมเห็นจะได้ ทุกคนดูจะตั้งหน้าตั้งตาสดกาวนาให้ศาลตัดสินว่าการ์ดีผิดจริงพร้อมสั่งประหารชีวิตในทันที ยกเว้นก็แต่แม่และน้องสาวของการ์ดีที่ไม่ได้กาวนาเช่นนั้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับท่านผู้พิพากษาคอฟแมนแล้วละว่าจะตัดสินตามนั้นหรือไม่ ก็เพราะท่านผู้พิพากษานั้นแหละที่ยินยอมให้มีการเบิกความเท็จโดยรัฐทุกคราไป บ่อยครั้งที่ดูราวกับว่าท่านเกรงว่าจะสูญเสียคะแนนเสียงไปสักเสียง สองเสียงเห็นจะได้ ถ้าเกิดยืนตามคำค้านของผมสักข้อ

เมื่อทุกคนประจำที่ พวกเขาก็เชิญคณะลูกขุนเข้ามาในห้อง มี 14 คนเบียดเสียดกันอยู่ในคอก โดยมีตัวจริงที่คัดเลือกไว้ 12 คนและตัวสำรองอีก 2 คน เพื่อว่ามีบางคนเจ็บป่วย หรือกระทำความผิดขึ้นมา พวกเขาไม่ได้ถูกแยกตัว (แม้ว่าผมจะร้องขอก็ตาม) พวกเขายังมีอิสระที่จะกลับบ้านยามค่ำคืน และวิพากษ์วิจารณ์การ์ดีกับผมระหว่างทานมื้อค่ำ ในช่วงบ่ายแก่ๆ ในแต่ละวัน พวกเขาจะได้รับการตักเตือนจากท่านผู้พิพากษาว่าไม่ให้แพร่พรายเกี่ยวกับคดีนี้ออกไปแม้แต่คำเดียว ถึงกระนั้น คุณก็จะได้ยินพวกเขาวิพากษ์วิจารณ์ตั้งแต่ตอนที่ขับรถออกไปด้วยซ้ำ พวกเขาตัดสินไปเรียบร้อยแล้ว ถ้าพวกเขาต้องลงคะแนนเสียงกันตอนนี้ ก่อนที่เราจะเบิกตัวพยานขึ้นแก้ต่างสักคนละก็ พวกเขาก็คงจะตัดสินว่าการ์ดีผิดจริงและสมควรถูกประหารชีวิต จากนั้นพวกเขาก็คงกลับบ้านไปอย่างวิรบุรุษและพูดถึงการพิจารณาคดีนี้ไปตลอดชีวิต เมื่อการ์ดีถูกฉีดยาตาย พวกเขาก็คงจะภาคภูมิใจเป็นพิเศษกับบทบาทสำคัญในการเรียกร้องความยุติธรรมนี้ พวกเขาจะมีศีลธรรมสูงส่งขึ้นในเมืองมิโล พวกเขาจะได้รับการแสดงความยินดี มีคนหยุดพักทาบถนนและเป็นที่จดจำในโบสถ์

ท่านคอฟแมนยังคงเต็มไปด้วยความกระตือรือร้น ท่านต้อนรับพวกเขากลับเข้ามาในห้องพิจารณาคดี กล่าวขอบคุณสำหรับการทำหน้าที่พลเมือง และถามพวกเขาอย่างเอาเป็นเอาตายว่า มีใครพยายามติดต่อพวกเขาเพื่อชักจูงมาเข้าพวกหรือไม่ คำพูดนี้ทำให้สายตาสายตาหลายคู่มองมาที่ผมราวกับว่าผมว่าง มีกำลัง และโง่พอที่จะเตร็ดเตร่ไปตามถนนของเมืองมิโลยามค่ำคืน สะกดรอยตามคณะลูกขุนเหล่านี้ เพื่อที่ผมจะได้ (1) ติดตาม (2) ข่มขู่ หรือ (3) ขอร้องพวกเขาละก็ แน่แน่นอนว่าผมต้องเป็นจอมหลอกลวงคนเดียวในห้องนี้ ทั้งๆ ที่บาปหนักนั้นก่อไว้โดยฝั่งตรงข้ามต่างหากละ

ความจริงก็คือ ถ้าผมมีเงิน เวลา และทรัพยากรบุคคล ผมจะติดสินบน หรือไม่ก็ข่มขู่ลูกขุนทุกคนแน่ๆ เมื่อภาครัฐใช้ทุกวิถีทางที่สามารถทำได้เพื่อเริ่มกลวิธีการโกงทุกอย่าง ทำให้การโกงกลายเป็นเรื่องถูกกฎหมายขึ้นมา ไม่มีความเท่าเทียมในสนามต่อสู้ ไม่มีความยุติธรรม ทางเลือกอันมีเกียรติเดียวที่ทนายจะใช้ต่อสู้เพื่อช่วยลูกความผู้บริสุทธิ์ก็คือใช้เล่ห์เหลี่ยมในการแก้ต่างในคดีนี้ล่ะ

อย่างไรก็ตาม หากทนายจำเลยถูกจับได้ว่าใช้กลโกง เขาหรือเธอจะถูกพิพากษาลงโทษโดยศาล ถูกตัดเดือนโดยเนติบัณฑิตยสภาแห่งรัฐ บางครั้งอาจถึงขั้นโดนฟ้อง แต่หากอัยการถูกจับได้ว่าใช้กลโกง เขาจะได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่ หรือได้รับการเลื่อนชั้น ระบบของเราไม่จำเป็นต้องให้อัยการเลวๆรับผิดชอบใดๆ

ลูกขุนยืนยันท่านผู้พิพากษาว่าทุกอย่างเรียบร้อยดี แล้วท่านผู้พิพากษาก็ประกาศด้วยความซิงซิงจริงจังว่า “คุณฮูเวอร์ กรุณาเรียกพยานปากต่อไป” พยานของรัฐคนต่อมาคือนักเทศน์ผู้ยึดหลักการเดิมของคริสตศาสนาที่เปลี่ยนตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ไครสเลอร์ให้เป็นวิหารเวสต์ ฮาร์เวสต์ และดึงดูดฝูงชนให้มายังมหากรรมสวดมนต์ประจำวัน ผมเคยดูเขาทางช่องเคเบิลท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งครั้งเดียวก็เกินพอ คำกล่าวอ้างที่โด่งดังของท่านก็คือท่านบอกว่าได้พบกับการดีระหว่างโครงการจิตอาสารุ่นเยาว์ภาคค่ำ เรื่องราวที่ท่านเล่ามียู่ว่า การ์ดใส่เสื้อยืดโฆษณาวงร็อกเฮฟวี่เมทัลที่สื่อข้อความเกี่ยวกับลัทธิบูชาซาตานอย่างคลุมเครือ และเสื้อยืดตัวนี้ทำให้มารร้ายมารวมตัวกันได้ สงครามจิตวิญญาณกำลังจะอุบัติขึ้นแล้ว และพระเจ้าก็ทรงไม่พอพระทัยกับเรื่องนี้ ในที่สุดท่านนักเทศน์ก็ค้นพบต้นตอของความชั่วร้ายในฝูงชน จึงได้ปิดเพลง พุ่งตัวกลับไปยังจุดที่การดีนั่ง และไล่เขาออกไปจากตึกด้วยการชี้หน้าจากสวรรค์

การดีให้การว่า เขาไม่เคยเฉียดเข้าใกล้โบสถ์ ยิ่งไปกว่านั้น การดียังอ้างว่าไม่เคยเห็นด้านในของโบสถ์ตลอดช่วงอายุสิบแปดปีของเขาเลยสักแห่ง แม่ของการดียืนยันเรื่องนี้ได้ ครอบครัวของการดีเป็น “พวกนอกศาสนา” ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกกันในประเทศนี้

นับเป็นเรื่องที่น่าเหลือเชื่อที่คำให้การนี้ได้รับอนุญาตให้ใช้เป็นหลักฐานในคดีฆาตกรรมอุกฉกรรจ์ได้ เรื่องนี้น่าขันและแทบจะโง่เขลาเบาปัญญา สมมติว่ามีการพิสูจน์ว่าผิดจริงขึ้นมา คดีนี้ก็จะถูกพิจารณาในอีกสองปีข้างหน้าโดยศาลอุทธรณ์อันยุติธรรมที่อยู่ห่างออกไปสองร้อยไมล์ ผู้พิพากษาเหล่านั้นฉลาดกว่าท่านคอฟแมนแค่เล็กน้อย แต่ก็ถือว่าดีถมไป ก็คงจะไม่เชื่อนักเทศน์คนขาวการศึกษาต่ำเพราะรู้ว่าเขาๆเรื่องการทะเลาะวิวาทที่คาดว่าได้เกิดขึ้นราวสิบสามเดือนก่อนการฆาตกรรมขึ้นเป็นแน่

ผมขอค้าน คำค้านถูกปฏิเสธ ผมจึงขอค้านด้วยความโกรธ แล้วผมก็ถูกปฏิเสธคำค้านด้วยความโกรธ

อย่างไรก็ดี ฮูเวอร์จะพยายามอย่างยิ่งยวดให้ซาตานเกี่ยวข้องกับทฤษฎีของรูปคดีนี้ ท่านผู้พิพากษาคอฟแมนได้เปิดทางให้เขาเมื่อหลายวันก่อน และบอกว่าจะเอาอย่างไรก็ได้ แต่ทว่าท่านจะปิดทางทันทีที่ผมเริ่มขอเบิกพยาน เราคงโชคดี ถ้าคำให้การของเราสักร้อยคำได้รับการบันทึกไว้

นักเทศน์ท่านนี้มีใบเรียกเก็บภาษีที่ยังไม่ได้ชำระในรัฐอื่น ท่านไม่รู้ว่าผมพบมันเข้า ดังนั้นเราจึงได้สนุกกันในช่วงซักค้านพยาน ใช่ว่าเรื่องนี้จะสำคัญ มันไม่สำคัญเลย คณะลูกขุนได้ตัดสินไปแล้ว การดีคือปีศาจที่สมควรไปลงนรก หน้าที่ของพวกเราคือช่วยให้ไปเร็วขึ้นก็เท่านั้น

การดีโน้มตัวมากพอที่จะกระซิบบว่า “คุณรัตต์ ผมสาบานได้ว่าไม่เคยเข้าโบสถ์เลยสักครั้ง”

ผมพยักหน้ายิ้มให้เพราะนี่คือทั้งหมดที่ผมทำได้ ทนายจำเลยไม่อาจเชื่อลูกความได้เสมอไป แต่เมื่อการดีบอกว่าเขาไม่เคยเข้าโบสถ์ ผมก็เชื่อเขา

ท่านนักเทศน์ใกล้จะถึงจุดเดือด และผมก็รีบสูมไฟในทันที ผมใช้ใบเรียกเก็บภาษีที่ยังไม่ได้ชำระเงินมาทำให้ท่านโมโห และเมื่อท่านขึ้น ท่านก็ลงไม่ได้ ผมนำท่านไปสู่การโต้เถียงเรื่องการไร้ข้อผิดพลาดของพระคัมภีร์ หลักตรีเอกานุภาพ วันสิ้นโลก การภาวนาด้วยภาษาแปลกๆ การเล่นกับงู การดื่มยาพิษ และการแพร่หลายของลัทธิบูชาซาตานในแถบเมืองมิโล ฮูเวอร์ได้ขึ้นเสียงขอค้าน และท่านผู้พิพากษาคอฟแมนก็ยืนตามค้าน ณ ช่วงหนึ่ง ท่านนักเทศน์ผู้เคร่งศาสนาและมีใบหน้าแดงก่ำได้หลับตาลงและชูมือทั้งสองข้างให้สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยสัญญาตญาณ ผมชะงัก งอตัวลง และมองไปที่เพดานประหนึ่งว่ามีจะมีสายฟ้าฟาดลงมา จากนั้นท่านนักเทศน์ก็เรียกผมว่า ไอ้คนไร้ศาสนา และพูดว่า เธอจะต้องตกนรก

“นี่ท่านมีอำนาจในการส่งคนลงนรกอย่างจั้นหรือครับ” ผมได้กลับ

“พระเจ้าตรัสกับพ่อว่า เธอจะต้องตกนรก”

“ถ้าอย่างนั้นให้พระเจ้าพูดผ่านลำโพงสิครับ เราจะได้ได้ยินกันทั่วหน้า”

ลูกขุนสองคนหัวเราะเรื่องนี้เบาๆ ท่านคอฟแมนทนไม่ไหว ท่านหุบค้อนรัวๆและประกาศพักเที่ยง เราเสียเวลาช่วงเช้าให้กับชายตัวเล็กสมองทึบที่มีมือถือปากถือศีลและคำให้การเท็จของเขา แต่เขาไม่ใช่คนในท้องถิ่นคนแรกที่เข้าร่วมการพิจารณาคดี เมืองนี้เต็มไปด้วยคนที่อยากเป็นวีรบุรุษ

บทที่ 4

อาหารกลางวันคือสิ่งสุดพิเศษ ด้วยการออกจากศาล จริงๆก็ห้องพิจารณาคดีนั้นแหละ ไม่ปลอดภัย ผมและการดีจึงทานแซนวิชกันที่โต๊ะฝ่ายจำเลย มันคืออาหารกลางวันแบบกล่องแบบเดียวกับที่ให้ลูกขุนทาน พวกเขานำเข้ามาให้สิบหกกล่อง วางรวมๆกัน จากนั้นส่มหยิบของพวกเรามา ออกมา แล้วนำกล่องที่เหลือไปยังห้องลูกขุน นี่คือการคิดของผมเพราะไม่อยากถูกวางยามากกว่า การดีไม่รู้เรื่องหรือ เขาแค่หัวเท่านั้น เขาบอกว่าอาหารที่คุกคือสิ่งที่ผมคาดหวังได้ และเขาก็ไม่ไว้ใจผู้คุม เขาไม่แตะอะไรที่นั่น และเพราะเขาประทังชีวิตด้วยอาหารกลางวันเพียงเท่านั้น ผมจึงขอ

ท่านผู้พิพากษาคอฟแมนว่าบางทีทางเคาน์ตันน่าจะเพิ่มอาหารเป็นสองเท่า และให้แซนวิชไก่อ่างสองชิ้น พร้อมมันฝรั่งทอดไซส์พิเศษ และแตงกวาดองอีกสักชิ้นให้เด็กหนุ่ม หรืออีกนัยหนึ่งก็คืออาหารกลางวัน สองกล่องแทนที่จะเป็นกล่องเดียวนั้นแหละ ซึ่งก็ถูกปฏิเสธ

การดีจึงได้แซนวิชครึ่งหนึ่งและแตงกวาดองทั้งหมดของผมไป แต่ถ้าผมไม่หิวมาก เขาก็จะได้อาหารบ้านั้นไปทั้งกล่อง

เมื่อเขาเข้าๆออกๆตลอดทั้งวัน เขาไม่อยากจะทำอะไรที่เดียวเพราะกลัวว่าเสียงที่ยางจะโดน กรีดและกระจกหน้าตาจะแตก เขายังมีหน้าที่อีกสองสามอย่าง หนึ่งในนั้นคือการพบพิชอปเป็นครั้งคราว

ในคดีเหล่านี้ที่ผมถูกส่งลงสู่สนามรบ ในเมืองเล็กๆที่ได้สามัคคีรวมใจพร้อมฆ่าหนึ่งในพวกเขา เพื่อสังเวชาชญากรรมที่โหดเหี้ยม จึงใช้เวลาสักพักที่จะหาเส้นสาย เส้นสายมักเป็นทนายอีกคน คนในท้องถิ่นที่แตกต่างให้อาชญากร และคอยต่อล้อต่อเถียงกับตำรวจและอัยการทุกสัปดาห์ ในที่สุด เส้นสายคนนี้ก็ยอมช่วยเหลืออย่างเจียมๆด้วยกลัวจะถูกเปิดโปงว่าเป็นคนทรยศ เขารู้ความจริง หรืออะไรทำนองนั้น เขารู้จักผู้เล่น ตัวร้าย และตัวดีในบางโอกาส เพราะการเอาตัวรอดของเขาขึ้นอยู่กับการผูกมิตรกับตำรวจ เสมียนศาล และอัยการผู้ช่วย เขารู้จักระบบดีเลยละ

ในคดีของการดี เพื่อนที่เป็นเส้นสายของผมก็คือจิมมี เบรธอฟ เราเรียกเขาว่า บิชอป ผมไม่เคยพบเขา เขาทำงานผ่านทางมือขวาและพวกเขาพบกันในสถานที่แปลกๆ มือขวาทบว่าเขาอายุราวหกสิบ มีผมหงอกบางๆ ใส่เสื้อผ้าขอมซ่อ ปากร้ายเสียงดัง นิสัยหยาบคาย และจุดอ่อนอยู่ที่เหล่า “ผมตอนแก้ไขไหมล่ะ” ผมถาม “ไม่เชิงหรอกครับ” เขาตอบกลับอย่างชาญฉลาด ท่ามกลางการคุยเบ่งเอ็ดตะโร บิชอปกลับแล้วที่จะเข้าใกล้ทนายของการดีจนเกินไป

บิชอปบอกว่า ตอนนี้อยู่เวอร์และพวกเรารู้แล้วว่าพวกเขาจับผิดคน แต่ได้ลงทุนไปมากเกินกว่าจะหยุดได้ และยอมรับในความผิดพลาดของตัวเอง เขาพูดว่ามีเสียงซุบซิบไปทั่วเกี่ยวกับฆาตกรตัวจริงตั้งแต่วันแรกแล้ว

บทที่ 5

วันนี้วันศุกร์และทุกคนในห้องพิจารณาคดีต่างเหนื่อยล้า ผมใช้เวลาหนึ่งชั่วโมงในการเชือดหนุ่มน้อยสมองที่บิสวเขอะที่อ้างว่าเขาอยู่ในโครงการจิตอาสาของโบสถ์เดียวกันกับที่การดีอัญเชิญปีศาจและนำพาความยุ่งเหยิงมา บอกตามตรง ผมเคยเห็นหลักฐานเท็จในห้องพิจารณาคดีที่เลวร้ายที่สุดมาแล้ว แต่ยังไม่เคยเจออะไรที่แย่นขนาดนี้มาก่อน นอกจากจะกู้ขึ้นมาแล้ว เนื้อหายังไม่สอดคล้องกันโดยสิ้นเชิง ไม่มีอัยการคนไหนจะวิตกในเรื่องนี้ ไม่มีผู้พิพากษาคอนไหนที่จะยอมรับมัน ในที่สุดท่านผู้พิพากษาคอฟแมนก็ประกาศเลื่อนการพิจารณาคดีในสุดสัปดาห์นี้ออกไป

ผมและการตีเจอกันที่ห้องกักตัว ที่ที่เขาเปลี่ยนไปใส่เครื่องแบบนักโทษ ขณะที่ผมอวยพรให้เขาพักผ่อนให้สบายวันสุดสัปดาห์ ผมให้เงินเขาสิบเหรียญสำหรับหยอดตู้ขายสินค้า เขาบอกว่า พรุ่งนี้แม่จะเอาคุกกี้ธมมะนาว ของโปรดของเขามาให้ บางครั้งผู้คุมก็นำมาให้ บางครั้งผู้คุมก็เก็บไว้บำรุงร่างกายตัวเอง ใครจะไปรู้ล่ะ ผู้คุมแต่ละคนน้ำหนักเฉลี่ยสามร้อยปอนด์นี่นา ผมจึงเดาว่าพวกเขาคงจำเป็นต้องใช้แคลอรีที่ขโมยมา ผมบอกให้การตีอาบน้ำสุดสัปดาห์นี้และสระผมด้วย

การตีบอกว่า “คุณรัดด์ ถ้าเจอมิดโกนล่ะก็ ผมลาโลกแน่” เขาทำท่ากรีดข้อมือตัวเองด้วยนิ้วชี้

“อย่าพูดแบบนั้นสิการตี” เขาเคยพูดแบบนี้มาก่อนและหมายความอย่างนั้นจริงๆ เด็กหนุ่มไม่รู้จักอยู่ไปทำไมและเขาฉลาดพอจะเห็นสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น ให้อยู่คนเดียว คนตาบอดยังมองเห็นเลย เราจับมือกันและผมรีบลงบันไดหลังไป มือขวาและผู้ช่วยนายอำเภอพบผมที่ประตูหลังและผลักผมเข้าไปในรถ ทางออกที่ปลอดภัยอีกทางสินะ

ผมเริ่มสัปหงกและไม่นานก็ผล็อยหลับไปเมื่อออกนอกเมืองมิโล สิบนาทิตต่อมา โทรศัพท์สั่นแล้วผมก็รับสาย เราขับตามตำรวจรัฐกลับไปยังโรงแรม แวะหยิบกระเป๋าและเช็คเอาท์ออกไป ไม่นานพวกเราก็ได้อยู่ตามลำพัง และมุ่งหน้าเข้าสู่เมือง

“ได้เจอบิชอปไหม” ผมถามมือขวา

“เจอสีครับ วันนี้วันศุกร์ และผมคิดว่าเขาเริ่มดื่มราวๆเที่ยงของวันศุกร์ แต่แค่เปียร์เท่านั้น” เขารับชี้แจง “ผมซื้อเปียร์ 6 ขวด แล้วเราก็ขับรถไปเรื่อยๆ จุดนัดพบคือบาร์แสนมอซอทางตะวันออกนอกเขตเมือง เขาบอกว่า ปีเลย์เป็นขาประจำ”

“ดื่มเปียร์ไปสองสามขวดแล้วสิ ให้ขับให้ไหม”

“แค่ขวดเดียวครับเจ้านาย ผมค่อยๆจิบจนเปียร์อุ่นไปเลย บิชอปต่างหาก กระดกเปียร์เย็นๆไปตั้งสามขวด”

“แล้วเราเชื่อหมอนี้ได้ไหมล่ะ”

“ผมแค่ทำตามหน้าที่ครับ มุมหนึ่งเขาก็น่าเชื่อถือเพราะอยู่ที่นั่นมาทั้งชีวิตและรู้จักทุกคนดี แต่ในอีกมุมหนึ่งเขาก็เป็นขยะสังคมที่คุณไม่อยากจะแฉทุกคำที่เขาพูดเลยล่ะ”

“เดี๋ยวเราจะรู้กัน” ผมหลับตาลงและพยายามงีบหลับ การนอนหลับในช่วงพิจารณาคดีฆาตกรรมอุกฉกรรจ์เป็นไปไม่ได้เลยจริงๆ และผมเรียนรู้ที่จะฉวยโอกาสงีบเมื่อใดก็ตามที่เป็นไปได้ ผมแอบงีบสิบนาทิตบนม้านั่งแข็งๆในห้องพิจารณาคดีที่ว่างเปล่าช่วงพักกลางวัน ขณะที่ผมเดินไปเดินมาอย่างกระสับกระส่ายในห้องพักโรงแรมแสนมอซอตอนตีสาม ผมมักจะงีบหลับไปทั้งที่พูดค้างอยู่เมื่อมือขวาชับรถและรถตู้ส่งเสียงคลอ

ณ จุดหนึ่ง ขณะที่เรากลับสู่ความรู้สึกโล่งในแบบของเรา ผมก็สิ้นแรงต้านทาน

บทที่ 6

วันนี้วันศุกร์ที่สามของเดือนและผมมีนัดเดทเจ้าประจำ ถ้าคุณเรียกการดื่มสองแก้วว่าเป็นเดทนะ มันให้ความรู้สึกเหมือนเป็นนัดรักษารากฟันเสียมากกว่า ความจริงก็คือผู้หญิงคนนี้ไม่มีทางออกเดทกับผมต่อให้เอาปืนมาขู่ และเราต่างรู้สึกตรงกัน เรามีอดีตร่วมกัน เราเจอกันที่ผับเดิม ในมุมเดิมที่เราเคยทานอาหารมื้อแรกด้วยกันในช่วงหนึ่งของชีวิต เราไม่ได้มารื้อฟื้นความหลังที่ผ่านไปหรอก เรามาเพราะความสะดักล้วนๆ ที่นี่คือผับร่วมทุนที่อยู่ใจกลางเมือง ซึ่งเป็นหนึ่งในหลายสาขา แต่บรรยากาศก็ไม่ได้เลวร้าย และมีชีวิตชีวาดีในคืนวันศุกร์

จูดิธ วิทลีย์ มาถึงก่อนและไปยังมุมเดิม ผมมาถึงในอีกสองสามนาทีต่อมา เวลาเดียวกับที่เธอใกล้จะหมดความอดทน เธอไม่เคยมีเหตุให้มาสาย และมองว่าความล่าช้าเป็นเครื่องหมายแสดงความอ่อนแอ ในความคิดของเธอ ผมมีเครื่องแสดงความอ่อนแอมากมาย จูดิธเองก็เป็นทนายเหมือนกัน เราได้เจอกันก็เพราะแบบนี้

“คุณดูเหนื่อยนะ” เธอพูดโดยไร้แววของความเห็นใจ เธอได้เผยให้เห็นสัญญาณของความเหนื่อยล้าเช่นกัน อายุสามสิบเก้าแล้ว เธอยังสวยสะดักตา ทุกครั้งที่มองเธอ ผมก็จะระลึกได้ว่าทำไมตัวเองถึงรู้สึกลำบากใจนัก

“ขอบคุณนะ และคุณก็ดูดีอยู่เสมอเลย”

“ขอบคุณนะ”

“สิบวันแล้วและพวกเรต่างก็หมดแรงสู้”

“มีหวังบ้างไหมล่ะ” เธอถาม

“ไม่มีเลย” เธอรู้ข้อมูลเบื้องต้นของคดีการตี การพิจารณาคดี และเธอรู้อักผมดี ถ้าผมเชื่อว่าเด็กคนนี้เป็นบริสุทธิ์ นั่นก็ดีพอสำหรับเธอแล้ว แต่เธอก็มีลูกความให้ต้องกลุ้มและไม่ได้หลับไม่ได้นอนเหมือนกัน เราสั่งเครื่องดื่ม ไวน์ชาดอนเนประจำคืนวันศุกร์ของเธอ และวิสกีขาวาร์ของผม

เราจะดื่มกันสองแก้วในเวลาไม่ถึงชั่วโมง แล้วก็หมดไปอีกเดือนหนึ่ง “สตาร์เซอร์เป็นยังไงบ้างล่ะ” ผมถาม ผมได้แต่หวังว่าวันหนึ่งจะออกเสียงชื่อลูกชายโดยไม่รู้สึกรังเกียจได้สักที แต่วันนั้นยังไม่ถึง ชื่อผมอยู่บนใบสูติบัตรในฐานะพ่อ แต่ผมไม่ได้อยู่แถวนั้นตอนที่ลูกเกิด ดังนั้นจูดิธจึงจัดการเรื่องชื่อเบ็ดเสร็จ มันน่าจะเป็นนามสกุลของใครสักคน ถ้ามันมีคนใช้กันนะ

“ลูกสบายดีอยู่แล้วล่ะ” เธอพูดอย่างเยาะๆ เพราะเธอมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตลูกอย่างเต็มที่ ส่วนผมไม่มี “ฉันได้พบกับครูของลูกสัปดาห์ก่อน และเธอพอใจกับพัฒนาการของลูกทีเดียว เธอบอกว่าลูกเป็นนักเรียนเกรดสองปกติทั่วไปที่มีทักษะการอ่านในระดับสูงและมีความสุขกับชีวิตดีเสียด้วยล่ะ”

“จิตใจที่ได้ยินอย่างนั้นนะ” ผมพูด “ปกติทั่วไป” คือคำสำคัญ ด้วยเพราะอดีตของเรา สตาร์ เซอร์ไม่ได้ถูกเลี้ยงแบบปกติทั่วไป ถูกใช้เวลาค้างหนึ่งอยู่กับจูดิธและแฟนคนปัจจุบัน ส่วนอีกครึ่งหนึ่งอยู่กับพ่อแม่ของเธอ ตั้งแต่ออกจากโรงพยาบาล เธอก็พาสตาร์เซอร์ไปยังอพาร์ทเมนต์ที่เธออยู่กับเกรวินเน็ต เธอยอมทิ้งผมเพื่อผู้หญิงคนนี้ พวกเขาใช้เวลาสามปีพยายามขออุปการะสตาร์เซอร์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ผมสู้กับพวกเขายิบตาราวกับสัตว์คลุ้มคลั่ง ผมไม่ได้ต่อต้านคู่รักเพศเดียวกันที่อยากอุปการะเด็กนะ ผมแค่เกลียดเกรวินเน็ต และผมคิดถูก พวกเขาแยกทางกันไม่นานหลังจากมีปากเสียงกันอย่างรุนแรง ซึ่งผมยินดียิ่งจากกันบึ้งของหัวใจเลย

มันยิ่งซับซ้อนมากขึ้น เมื่อเครื่องตีมาเสิร์ฟและเราไม่แยแสที่จะพูดว่า “ชนแก้ว” ตามมารยาท เสียเวลาเปล่าๆ เราต้องการแอลกอฮอล์โดยเร็วที่สุด

ผมบอกข่าวร้ายให้จูดิธรู้ “แม่ผมจะเข้าเมืองสุดสัปดาห์หน้า และอยากเจอสตาร์เซอร์ ยังไงซะ ลูกก็เป็นหลานชายคนเดียวของแม่นะ”

“ฉันทูน่า” เธอสวน “สุดสัปดาห์ของคุณนี่ ทำอะไรที่คุณอยากทำได้ทั้งนั้นแหละ”

“ก็จริงอยู่ แต่คุณมีวิธีทำให้เรื่องต่างๆยุ่งยากนี่นา ผมแค่ไม่อยากมีปัญหา ก็แค่นั้น”

“แม่คุณนั่นแหละตัวปัญหา”

เป็นความจริงที่สุด และผมพยักหน้ายอมแพ้ มันคงเป็นคำพูดที่น้อยกว่าความจริงไปข้อที่จะบอกว่าแม่กับจูดิธเกลียดชังหน้ากันตั้งแต่แรกเจอ ถึงขนาดที่แม่บอกว่าจะตัดชื่อผมออกจากพินัยกรรม หากว่าผมแต่งงานกับจูดิธ ณ ตอนนั้น ผมแอบกลางแกลงใจในความรักและอนาคตของเราอย่างมาก แต่คำขู่นั้นเป็นพางเส้นสุดท้าย แม้ว่าผมจะหวังให้แม่อยู่จนอายุร้อยปี แต่มรดกของแม่ช่างเป็นสิ่งที่น่าอหิรมย์ ผู้ชายที่มีเงินเดือนเท่าผมต้องมีความฝันกันบ้างล่ะ เนื้อเรื่องจริงในเรื่องสุดเศร้านี้ก็คือแม่มักใช้พินัยกรรมรังแกลูกๆ น้องสาวของผมแต่งงานกับสมาชิกพรรครีพับลิกันและถูกตัดชื่อออกจากพินัยกรรมของแม่ สองปีต่อมา สมาชิกพรรครีพับลิกันคนนี้ ซึ่งเขาเป็นคนดีอย่างมาก ได้กลายเป็นพ่อของหลานสาวที่สมบูรณ์แบบที่สุดในประวัติศาสตร์ ในตอนนี้เอง น้องสาวของผมก็กลับมามีชื่อในพินัยกรรม ก็อย่างที่เราคิดกันนั่นแหละ

ยังงั้นซะ ผมได้เตรียมตัวที่จะบอกเลิกจูดิธ เมื่อเธอบอกข่าวที่น่าตกใจว่าเธอนั้นท้อง ผมก็ทักเธอว่าตัวเองเป็นพ่อเด็ก แม้ว่าผมจะไม่ได้ถามคำถามชวนสะเทือนใจออกไป ต่อมาผมก็ได้รับความจริงอันโหดร้ายว่าเธอคบกับเกรวินเน็ต พูดถึงความเจ็บจนจุก ผมแน่ใจว่าจะต้องมีเบาะแสที่สุดที่รักของผมเป็นเลสเบี้ยนบ้างล่ะ แต่ผมก็ไม่ระแคะระคายเลยสักอย่างเดียว

เราแต่งงานกัน แม่บอกว่าได้เปลี่ยนพินัยกรรมเรียบร้อยแล้ว และผมจะไม่ได้แม้แต่แดงเดียว ผมอยู่กับจูดิธเป็นครั้งคราวในห้าเดือนที่น่าเวทนา ในทางเทคนิค เราแต่งงานกันมากกว่าสิบห้าเดือน แล้วแยกกันอยู่เพื่อเยียวยาสภาพจิตใจ สตาร์เซอร์เกิดมาท่ามกลางสงคราม เหี่ยวเหวไรร้ายจากการให้

กำเนิด แล้วเราก็กัดกันตลอดนับแต่นั้นมา ธรรมเนียมในการพบปะเพื่อตีกันเดือนละครั้งคือการแสดงความเคารพต่อมารยาททางสังคมที่โดนบังคับ

ผมคิดว่าชื่อผมกลับมาอยู่ในพินัยกรรมของแม่แล้วละ

“แล้วแม่ของคุณวางแผนจะทำอะไรกับลูกของฉันล่ะ” จูดีถาม ไม่เคยมีคำว่า “ลูกของเรา” เลยสักครั้ง เธอฝันใจไม่จิกกัดเรื่องหุ้มหิ้ม ไม่ว่าร้ายเสียๆหายๆอย่างไร้คุณภาพไม่ได้เลย เธอชอบสะกิดบาดแผล แต่ไม่ใช่ในแบบที่ชาญฉลาด แทบเป็นไปไม่ได้ที่จะمينเฉยต่อเรื่องนี้ แต่ผมเรียนรู้ที่จะกัดลิ้นตัวเองเพื่อสงบคำ จนลืมนี่แต่แผลเป็นเต็มไปหมด

“คิดว่าพวกเขาน่าจะไปสวนสัตว์กัน”

“แม่คุณพาลูกไปสวนสัตว์เสมอเลย”

“แล้วการไปสวนสัตว์มันเป็นเรื่องร้ายแรงตรงไหนล่ะ”

“ก็คราวก่อน ลูกฝันร้ายเกี่ยวกับงูหลามไงล่ะ”

“โอเค ผมจะขอให้แม่พาลูกไปที่อื่นก็แล้วกัน” เธอสร้างปัญหาเข้าให้แล้ว การพาเด็กชายเจ็ดขวบธรรมดาทั่วไปไปสวนสัตว์จะเป็นเรื่องร้ายแรงไปได้อย่างไร ผมไม่เข้าใจว่าทำไมเราถึงลงเอยแบบนี้

“แล้วที่สำนักงานเป็นไงบ้าง” ผมถาม ความอยากรู้อยากเห็นของผมมากพอๆกับตอนที่มองซากกรณณ์ต์ มากเกินด้านทานเลย

“ก็ดีนะ” เธอตอบ “วุ่นวายอย่างเคย”

“คุณจำเป็นต้องมีหนุ่มๆในสำนักงานบ้างนะ”

“เรามีปัญหามากพอแล้วนะ” บริกรมมองเห็นแก้วทั้งสองใบว่างเปล่า ก็เดินไปหยิบให้เราอีกชุด แก้วแรกมักจะหมดเร็วเสมอ

จูดีเป็นหนึ่งในสี่หุ้นส่วนของสำนักงานที่มีพนักงานหญิงสิบคน ทั้งหมดเป็นเลสเบี้ยนที่มุ่งมั่น สำนักงานนี้เชี่ยวชาญกฎหมายรักร่วมเพศ ทั้งการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน ด้านที่พักอาศัย การศึกษา บริการเพื่อสุขภาพ และท้ายสุด การหย่าร้างของรักร่วมเพศ พวกเธอเป็นทนายความมือดี นักเจรจาต่อรองและนักสู้คดีที่แสนทรหด มักจะโจมตีคู่ต่อสู้อยู่เสมอและตกเป็นข่าวอยู่บ่อยๆ สำนักงานนำเสนอภาพลักษณ์ของการทำสงครามกับสังคมและไม่เคยยอมจำนน กระนั้นการต่อสู้ภายนอกก็ยังมีสีสันน้อยกว่าการทะเลาะกันภายใน

“ผมเป็นหุ้นส่วนอาวุโสให้ได้นะ” ผมพูดทีเล่นทีจริง

“คุณอยู่ได้ไม่เกินสิบนาทีก่อนนะ” ไม่มีผู้ชายคนไหนอยู่ในสำนักงานได้เกินสิบนาที ที่จริงผู้ชายหลบเลี่ยงพวกเธออย่างเอาเป็นเอาตาย แค่มุดถึงชื่อสำนักงานของเธอ ผู้ชายก็เผ่นแนบแล้ว ผู้ชายดีๆที่โดนจับได้ว่านอกใจแทบจะโดดสะพานตาย

“คุณพูดถูก คุณคิดถึงการมีเซ็กซ์กับเพศตรงข้ามบ้างไหมล่ะ”

“ถามจริงๆ เซบาสเตียน คุณอยากคุยเรื่องการมีเซ็กซ์กับเพศตรงข้าม หลังผ่านการแต่งงานที่ย่ำแย่และการมีลูกที่เราไม่ต้องการอย่างนั้นหรือ”

“ก็ผมชอบมีเซ็กซ์กับเพศตรงข้ามนี่นา คุณเคยชอบมันบ้างไหมล่ะ คุณดูเหมือนจะชอบนะ”

“ฉันแค่แกล้งทำไปอย่างนั้นเอง”

“คุณไม่ได้แกล้งหรอก คุณวิเศษมากเลยเท่าที่ผมจำได้” ผมรู้จักผู้ชายสองคนที่นอนกับเธอก่อนที่ผมจะเข้ามา จากนั้นเธอก็หันไปหาเกร็นเน็ต ผมขบขันอยู่บ่อยๆว่าตัวเองมีลีลาคนเดียวที่แย่มากจนทำให้เธอเปลี่ยนข้างไปใช้ใหม่ ผมสงสัยจริงๆนะ ต้องพูดว่าเธอตาแหลมมาก ผมเกลียดเกร็นเน็ตแล้วก็ยังเกลียดอยู่ แต่ผู้หญิงคนนี้แทบจะหยุดการจราจรบนท้องถนนในเมืองได้เลยล่ะ และแฟนคนปัจจุบันของเธอ เอวา เคยเป็นนางแบบชุดชั้นในให้กับห้างสรรพสินค้าในท้องถิ่น ผมจำโฆษณาของเธอในหนังสือพิมพ์ฉบับวันอาทิตย์ได้ดี

แก้วที่สองมาเสิร์ฟ และเราก็กว่าแก้วมับ

“ถ้าคุณอยากพูดเรื่องเซ็กซ์ล่ะก็ ฉันขอตัวล่ะ” เธอพูดขึ้น แต่เธอไม่ได้โกรธ

“ขอโทษที ฟังนะ จูดิธ ทุกครั้งที่ผมเห็นคุณ ผมจะคิดแต่เรื่องเซ็กซ์ มันเป็นปัญหาของผมไม่ใช่ของคุณ”

“หาตัวช่วยสิ”

“ผมไม่ต้องการตัวช่วย ผมต้องการเซ็กซ์”

“นี่คุณอยากมีเซ็กซ์กับฉันนั้นหรือ”

“แล้วมันไม่ดีหรือ”

“ไม่ดีเลยสักนิด”

“ไม่คิดอย่างนั้นนะ”

“คุณมีแข่งมวยคินนีใช้ไหม” เธอถาม พยายามเปลี่ยนเรื่อง และผมก็ยอมให้

“ใช่”

“คุณบ้าไปแล้ว รู้ไหม นั่นเป็นกีฬาที่ป่าเถื่อนมาก”

“สตาร์เซอร์บอกว่าอยากไปที่นั่นนะ”

“ถ้าคุณพาสตาร์เซอร์ไปเวทีมวยล่ะก็ คุณจะไม่ได้เห็นหน้าลูกอีกเลย”

“ใจเย็นนะ ผมแค่ล้อเล่น”

“คุณอาจจะล้อเล่น แต่คุณก็ยังบ้ามากอยู่ดี”

“ชอบคุณนะ ตีอีกแก้วไหมล่ะ” สาวเอเชียหุ่นดีในกระโปรงสั้นรัดตัวเดินผ่านไป และเราต่างก็เหลียวมอง “ผมจอนนะ” ผมบอก

แอลกอฮอล์เริ่มออกฤทธิ์ ซึ่งใช้เวลานานกว่าสำหรับเธอ เพราะเป็นคนคอแข็งโดยธรรมชาติ และจุติยังกว้างเป็นครั้งแรกในคืนนี้ อาจจะเป็นครั้งแรกในรอบสัปดาห์ก็ได้ “คุณคบใครบ้างหรือยัง” เธอถาม น้ำเสียงนุ่มนวลขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

“ไม่เลยตั้งแต่ที่เราเจอกันครั้งล่าสุด” ผมบอก “มีแต่งงานแล้วนะ” แฟนสาวคนล่าสุดของผม บอกลากันไปเมื่อสามปีก่อน ผมโชคดีในเรื่องนี้เป็นครั้งแรก แต่ผมคงโกหกถ้าบอกว่ากำลังมองหาผู้หญิงที่คิดจริงจังด้วย บทสนทนาขาดช่วงอย่างน่าอึดอัดไปพักใหญ่เพราะเราเริ่มเบื่อ เมื่อเรารู้สึกเบื่อ เหลือไม่กี่หยดสุดท้าย เราก็กลับไปคุยเรื่องสตาร์เซอร์ แม่ของผม และสุดสัปดาห์หน้า ที่เราทั้งคู่กังวลกันมาก

เราเดินออกจากผับมาด้วยกัน จวบเภาที่แก้มของแต่ละฝ่ายตามมารยาท แล้วกล่าวคำอำลา ภารกิจเสร็จไปอีกหนึ่งอย่าง

ครั้งหนึ่งผมเคยรักเธอ แล้วก็เกลียดเธอมากจริงๆ ตอนนี้ผมเกือบจะชอบจุติเข้าแล้ว และหากว่าเราสามารถเจอกันทุกเดือนแบบนี้ต่อไป เราอาจจะกลายเป็นเพื่อนกันได้ นั่นคือเป้าหมายของผม เพราะผมต้องการเพื่อนสักคนที่เข้าใจสิ่งที่ผมทำและทำไมผมถึงทำแบบนั้น

และมันคงดีสำหรับลูกชายของเราด้วย

บทที่ 7

ผมอยู่ชั้น 25 ในตึกของอพาร์ทเมนต์ย่านใจกลางเมืองที่เห็นวิวแม่น้ำบางส่วน ผมชอบข้างบนนี้เพราะเงียบสงบและปลอดภัย ถ้าใครสักคนอยากจะระเบิด หรือเผาอพาร์ทเมนต์ ก็คงไม่ยาก ถ้าไม่ต้องแยกชิ้นส่วนทั้งตึกก่อน มีอาชญากรรมบ้างในใจกลางเมือง เราจึงใช้ชีวิตอยู่กับกล้องวงจรปิดมากมายและยามที่פקป็นได้ ผมรู้สึกปลอดภัยจริงๆนะ

พวกเขาสาตกระสุนใส่อพาร์ทเมนต์เก่า ซึ่งเป็นห้องแบบสองชั้นในตึกชั้นล่างสุด แล้วก็ปาระเบิดเพลิงใส่สำนักงานเก่าเมื่อห้าปีก่อน “พวกเขา” ไม่เคยถูกพบตัว หรือระบุตัวได้ และผมซาบซึ้งถึงทรวงในเลยว่าตำรวจไม่ได้ความหาตัวพวกเขาอย่างจริงจังขนาดนั้น อย่างที่ผมเคยบอก อาชีพของผมทำให้คนเกลียด และมีคนข้างนอกนั้นที่อยากเห็นผมทนทุกข์ บางคนในนั้นก็ซ่อนอยู่หลังตราตำรวจนั้น

อพาร์ทเมนต์นี้มีพื้นที่พันตารางฟุต พร้อมสองห้องนอนเล็กๆ คราวที่เล็กยิ่งกว่าที่แทบไม่ค่อยได้ใช้ และส่วนนั่งเล่นที่เกือบจะใหญ่ไม่พอรองรับเฟอร์นิเจอร์ชิ้นสำคัญเดียว ผมไม่แน่ใจว่าโต๊ะพูลรุ่นโบราณจะจัดเป็นเฟอร์นิเจอร์ได้ไหม แต่มันเป็นอพาร์ทเมนต์ผมนี่ และผมจะเรียกมันว่าอะไรก็ได้ โต๊ะพูลนี้มีขนาดปกติ ยาวเก้าฟุตและสร้างในปีค.ศ. 1884 โดยบริษัทโอลิเวอร์ แอล. บริกกีในบอสตัน ผมได้มาจากการว่าความ แล้วซ่อมแซมมันอย่างดี จากนั้นก็ค่อยๆ ประกอบกลับแล้วตั้งไว้กลางห้องนั่งเล่นในวันปกติทั่วไป หรือเมื่อผมไม่ได้อยู่ในโรงแรมราคาถูกลบหนี้ค่าเช่า ผมก็จะเล่นพูลไปเรื่อยๆ และ

ฝึกฝนเป็นชั่วโมงๆ ทางพูลกับตัวเองคือการปลีกวิเวก กิจกรรมคลายเครียด และการบำบัดราคาถูกลง ทั้งยังเป็นการย้อนอดีตไปในช่วงม.ปลาย ตอนที่ผมมาชลุ่ยอยู่ที่แห่งหนึ่งชื่อว่า เดอะ แร็ค ผับในท้องถิ่นสุดเจ๋งที่อยู่มาหลายสิบปี มันเป็นที่เล่นพูลขนาดใหญ่แบบโบราณที่มีเก้าอี้เรียงเป็นแถว คั่นลอยโขมก กระโถน เบียร์ถูกๆ การพนันขั้นต่อเล็กๆน้อยๆ และลูกค้าที่ชอบทำทีว่าเก่งนักหนาแต่ก็รู้ว่าควรวางตัวยังไง เคอร์ลี เจ้าของ เพื่อนเก่าของผมที่อยู่ที่นี่นั้นเสมอและคอยดูแลกิจการให้เป็นไปอย่างราบรื่น

ตอนที่ใครคนคนหนึ่งไม่หลับกำเร็บ และรู้สึกมืดแปดด้าน ก็มักจะเจอผมที่เดอะ แร็คตอนตีสองเล่นพูล 9 ลูกอยู่คนเดียวในโลกหนึ่งและมีความสุขมาก

แต่ไม่ใช่คืนนี้ ผมถลาเข้ามาในอพาร์ทเมนต์ กระตักวิสกี้ และรีบเปลี่ยนไปใส่ชุดออกกำลังกายกางเกงยีนส์ เสื้อยืดสีดำ และแจ็คเก็ตมันพลาสติกสีเหลืองสดที่ยาวถึงเอว ซึ่งเรื่องแสงในความมืดได้ดีจริงๆ และเด่นหราจากด้านหลังด้วยคำว่า “ทาดิโอ้ ซาปาเต้” ผมรวบผมหงอกร้าไว้ให้เป็นหางม้าแน่นๆและยึดไว้ได้เสื้อยืด ผมเปลี่ยนแว่นตาและเลือกที่มีกรอบสีฟ้าอ่อน ผมจัดหมวกเก็บสีเหลืองสดที่เข้ากันดีกับแจ็คเก็ตซึ่งมีคำว่า ซาปาเต้ อยู่ด้านหน้าให้เข้าที่ ผมรู้สึกว่ปลอมตัวมากพอแล้วและคืนนี้ต้องไปได้สวยแน่ ที่ที่ผมไป ผู้คนเหล่านั้นไม่สนใจนายที่ไม่เข้าพวกหรอก จะมีอันธพาล คนที่มีปัญหาทางกฎหมายในอดีต ปัจจุบันและอนาคตมากมายที่นั่น แต่พวกเขาจะไม่มีทางสังเกตเห็นผม

อีกข้อเท็จจริงในชีวิตที่น่าเศร้าของผมก็คือผมมักจะออกจากอพาร์ทเมนต์หลังฟ้ามืดพร้อมกับปลอมตัว โดยมีหมวกต่างๆ แว่นตา ผมที่ซ่อนไว้ และแม้กระทั่งหมวกสักหลาด

มือขวาขับรถพาผมไปยังหอประชุมเก่าของเมือง ห่างจากอพาร์ทเมนต์ผมแปดช่วงตึก แล้วส่งผมลงตรงตรอกใกล้กับตึก ผู้คนจับกลุ่มกันอยู่ด้านหน้า เพลงแร็ปดังกระหึ่มมาจากหน้าพลาซ่าสปอร์ตโลต์ฉายแสงจากตึกหนึ่งไปตึกหนึ่งอย่างบ้าคลั่ง ป้ายดิจิตอลสีสดใสโฆษณาถ้วยหลักและมวยคู่รอง

ทาดิโอ้ชกเป็นคู่ที่สี่ คู่จูนเครื่องคู่สุดท้ายก่อนนัดสำคัญ คืนนี้เป็นการแข่งขันรุ่นเฮฟวีเวทที่ชายตัวให้เข้าชมเพราะนักชกขวัญใจคืออดีตผู้เล่นเอ็นเอฟแอลจอมบ้าคลั่งผู้โด่งดังในแถบนี้ ผมเป็นเจ้าของเงิน 25 เพอร์เซ็นต์จากการชกของทาดิโอ้ การลงทุนที่ผมจ่ายไป 30,000 เหรียญเมื่อปีก่อน และเขาไม่เคยแพ้ นับตั้งแต่นั้น ผมยังพนันข้างเขา แล้วก็ได้เงินงาม ถ้าเขาชนะคืนนี้ ส่วนแบ่งที่เขาจะได้ก็คือ 6,000 เหรียญ และจะได้ครึ่งหนึ่งถ้าเขาแพ้

ในโรงทางเดิน ที่ใดที่หนึ่งลึกลงไปใต้สนามมวย ผมได้ยินเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสองคนคุยกัน คนหนึ่งพูดว่าคืนนี้ตัวชายหมดเกลี้ยง แพนมวยห้าพันคนเห็นจะได้ ผมแสดงบัตรผ่านและได้รับสัญญาณให้ผ่านประตูหนึ่ง แล้วก็อีกประตูหนึ่งเข้าไป ผมเข้าไปในห้องล็อกเกอร์มืดๆ และความตึงเครียดก็ถาโถมเข้าใส่ คืนนี้เราได้ทีครึ่งหนึ่งของห้องยาว ทาดิโอ้กำลังรุ่งในวงการศิลปะการต่อสู้

แบบผสม และเราก็เริ่มรับรู้ได้ว่าสิ่งยิ่งใหญ่กำลังจะเกิดขึ้น เขาบอกว่าอยู่บนโต๊ะ ร่างเปลือยเปล่ามีเพียงกางเกงบ็อกเซอร์ ไม่มีไขมันเลยสักออนซ์ในร่าง 130 ปอนด์ของเขา ลีโอ ญาติของเขากำลังนวดกระดูกสะบักให้ โลชั่นทำให้ผิวสีน้ำตาลอ่อนเป็นมันวาว ผมค่อยๆเดินอยู่ในห้อง และพูดคุยกับนอร์เบอร์โต้ ผู้จัดการของเขา ออสการ์ ครูฝึกของเขา และมีเกล พี่ชายและคู่ซ้อมของเขา พวกเขาใช้เวลาที่พูดกับผม เพราะผม ชาวอเมริกันผู้โดดเดี่ยว คุณเป็นคนมีเงินไงละ ผมยังเป็นนายหน้า ชายผู้มาพร้อมเส้นสายและสมอง ผู้ที่จะทำให้ทาตีโอได้เข้าไปเล่นในศึกยูเอฟซีถ้าเขาชนะอยู่เรื่อยๆ ยังมีญาติอีกสองคนในชีวิตของเขา ที่เป็นปลิงเกาะคนอื่นกินและไม่มีบทบาทในชีวิตของทาตีโออย่างเห็นได้ชัด ผมไม่ชอบส่วนเกินพวกนี้ เพราะพวกเขาหวังจะได้เงินบ้างบางโอกาส แต่หลังจากชนะเจ็ดครั้งรวด ทาตีโอคิดว่าเขาต้องการคณะผู้ติดตาม พวกเขาล้วนต้องการกันทั้งนั้นแหละ

พวกเขาทุกคน ยกเว้นก็แต่ออสการ์ ล้วนเป็นสมาชิกแก๊งข้างถนนเดียวกัน หรือจะเรียกว่าเป็นองค์กรระดับกลางของคนเอลซัลวาดอร์ที่ค้าโคเคนก็ว่าได้ ทาตีโอเป็นหนึ่งในแก๊งตั้งแต่ที่เขาถูกรับเข้าแก๊งตอนอายุสิบห้า แต่ไม่เคยอยากได้ตำแหน่งหัวหน้าแก๊ง เขากลับพบความต๋อยมวैया ได้เจอโรงยิมจากนั้นก็ค้นพบว่าเขามีมือที่ว่องไวเหนือธรรมดาแทน มิเกล พี่ชายของเขาก็ชกมวยแต่ไม่ค่อยเก่งเท่าไร มิเกลคุมแก๊งและขึ้นชื่อเรื่องความป่าเถื่อนบนถนน

ยิ่งทาตีโอชนะ เขายิ่งได้เงิน และผมยิ่งห่วงในการที่จะจัดการกับแก๊งของเขา

ผมก้มตัวลงมาพูดกับเขาเบาๆว่า “เด็กของผมเป็นไงบ้าง”

เขาลืมตามองขึ้นมาส่งยิ้มให้ในทันใด และดึงหูฟังกออก การนวดสิ้นสุดลงทันทีที่เขาที่นั่งที่ปลายโต๊ะ เราคุยกันสักพักและเขายืนยันกับผมว่าเขาพร้อมที่จะฆ่าใครสักคนแล้ว ไ้หนุ่มหัตถกรรมนิยมก่อนขึ้นชกของเขาประกอบด้วยการไม่โกนหนวดหนึ่งอาทิตย์ และด้วยเครารกๆและผมสีดำ กระเซอะกระเซิงของเขาทำให้ผมนึกถึงโรเบอร์โต้ ดูรันผู้ยิ่งใหญ่ขึ้นมา แต่รากเหง้าของทาตีโอไม่ได้อยู่ที่เอลซัลวาดอร์ และไม่ใช่นานามา เขาอายุยี่สิบสอง เป็นพลเมืองสหรัฐ และภาษาอังกฤษของเขาก็เกือบจะดีพอๆกับภาษาสเปนเลย แม่ของเขามีเอกสารอนุญาตทำงานต่างๆและทำงานที่ร้านอาหาร เธอยังมีอพาร์ทเมนต์ที่เต็มไปด้วยเด็กๆและญาติๆและผมรู้สึกได้ว่าอะไรก็ตามที่ทาตีโอได้มาก็จะถูกแบ่งสรรปันส่วนไปหลากหลายทาง

ทุกครั้งที่ผมคุยกับทาตีโอ ผมรู้สึกยินดีที่ไม่โดนบังคับให้ต้องเผชิญหน้ากับเขาบนเวทีมวย เขามีลูกตาที่อำมหิตที่ร้องอย่างกราดเกรี้ยวว่า “ฉันอยากเห็นความวุ่นวาย ฉันอยากเห็นเลือด” เขาโตมาบนถนน สู้กับใครหน้าไหนก็ได้ที่เข้ามาใกล้กับเขาเกินไป พี่ชายคนรองตายจากการปะทะกันด้วยมีด และทาตีโอก็กลัวว่าเขาจะตายเช่นกัน เมื่อเขาก้าวเข้าสู่สังเวียน เขามั่นใจว่าใครสักคนต้องโดนฆ่าตาย และมันไม่ใช่เขาแน่ ชกแพ้นสามครั้งจากการนับคะแนน ยังไม่มีใครน็อกเขาได้ เขาฝึกซ้อมสี่ชั่วโมงต่อวัน และเขาใกล้จะชำนาญยูยิตสูไปทุกที

เสียงเขาทุ้มต่ำ คำพูดของเขาเนิบช้า ความว้าวุ่นใจก่อนขึ้นชกตามปกติทั่วไปที่ความกลัวเข้าครอบงำความคิดทั้งหมดและท้องไส้เริ่มปั่นป่วน ผมรู้ดี ผมเคยเป็นมาก่อน นานมาแล้ว ผมขึ้นชกศึกโกลเด้น โกลฟส์ห้านัด ผมไปถึง 1 ใน 4 คนสุดท้ายจนกระทั่งแม่รู้เกี่ยวกับอาชีพลับของผมเข้า และค่อยให้ผมหยุดชก แต่ผมทำได้ ผมมีความกล้าที่จะก้าวเข้าสู่สังเวียนและเอาชนะความกลัว

อย่างไรก็ตาม ผมไม่อาจจินตนาการได้ว่าต้องใช้ความกล้ามากแค่ไหนที่จะก้าวเข้าสู่กรงสังเวียนที่มีนักสู้อีกคนที่ร่างกายสมบูรณ์พร้อม ทักษะการชกสูง ฝึกฝนมาอย่างดี กระจายชัยชนะป่าเถื่อน และลนลาน และในความคิดมีเพียงวิธีชกชกให้หลุดออกจากเป้า บดขยี้หัวเขาให้ละ ฉีกแผลออกให้กว้าง หรือปล่อยมัดน็อกเอาต์เข้าที่กราม นั่นคือเหตุผลที่ผมชอบกีฬาชนิดนี้ มันต้องใช้กำลังใจ ความกล้าหาญสุดพลังมากกว่ากีฬาใดๆ เพราะกลาติเอเตอร์ต่อสู้จนตาย แน่แน่นอนว่ากีฬาอื่นๆมากมายก็อันตราย เช่น สกิลิงเขา ฟุตบอล ฮอกกี้ ชกมวย แข่งรถยนต์ คนตายเพราะม้าในแต่ละปีมากกว่ากีฬาชนิดอื่น แต่ในกีฬาเหล่านั้น คุณคงไม่เข้าสู่เกมการแข่งขันด้วยความเต็มใจเมื่อรู้ว่าคุณจะต้องบาดเจ็บ เมื่อคุณเดินเข้าสู่กรงสังเวียน คุณจะเจ็บตัว และอาจจะถึงขั้นเสียชีวิต ทุกข์ทรมาน กระทั่งตายได้ ยกต่อไปอาจจะเป็นยกสุดท้ายของคุณก็เป็นได้

นั่นเป็นเหตุผลว่าทำไมการนับถอยหลังเข้าสู่สังเวียนถึงโหดร้ายทารุณ เวลาค่อยๆผ่านไปช้าๆ ขณะที่นักมวยพยายามเอาชนะความเครียด ความสับสน และความกลัว การรอคอยคือส่วนที่แย่ที่สุด ผมจากไปหลังจากนั้นไม่นาน ทาดีโอจะได้อีกกลับไปสู่โลกของเขา เขาเคยบอกผมครั้งหนึ่งว่าเขาสามารถวาดภาพการต่อสู้ และเขาเห็นคู่ชกลงไปกองที่เวที เลือดอาบ และร้องขอความเมตตา

ผมเดินลัดเลาะผ่านทางเดินแขวงกตในส่วนลึกของสนามมวย และได้ยินฝูงชนแผดเสียงก้องกังวานอย่างกระหือริ่เลือด ผมเจอประตูที่หาและก้าวเข้าไปข้างใน มันเป็นที่ทำการฝ่ายบริหารเล็กๆที่ถูกแก๊งข้างถนนเล็กๆของผมแย่งชิงมา เราเจอกันก่อนการชกและวางเงินเดิมพัน เรามีกันหกคน และปิดรับสมาชิกเพิ่มเพราะไม่อยากให้ข่าวรั่วไหล บางคนใช้ชื่อจริง บางคนไม่ได้ใช้ สโลตต์แต่งตัวเหมือนแมงดาข้างถนนและเคยติดคุกคดีฆาตกรรม นิโน เป็นผู้นำเข้ายาไอซ์ระดับกลางที่เคยติดคุกคดีค้าของเถื่อน จอห์นนี่ (ยัง) ไม่มีประวัติการก่ออาชญากรรมและเป็นเจ้าของเดิมพันครั้งหนึ่งของนักชกที่ทาดีโอจะขึ้นชกด้วยคินนี่ ดินาร์โดมีนัยว่าเกี่ยวข้องกับมาเฟีย แต่ผมสงสัยว่าอาชญากรรมของเขาคือการบริหารจัดการในแก๊งให้มีประสิทธิภาพแน่นอน เขาอยากสนับสนุนศิลปะการต่อสู้แบบผสม (MMA) และปรารถนาจะอยู่ที่ลาสเวกัส แฟรงกี้เป็นชายแก่ขาประจำชาวท้องถิ่นในสนามต่อสู้มาหลายสิบปี เขายอมรับว่าความรุนแรงของการต่อสู้ในกรงสังเวียนดึงดูดใจเขายิ่งนักและตอนนี้ก็เบื่อกับการชกมวยแบบเก่าไปแล้ว

พวกนี้คือเด็กๆของผม ผมไม่เชื่อใจตัวตลกพวกนี้สักตัว ถ้าต้องตกลงธุรกิจกฎหมาย แต่เราก็ไม่ได้ทำอะไรชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว เราพูดเรื่องคู่มวยและเริ่มวางเดิมพันกัน ผมรู้ว่าทาตีโอจะล้มคู่ชกของจอห์นนี่ และจอห์นนี่ก็กังวลเรื่องนี้อย่างเห็นได้ชัด ผมวางเดิมพัน 5,000 เหรียญขางทาตีโอ และไม่มีใครเอาด้วย ผมวางเดิมพัน 3,000 เหรียญ แล้วก็ไม่มีใครเอาด้วย ผมว่าร้าย สาปส่ง เย้ยหยัน พวกเขาสารพัด แต่พวกเขารู้ว่าทาตีโอกำลังมาแรง จอห์นนี่ต้องเดิมพันบางอย่าง และในที่สุดผมก็เจรจาจนเขายอมเดิมพัน 4,000 เหรียญโดยที่นักชกของเขาจะอยู่ไม่ถึงยกสาม เดนาร์ได้ตัดสินใจว่าเขาต้องการแบบนี้บ้างและวางเดิมพันอีก 4,000 เหรียญ เราลงพนันมวยครบทุกคู่ด้วยการเดิมพันทุกรูปแบบ และแพรงค์ก็ เสมียนของเรา ลงบันทึกทั้งหมดไว้แล้ว ผมออกจากห้องโดยวางเดิมพันการชกทั้ง 4 นัด 12,000 เหรียญ เราจะพบกันในห้องเดิมเมื่อการชกสิ้นสุดและสะสมเดิมพันด้วยเงินสดล้วนๆ

การชกเริ่มต้นขึ้นและผมเตร็ดเตร่ไปทั่วสนามมวยเพื่อฆ่าเวลา ความตึงเครียดในห้องลือคเกอร์มากเกินไปจนทนทานได้และผมทนอยู่ที่นั่นจนเวลาเดินไปอย่างเชื่องช้าไม่ได้ ตอนนั้นผมรู้ว่าทาตีโอนอนอยู่บนโต๊ะ ร่างไม่ไหวติง ช้อนตัวได้ผ่านวมนา สวดภาวนาต่อพระแม่มารีและฟังเพลงแร็ปหยาบๆภาษาลาติน ไม่มีอะไรที่ผมสามารถทำเพื่อช่วยได้ ผมจึงหาที่นั่งชั้นบนสูงเหนือสังเวียนและดูการชก นัดนี้ตัวชกหมดเกลี้ยงจริงๆ และแพนมวยเสียงดังและคลุ้มคลั่งอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน การต่อสู้ในกรงสังเวียนดึงดูดสายตาความปาเถื่อนในตัวบางคน รวมทั้งผมด้วย และเราทั้งหมดต่างมาที่นี้ด้วยเหตุผลเดียวกันนั่นคือเพื่อดูนักชกคนหนึ่งล้มนักชกอีกคนหนึ่งให้คว่ำ เราอยากเห็นตาอาบเลือด แผลกลางหน้าผาก การรัดคอ การหักกระดูก และมัตน็อคเอาท์ที่ปาเถื่อนรุนแรงที่ทำให้คนที่มุมสังเวียนต้องร้องเรียกหมอ เมื่อผสมผสานกับเบียร์ถูกๆปริมาณมหาศาล แล้วคุณก็จะได้คนคลุ้มคลั่งทำพันคนร่ำร้องขอเลือด

ในที่สุดผมก็เดินกลับไปห้องลือคเกอร์ที่ซึ่งสิ่งต่างๆกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง สองนัดแรกจบลงด้วยการชนะน็อคโดยที่นักกระจอกยังไม่ทันกินน้ำ คินนี่จึงรวดเร็วเป็นพิเศษ นอร์เบอร์โต้ ออสการ์ และมีเกลใส่แจ็คเก็ตสีเหลืองเรืองแสงที่เหมือนกับของผมและทีมซาปาเต็กี่พร้อมสำหรับการเดินระยะยาวไปสู่กรงสังเวียนแล้ว ผมจะอยู่ที่มุมสังเวียน พร้อมด้วยนอร์เบอร์โต้และออสการ์ แม้ว่าบทบาทของผมจะไม่สำคัญนัก ผมจะคอยดูให้แน่ใจว่าทาตีโอได้ตีม้าน้ำขณะที่นอร์เบอร์โต้โกนค้ำสอนเป็นภาษาสเปนที่เร็วที่สุดที่คุณเคยได้ยินมา ออสการ์จะคอยดูแล ถ้ามีแผลที่หน้า นับตั้งแต่ตอนที่เราห้าเตะฟัน ทุกอย่างก็พรมัวไปหมด ตลอดอุโมงค์ แพนมวยที่เมามายคิดว่าตัวทาตีโอและตะโกนชื่อเขาออกมา ตำรวจผลักผู้คนออกไปให้พ้นทาง เสียงตะโกนดังแสบแก้วหู และเสียงร้องทั้งหมดไม่ใช่เพื่อทาตีโอ พวกเขาต้องการการต่อสู้อีก และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใครสักคนต้องตายด้วย

นอกกรุงสังเวียน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบนมของทาดิโอะ ทาน้ำมันที่หน้า และอนุญาตให้เขาขึ้นชกได้ พิธีกรตะโกนชื่อของเขาผ่านเครื่องขยายเสียง และนักชกของเราก็กะโดดเข้ากรุงสังเวียนในกางเกงมวยและชุดคลุมสีเหลืองสด คู่ชกของเขาคนนี้ใช้ชื่อว่า “เดอะ แจ็คคาล” ชื่อนี้ไม่คุ้นหูและไม่ยิ่งใหญ่เลยจริงๆ เขาเป็นผู้เชี่ยวชาญในกระบวนท่า ขายผิวขาวตัวสูงที่ไม่ค่อยมีกล้ามเนื้อเท่าไร แต่ลักษณะภายนอกก็ลวงตาได้ ผมเห็นเขาขึ้นชกสามนัดและเขาเจ้าเล่ห์และซี้โกงมากทีเดียว เขาถนัดตั้งรับและรอจังหวะทุ่มคู่ชกลงพื้น เขารัดตัวคู่ชกคนล่าสุดจนเป็นรูปขนมเพรทเซล และทำให้คู่ชกต้องร้องขอความเมตตา เวลานี้ผมเกลียดเดอะ แจ็คคาลมาก แต่ลืกลงไปผมก็นับถือในตัวเขา ใครก็ตามที่ปีนเข้าไปในกรุงสังเวียนมีความเด็ดเดี่ยวกว่าคนปกติทั่วไป

ระฆังดังบอกยกที่ 1 สามนาทีก่อนความดุเดือด ทาดิโอะ นักมวยผู้เปี่ยมการเดินตรงเข้าหา และทันใดเขาก็ทำให้แจ็คคาลเซ่อหลัง ทั้งคู่แย็บและปล่อยมัดเด็ดตั้งแต่ยกแรก จากนั้นก็ไปต่อไม่ได้ แต่ก็ไม่มีอะไรบุบสลาย ก็เหมือนกับแฟนมวยห้าพันคน ผมตะโกนสุดเสียง ทั้งๆที่ผมก็ไม่รู้ว่าเป็นเพราะอะไร คำแนะนำใดๆก็ไร้ประโยชน์ ทาดิโอะไม่ได้ฟังอยู่ดี พวกเขาออกไปกองที่พื้นอย่างแรง และแจ็คคาลก็รัดเขาไว้ในท่ากรรไกร เป็นเวลานานหลายนาทิตี่ไม่มีการเคลื่อนไหวใดๆเพราะทาดิโอะได้แต่บิดตัวเลื้อยไปมา และเราต่างก็กลั้นหายใจ ในที่สุดเขาก็หลุดมาได้และปล่อยแย็บซ้ายใส่จมูกของแจ็คคาลเข้าจังๆ ในที่สุดก็มีเลือด ไม่มีข้อกังขาในการที่เด็กของผมเป็นนักชกที่เก่งกว่าแต่อย่างใด แต่แค่ความผิดพลาดเดียว คุณก็ถูกบิตแซนจนหักได้ ช่วงพักยก นอร์เบอร์โต้พราสันยาวยัด แต่ทาดิโอะไม่ได้ฟังเลยสักนิด เขารู้จักการต่อสู้ดีกว่าพวกเราคนไหน และเขาก็มีคนที่ดีดสนใจเรื่องนี้ให้แล้ว เมื่อระฆังดังบอกยกที่ 2 ผมตีสันของเขาและตะโกนใส่หัวว่า “ลัมนันให้ได้รอบนี้ แล้วจะได้เพิ่มอีก 2,000 เหรียญ” ซึ่งคำนี้ ทาดิโอะได้ยินชัด

คำอธิบายประกอบการแปล

1. จากพจนานุกรมออนไลน์ Longdo Dict และเว็บไซต์ของสมาคมปรัชญาและศาสนาแห่งประเทศไทย คำว่า “Fundamentalist” หมายถึง ผู้คนที่ยึดถือหลักความเชื่อดั้งเดิมของคริสต์ศาสนา ซึ่งมีลักษณะร่วมกันดังนี้คือ 1) อ้างชนบจาริต 2) สร้างเส้นแบ่งกับพวกที่ต่างจากตนอย่างชัดเจน 3) เชื่อในการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ เช่น วันสิ้นโลก 4) ยืนยันความเป็นศูนย์กลางของเพศชาย และ 5) ยอมรับในการใช้ความรุนแรงเมื่อจำเป็น

2. จากเว็บไซต์ผู้ผลิตรถยนต์ไครสเลอร์ และ Wikipedia “Chrysler” เป็นรถยนต์ยี่ห้อหนึ่งผลิตโดยบริษัท FCA US LLC ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ Fiat Chrysler Automobiles N.V. ในอิตาลี และใหญ่เป็นอันดับสามในอุตสาหกรรมยานยนต์ในสหรัฐอเมริกาซึ่งผลิตและจัดจำหน่ายรถยนต์ยี่ห้อไครสเลอร์ไปทั่วโลก

3. จากเว็บไซต์ของเวิร์ลด์ ฮาร์เวสต์และ Wikipedia “World Harvest Church” เริ่มขึ้นจากการศึกษาพระคัมภีร์ในสวนหลังบ้านโดยมีสาวกเข้าร่วมเพียง 17 คน ในปีค.ศ. 1977 สองปีต่อมา ด้วยจำนวนสาวกที่เพิ่มขึ้นถึง 180 คน ทำให้ต้องซื้อที่ดินเพื่อสร้างโบสถ์อย่างถาวร ปัจจุบันวิหารตั้งอยู่ที่มลรัฐโคลัมเบีย รัฐโอไฮโอ สามารถรองรับผู้คนได้นับหมื่นคน มีห้องประชุมใหญ่ โรงเรียนสอนศาสนา วันอาทิตย์ โครงการจิตอาสา และสตูดิโอถ่ายทอดสด ซึ่งจะออกอากาศรายการ Breakthrough 2 ครั้งต่อวัน 6 วันต่อสัปดาห์ ทั่วสหรัฐและต่างประเทศให้สาธุชนเข้าใจ เกิดศรัทธาในหลักคำสอน และนำหลักคำสอนไปปรับใช้

4. จากเว็บไซต์ของกีฬมวยไทย “Heavyweight” หมายถึง รุ่นการชกมวย น้ำหนักเกิน 190 ปอนด์ หรือ 86.183 กก. ขึ้นไป

5. จากเว็บไซต์ของเอ็นเอฟแอล และ Wikipedia “NFL” คือลีกกีฬาอเมริกันฟุตบอลอาชีพ ประกอบด้วยตัวแทน 32 ทีมจากเมืองต่างๆ ก่อนหน้านั้นกีฬาอเมริกันฟุตบอลมีเพียงระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น จนในปี ค.ศ. 1960 กีฬาได้รับความนิยมอย่างสูงจึงเกิดเป็นลีกอาชีพ และการมีการแข่งขันชิงแชมป์อันโด่งดังที่ชื่อ ซุปเปอร์โบวล์

6. จากเว็บไซต์ของยูเอฟซีและ Wikipedia “UFC” คือสมาคมศิลปะการต่อสู้แบบผสมผสานที่ใหญ่ที่สุดในโลก ศึกแรกจัดขึ้นในปี ค.ศ. 1993 ที่มลรัฐเดเนเวอร์ รัฐโคโลราโด โดยใช้กฎสหพันธ์ศิลปะการต่อสู้แบบผสม มีการแข่งขัน 9 รุ่น รุ่นเฮฟวีเวทจะเน้นการปล่อยหมัดที่หนัก รุ่นแบนดัมเวทจะเน้นความว่องไว การต่อสู้จะเกิดขึ้นในกรงสังเวียนที่ชื่อ The Octagon ซึ่งเป็นกรงแปดเหลี่ยมขนาด 750 ตารางฟุต กว้าง 30 ฟุต สูง 6 ฟุต ซึ่งจะทำให้ไม่มีการต่อสู้ชนิดใดได้เปรียบในการแข่งขัน และกรงยังป้องกันไม่ให้คู่ชกตกเวที หรือถูกทุ่มตกเวที

7. จากเว็บไซต์ของ Boxrec และ Wikipedia “Roberto Duran” คือนักชกอาชีพเชื้อสายปานามา เกิดในปีค.ศ. 1951 และยุติการชกอาชีพในปีค.ศ. 2002 เขาได้แชมป์มาหลายสมัย และขึ้นชื่อเรื่องหมัดที่ทรงพลัง ในค.ศ. 2002 ได้รับการจัดอันดับให้เป็น 1 ใน 5 นักมวยยอดเยี่ยมในรอบ 80 ปี โดย The Ring Magazine ในขณะที่ The Associated Press จัดอันดับให้เขาเป็นนักมวยยอดเยี่ยมรุ่นไลท์เวทแห่งศตวรรษที่ 20

8. จากเว็บไซต์ของ Encyclopedia Britannica และ Wikipedia “Golden Gloves” คือการแข่งขันชกมวยสมัครเล่นในอเมริกา เดิมทีนี้เป็นการแข่งขันชกมวยสมัครเล่นในชิคาโกในปีค.ศ. 1923 อีก 2 ปีต่อมา Tribune ได้ให้การสนับสนุน จึงเกิดเป็นการชิงแชมป์ของตัวแทนจากเมืองต่างๆ โดยมีสนามแข่งขันที่ชิคาโก และนิวยอร์ก ซึ่งผู้ชนะจากทั้งสองสนามจะมาประลองเพื่อแย่งชิงนามทองคำ

9. จากเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ MMA (Mixed Martial Art) คือศิลปะการต่อสู้แบบผสม ที่รวมเอาการต่อสู้หลายอย่างไว้ด้วยกัน ได้แก่ มวยไทย มวยสากล ยูโด มวยปล้ำ คาราเต้ แชมโบบราซิลเลียน ยูยิตสู เป็นต้น ซึ่งคู่ชกจะใช้กระบวนท่าหลากหลายอย่างเพื่อเอาชนะคู่ต่อสู้ เงื่อนไขของการชิงขาดผลแพ้ชนะคือ 1) การน็อกเอาต์ 2) การยอมแพ้ 3) การยอมแพ้ด้วยวาจา 4) การยุติการแข่งขันโดยผู้ตัดสิน 5) การยอมแพ้โดยพินิจของนักกีฬา และ 6) การตัดสินของคณะกรรมการ

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

ในการแปลนวนิยายเรื่อง *Rouge Lawyer* ของ จอห์น กริชแฮม ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีและกลวิธีการแปล และประยุกต์ใช้ทฤษฎีและกลวิธีการแปลดังกล่าวเพื่อให้เหมาะสมกับการแปลวรรณกรรมประเภทอาชญากรรม โดยผู้ศึกษามุ่งถ่ายทอดเนื้อหาและลีลาการเขียน เพื่อให้ได้ผลการตอบสนองจากผู้อ่านปลายทางเช่นเดียวกับการอ่านจากต้นฉบับ ผู้ศึกษาได้จำแนกประเด็นการวิเคราะห์ออกเป็นสองประเด็นหลักได้แก่ การวิเคราะห์การแปลตามทำเนียบภาษา (Register) ซึ่งเป็นความหลากหลายทางภาษาอันเนื่องมาจากการใช้งาน ความแตกต่างของทำเนียบภาษาจำแนกได้โดยวิเคราะห์จาก 3 ตัวแปร ได้แก่ หัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) นอกจากนี้ เรื่อง *Rouge Lawyer* ยังโดดเด่นในเรื่องทำเนียบภาษา กฎหมาย ทั้งนี้ ทำเนียบภาษาหนึ่งยังมีวัจนลีลา (Style) ที่แตกต่างกันออกไปตามระดับของความเป็นทางการ ซึ่งแบ่งได้ถึง 5 ระดับ อันได้แก่ วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) วัจนลีลาทางการ (Formal Style) วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) และวัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) ในตอนที่ศึกษาจะปรากฏ 3 ระดับ ได้แก่ วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) และวัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) ผู้ศึกษาต้องเลือกทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถถ่ายทอดระดับการใช้ภาษาตามสถานการณ์และผู้อ่านปลายทางได้บรรทัด และเมื่อวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวัจนลีลาแล้ว ลำดับต่อมาคือการวิเคราะห์การปรับบทแปล ซึ่งจะปรับในระดับคำและระดับโครงสร้างของภาษาตามหลักภาษาศาสตร์ให้สอดคล้องกับวัจนลีลาและทำเนียบภาษา เพื่อให้งานแปลมีความสละสลวย ฟังแล้วรื่นหู เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง ในตอนที่ศึกษา จะพบการปรับในระดับโครงสร้างมากที่สุด

3.1 การวิเคราะห์การแปลตามหลักทำเนียบภาษา (Register)

ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบความคิดของฮาลิเดย์ (Halliday, 1978) มาใช้ในการวิเคราะห์ต้นฉบับก่อนทำการแปล โดยฮาลิเดย์ได้นิยามเรื่องทำเนียบภาษาไว้ว่า เป็นความหลากหลายทางภาษาอันเนื่องมาจากการใช้งาน โดยความแตกต่างของทำเนียบภาษาวิเคราะห์ได้จาก 3 ตัวแปร ได้แก่ หัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode)

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังนำกรอบความคิดของวอร์ดฮาฟ (Wardhaugh, 2006) มาใช้ในการวิเคราะห์ทำเนียบภาษาควบคู่ไปกับกรอบความคิดของฮาลิเดย์ โดยวอร์ดฮาฟได้ให้นิยามเกี่ยวกับทำเนียบภาษา (Register) เพิ่มเติม ดังนี้ ทำเนียบภาษาเป็นชุดคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และกลุ่มทางสังคม ตัวอย่างเช่น ศัลยแพทย์ กับต้นเครื่องบิน ผู้จัดการธนาคาร พนักงานขาย คนรักเพลงแจ๊ส และแมงดาที่จัดหาโสเภณี ล้วนแต่ใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกัน บุคคลคนหนึ่งสามารถใช้ทำเนียบภาษาที่หลากหลาย เพราะมีหลายบทบาท เช่น บุคคลผู้นั้นเป็นนักค้าหุ้นและนักโบราณคดี หรือนักปีนเขา และนักเศรษฐศาสตร์ ทำให้ผู้ศึกษาจำแนกหัวข้อการสนทนา (Field) ได้ง่ายขึ้น

ผู้ศึกษายังใช้กรอบความคิดของมอนท์โกเมอรี (Montgomery, 2008) ที่ได้กล่าวเสริมในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมของคู่สนทนา (Tenor) โดยวิเคราะห์จากตัวชี้วัด ได้แก่ ความสุภาพของภาษาระดับความเป็นทางการของสถานการณ์ และสถานภาพทางสังคมของคู่สนทนา ซึ่งความสุภาพของภาษาจะเห็นได้จาก การใช้กริยาช่วย might, may, can, could และ would เป็นต้น นอกจากนี้ รูปแบบของคำเรียกขานยังบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ทางสังคม คำสรรพนามที่ใช้แสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมและระยะห่างทางสังคมได้อย่างชัดเจน เช่น “Mr. Jonathan Crisp” เพื่อนร่วมงานเรียกเขาว่า “Crispie” แม่ยายเรียกเขาว่า “Jonathan” และภรรยา เรียกเขาว่า “Johnnie” เป็นต้น

เมื่อวิเคราะห์ทำเนียบภาษาของต้นฉบับแล้ว ในทำเนียบภาษาหนึ่งยังมีวัจนลีลาที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์

3.1.1 วัจนลีลา (Style)

ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบความคิดของมาร์ติน โจส (Martin Joos, 1962) ที่แบ่งวัจนลีลา (Style) ออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ความเป็นทางการมาพิจารณา ดังนี้

1. วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) เป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการสูงสุด ใช้ในพิธีการทางศาสนาที่ต้องให้ความเคารพ พิธีการในชั้นศาล และพิธีการสำคัญอื่นๆ วัจนลีลาระดับนี้ใช้ในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนกลุ่มใหญ่ ภาษาที่ใช้ได้รับการเตรียมการล่วงหน้าอย่างดี น้ำเสียงของผู้พูดมีความเกินจริง ภาษามีความตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบประโยคสร้างขึ้นอย่างพิถีพิถัน และการเรียงลำดับประโยคมีความวิจิตรบรรจง ผู้ที่เข้าร่วมพิธีการมักเป็นบุคคลสำคัญระดับสูง พิธีการมีความสำคัญกว่าปกติทั่วไป จึงต้องใช้ภาษาที่ทำให้เกียรติผู้ร่วมสื่อสารอย่างสูง

2. วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal Style) ใช้สื่อสารกับผู้รับสารกลุ่มใหญ่ ที่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ส่งสารโดยตรง เช่น ในการบรรยายของอาจารย์ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ วัจนลีลานี้ใช้กับ

เหตุการณ์สำคัญ มีความจริงจัง และเป็นทางการสูง จะพบเห็นในงานวิจัยทางการศึกษา และรายงานทางวิชาชีพอื่นๆ ตัวอย่างเช่น

3. วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) เป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการพอสมควร มักเป็นการสนทนาระหว่างคนสองฝ่าย มีการใช้คำด้วยความระมัดระวังพอสมควร เช่น ในการติดต่อทางธุรกิจ บทสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย และบทสนทนาระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย

4. วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) เป็นการสนทนาระหว่างเพื่อน เพื่อนร่วมงาน และสมาชิกในครอบครัว ระยะห่างทางสังคมระหว่างคู่สนทนา มีน้อย วัจนลีลาเช่นนี้ใช้ในสถานการณ์ธรรมดาทั่วไป หรือสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย มีการสอดแทรกข้อมูลภูมิหลังได้อย่างอิสระระหว่างการสนทนา มีการเรียกขานด้วย ชื่อต้น หรือ ชื่อเล่น มีการกร่อนคำ มีการใช้สแลง มีการละพยางค์ที่ไม่เน้นเสียง โดยเฉพาะการเริ่มต้นประโยค

5. วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) เป็นสื่อสารโดยไม่มีการยั้งยั้งทางสังคมมาเป็นตัวกำหนด เช่น การสื่อสารกับครอบครัว คนรัก และเพื่อนสนิท ซึ่งผู้พูดสามารถเปิดเผยตัวตนที่อยู่ข้างใน ภาษาที่ใช้มีการละคำ การตัดคำ การใช้สแลง การใช้คำเฉพาะกลุ่ม การใช้คำที่รู้กันดีในคู่สนทนา

ในการแปลเรื่อง *Rouge Lawyer* ต้องอาศัยการวิเคราะห์วัจนลีลาในภาษาอังกฤษตามหลักการของมาร์ติน โจนส์ เพื่อคงอรรถรสของภาษาต้นทาง จากนั้นจึงนำมาถ่ายทอดในภาษาไทยโดยอาศัยหลักคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและมีความเป็นธรรมชาติ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542) ได้อธิบายวัจนลีลาทั้ง 5 แบบในกรอบของภาษาไทยไว้ ดังนี้

1. วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับ หรือพูดถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น พระมหากษัตริย์ และใช้ในกาลเทศะที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น ในพิธีทางศาสนา หรือพิธีที่เป็นทางการมากในศาล ในที่ประชุมรัฐสภา เป็นต้น ลักษณะของภาษามีความเด่นตรง ความอลังการ ความซับซ้อน และความเป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้มาเป็นเวลานานในสังคม

2. วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal Style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญ ใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า และใช้พูดเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พูดมีความเอาใจจริงเอาใจใส่ เช่น การเขียนบทความทางวิชาการ การกล่าวสุนทรพจน์ การบันทึกรายงานการประชุม การเขียนจดหมายราชการ ลักษณะของภาษาในวัจนลีลานี้ไม่อลังการและตายตัวเท่าวัจนลีลาตายตัว แต่ก็มีรูปแบบที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ตามกฎหมายไวยากรณ์ของภาษาไทย

3. วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ การงาน การซื้อขายในชีวิตประจำวัน รวมทั้งในการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ ผู้พูดมีความจริงจังน้อยกว่าในวัจนลีลาเป็นทางการ แต่ก็มากกว่าในวัจนลีลาเป็นกันเอง ลักษณะด้านภาษาของวัจนลีลาหารือมีโครงสร้างที่หลวมกว่า และไม่สมบูรณ์ตามไวยากรณ์ มีการละคำ เช่น ละประธานของประโยค มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ และประโยคซับซ้อนน้อยกว่า

4. วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง เช่น ที่งานเลี้ยง โรงอาหาร สนามเด็กเล่น ฯลฯ ใช้พูดกับบุคคลที่เท่าเทียมกัน หรือที่คุ้นเคยพอสมควร ผู้พูดจะรู้สึกสบายๆ ไม่ตึงเครียด ลักษณะของภาษา มีข้อสังเกตได้คือมีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการกร่อนคำ หรือใช้คำย่อ มีการใช้สแลง และคำลงท้าย รูปประโยคไม่ซับซ้อน และมีการละประธานมากกว่าในวัจนลีลาหารือ

5. วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate Style) คือรูปแบบการใช้ภาษาที่ใช้พูดเฉพาะกับคนที่สนิทที่สุด เช่น บุคคลในครอบครัว ระหว่างพี่น้อง สามิภรรยา ใช้พูดเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องที่รู้กันอยู่อย่างดีในคู่สนทนา ลักษณะของภาษาอาจแยกจากวัจนลีลาเป็นกันเองได้ยาก แต่อาจสังเกตได้จากการกร่อนของคำและประโยคมีมากกว่า และมีการใช้คำย่อ คำเฉพาะกลุ่ม หรือคำสบบถาบบานมาก

ตัวอย่างการวิเคราะห์ตามหลักทำเนียบภาษา (Register) และวัจนลีลา (Style)

ตัวอย่าง (1) ในตัวอย่างนี้ พระนักเทศน์ได้ขึ้นให้การปรกปรักลูกความของเขบาสดิเยน รัตต์สร้างความเสื่อมเสียให้ลูกความของเขาต่อหน้าลูกขุน เขบาสดิเยน รัตต์จึงทำลายความน่าเชื่อถือด้วยการหยิบยกเรื่องใบเรียกเก็บภาษีที่ยังไม่ได้ชำระขึ้นมาพูด พร้อมทั้งชักชวนให้พระนักเทศน์ได้เถียงกับเขาในเรื่องที่เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของพระคัมภีร์ จนพระนักเทศน์ได้สาปส่งให้เขบาสดิเยน รัตต์ไปลงนรก

ต้นฉบับ

The preacher has a temper and I soon stoke it. I use the unpaid tax bill to really irritate him, and once he's pissed he stays that way. I lead him into arguments over the inerrancy of scripture, the Trinity, the apocalypse, speaking in tongues, playing with snakes, drinking poison, and the pervasiveness of satanic cults in the Milo area. Huver yells objections and Kaufman sustains them. At one point the preacher, pious and red-faced, closes his eyes and raises both hands as high as possible. Instinctively, I freeze and cower and look at the ceiling as if a lightning bolt is coming. Later, he calls me an atheist and says I'm going to hell.

“So you have the authority to send folks to hell?” I fire back.

“God tells me you’re going to hell.”

“Then put Him on the loudspeaker so we can all hear.

วิเคราะห์ต้นฉบับ

หัวข้อในการสนทนา (Field) ในเหตุการณ์นี้จะเกี่ยวข้องกับศาสนา คำศัพท์จึงเกี่ยวข้องกับแนวคิดศาสนา เช่น *inerrancy of scripture, the Trinity, the apocalypse, speaking in tongues, playing with snakes, drinking poison* และ *the pervasiveness of satanic cults* กล่าวคือ เป็นการโต้เถียงกันในเรื่องทางศาสนาระหว่างพระนักเทศน์และเซบาสเตียน รัตต์

ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) คือความสัมพันธ์ระหว่างพระนักเทศน์และทนายจำเลยเซบาสเตียน รัตต์ ทั้งสองคนไม่ได้รู้จักกันเป็นการส่วนตัว พระนักเทศน์ไม่ชอบเซบาสเตียน รัตต์ เพราะแตกต่างให้จำเลยที่ชาวเมืองมิโลเชื่อว่าผิดจริง ส่วนเซบาสเตียน รัตต์ก็ไม่ชอบพระนักเทศน์ที่ให้การเท็จ จึงตั้งใจว่าไม่ให้ท่านหมดความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ศาลไม่นำคำพูดท่านมาใช้ประกอบหลักฐานการพิจารณาคดีได้อีก

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือการพูด

ทำเนียบภาษา (Register) เมื่อวิเคราะห์จากทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ข้อความที่ยกมาเป็นทำเนียบภาษาการสนทนาในเรื่องศาสนา

วัจนลีลา (Style) เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นทางการ มีคำศัพท์ที่ไม่เป็นทางการปรากฏอยู่หลายแห่ง เช่น *“The preacher has a temper and I soon stoke it”, “...once he’s pissed he stays that way”* และ *“...I freeze and cower...”* แม้เหตุการณ์จะเกิดขึ้นในศาล คำศัพท์จะเกี่ยวข้องกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ก็ไม่ใช่วัจนลีลาตายตัวและไม่ใช่วัจนลีลาเป็นทางการ ประกอบกับความสัมพันธ์ระหว่างเซบาสเตียน รัตต์ และพระนักเทศน์ ทั้งสองคนไม่ได้รู้จักกัน หรือสนิทสนมกันเป็นการส่วนตัว จึงไม่ใช่วัจนลีลาสนิทสนม ฉะนั้นวัจนลีลาที่ใช้ในเหตุการณ์นี้คือวัจนลีลาหารือ

ฉบับแปล

ท่านนักเทศน์ใกล้จะถึงจุดเดือด และผมก็รีบสูมไฟในทันที ผมใช้ใบเรียกเก็บภาษีที่ยังไม่ได้ชำระเงินมาทำให้ท่านโมโห และเมื่อท่านขึ้น ท่านก็ลงไม่ได้ ผมนำท่านไปสู่การโต้เถียงเรื่องการไร้ข้อผิดพลาดของพระคัมภีร์ หลักตรีเอกานุภาพ วันสิ้นโลก การภาวนาด้วยภาษาแปลกๆ การเล่นกับงู การดื่มยาพิษ และการแพร่หลายของลัทธิบูชาซาตานในแถบเมืองมิโล ฮูเวอร์ได้ขึ้นเสียงขอคำนำ และท่านผู้พิพากษาคอฟแมนก็ยืนตามคำนำ ณ ช่วงหนึ่ง ท่านนักเทศน์ผู้เคร่งศาสนาและมีใบหน้าแดงก่ำได้หลับตาลงและชูมือทั้งสองข้างให้สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยสัญญาตญาณ ผมชะงัก งอตัวลง และมองไปที่เพดานประหนึ่งว่ามีจะมีสายฟ้าฟาดลงมา จากนั้นท่านนักเทศน์ก็เรียกผมว่า ไอ้คนไร้ศาสนา และพูดว่า เธอจะต้องตกนรก

“นี่ท่านมีอำนาจในการส่งคนลงนรกอย่างนั้นหรือครับ” ผมโต้กลับ

“พระเจ้าตรัสกับพ่อว่า เธอจะต้องตกนรก”

“ถ้าอย่างนั้นให้พระเจ้าพูดผ่านลำโพงสิครับ เราจะได้ได้ยินกันทั่วหน้า”

วิเคราะห์บทแปล

ผู้ศึกษาได้ถ่ายทอดบทแปลโดยใช้วัจนลีลาหรือ เพื่อให้สอดคล้องกับต้นฉบับ โดยผู้ศึกษาเลือกที่จะให้เซบาสเตียน รัตตีใช้สรรพนามเรียกพระนักเทศน์ว่า “ท่าน” ซึ่งในภาษาอังกฤษจะใช้ “he” “him” และ “you” นอกจากนี้ในคำนาม “the preacher” ผู้ศึกษาก็ไม่ได้แปลว่า “นักเทศน์” เพียงสั้นๆ แต่เติมคำว่า “ท่าน” ลงไปเพื่อแสดงความเคารพในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำทางศาสนา และเป็นที่นับหน้าถือตาในเมืองมิโล

ในขณะที่ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้พระนักเทศน์ใช้สรรพนามเรียกแทนเซบาสเตียน รัตตีว่า “เธอ” ไม่ได้ใช้คำว่า “ท่าน” เพราะพระนักเทศน์มีตำแหน่งทางสังคมสูงกว่า หรือ ไม่ได้ใช้คำว่า “แก” แม้ว่าพระนักเทศน์จะเกลียดชังนายจำเลยผู้นี้มากเท่าใด เพราะเหตุการณ์เกิดขึ้นในศาล ต่อหน้าผู้พิพากษาและคณะลูกขุน จึงต้องคงความสุภาพของภาษาไว้ และให้พระนักเทศน์เรียกแทนตัวเองว่า “พ่อ” ด้วยสมมติฐานที่ว่า บาทหลวง ผู้สอนศาสนามีแนวโน้มที่จะใช้คำว่า “พ่อ” เรียกแทนตัวเอง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาใช้วัจนลีลาลาตายตัว เมื่อพระนักเทศน์กล่าวถึงพระเจ้า ผู้ศึกษาเลือกใช้คำราชาศัพท์ “ตรัส” แทนคำสามัญ “พูด” เพื่อแสดงความเคารพสูงสุด

ตัวอย่างที่ (2) เป็นเหตุการณ์ที่ชาวเมืองมิโลจำนวนหนึ่งมารออยู่หน้าศาล เพื่อชูป้ายด่าทอ แสดงความไม่พึงพอใจต่อการดี จำเลยผู้ถูกตั้งข้อหาฆ่าเด็กสาวสองคนและเซบาสเตียน รัตต์ที่เขาแก้ต่างให้จำเลยที่ชาวเมืองมิโลเชื่อว่าผิดจริง

ต้นฉบับ

There is no mob to greet me and my van as we pull in to a short driveway behind the courthouse, but some of the usual actors are here. They huddle behind a police barricade not far away and hold their sad signs that say such clever things as "Hang the Baby Killer," and "Satan Is Waiting," and "Crud Rudd out of Milo!" There are about a dozen of these pathetic souls, just waiting to jeer at me and, more important, to show their hatred to Gardy, who will arrive at the same place in about five minutes. During the early days of the trial, this little crowd attracted cameras and a few of these people made it into the newspapers, along with their signs. This, of course, encouraged them and they've been here every morning since. Fat Susie holds the "Crud Rudd" sign and looks like she wants to shoot me. Bullet Bob claims to be a relative of one of the dead girls and was quoted as saying something to the effect that a trial was a waste of time.

บทวิเคราะห์

หัวข้อในการสนทนา (Field) คือการแสดงความไม่พึงพอใจของชาวเมืองมิโลต่อเซบาสเตียน รัตต์และการดี โดยการชูป้ายด่าทออยู่ที่หน้าศาลก่อนเริ่มการพิจารณาคดีฆาตกรรมเด็กหญิงสองคน

ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) คือความสัมพันธ์ระหว่างชาวเมืองมิโล กับทนาย จำเลยเซบาสเตียน รัตต์ และผู้ต้องหาการดี ซึ่งต่างฝ่ายต่างไม่รู้จักเป็นการส่วนตัว ชาวเมืองมิโลเกลียดชังการดีเพราะเข้าใจว่าเขาคือฆาตกรตัวจริง และไม่ชอบเซบาสเตียน รัตต์ เพราะรับหน้าที่แก้ต่างให้กับคนที่ชาวเมืองตัดสินไปแล้วว่ากระทำผิดจริง

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือโดยการเขียนป้าย

ทำเนียบภาษา (Register) เมื่อวิเคราะห์จากทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ข้อความที่ยกมาเป็นทำเนียบภาษาเขียนบนป้ายทั่วไป

วัจนลีลา (Style) เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นทางการของการใช้ภาษา แม้ข้อความจะเขียนลงบนป้าย แต่ไม่ได้มีลักษณะของภาษาเขียนทั่วไป และมีความหมายที่หยาบคาย เช่น “*Hang the Baby Killer,*” “*Satan Is Waiting,*” และ “*Crud Rudd out of Milo*” หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างชาวเมืองมิโล กับเซบาสเตียน รัตต์และการตี ซึ่งไม่ได้รู้จักกัน หรือสนิทสนมกัน เป็นการส่วนตัว แต่ได้สื่อสารกันด้วยข้อความเช่นนี้ แสดงว่าชาวเมืองมิโลไม่ได้มีกระบวนการยับยั้งทางสังคมและได้แสดงความรู้สึกออกมาอย่างเต็มที่ ย่อมสรุปได้ว่า วัจนลีลาที่ใช้ในเหตุการณ์นี้คือวัจนลีลาสนิทสนม

บทแปล

ไม่มีกลุ่มคนมาต้อนรับผมและรถตู้ขณะที่เราขับมาถึงถนนสั้นๆ หลังศาล แต่ตัวละครประจำบางตัวอยู่ที่นี้ พวกเขารวมตัวกันหลังแผงกั้นของตำรวจไม่ไกลออกไปและถือป้ายที่น่าสลดที่สื่อข้อความแสนฉลาด เช่น “แขวนคอฆาตกรฆ่าเด็กซะ” “ซาตานรอแกอยู่” และ “ไอ้ชั่วร้ายออกไปจากมิโล” มีคนที่น่าอายเหล่านี้อยู่ราว 12 คน ที่รอถากถางผม และที่สำคัญ ที่รอแสดงความเกลียดชังต่อการตี ที่จะมาถึงที่เดียวกับผมอีกราว 5 นาที ในระหว่างการพิจารณาคดีช่วงแรกๆ ผู้ชนกลุ่มเล็กๆ นี้ดึงดูดความสนใจจากกล้อง และไม่กี่คนในนี้กลายเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์พร้อมกับป้ายของพวกเขา แน่แน่นอนว่าการกลายเป็นข่าวจูงใจพวกเขาและพากันมาที่นี่ทุกเช้าวันนับแต่นั้นมา ชูชี้ร่างตัวถือป้าย “ไอ้ชั่วร้าย” และดูเหมือนเธออยากยิงผมจะแย่ บ๊อบหัวกระสุนอ้างว่าเป็นญาติกับหนึ่งในเด็กสาวผู้ตาย และถูกนำคำพูดมาอ้างถึงขณะพูดเป็นเชิงว่าการพิจารณาคดีทำให้เสียเวลาเปล่า

วิเคราะห์บทแปล

ผู้ศึกษาได้ถ่ายทอดบทแปลโดยใช้วัจนลีลาสนิทสนมเพื่อให้สอดคล้องกับต้นฉบับ จากข้อความบนป้ายที่ชาวบ้านชูอยู่ที่หน้าศาล แสดงให้เห็นว่าเป็นการสื่อสารด้วยความเกลียดชัง คำพูดที่ใช้มีความหยาบคาย ผู้ศึกษาจึงเลือกที่จะแปลสารบนป้าย ดังต่อไปนี้ “แขวนคอฆาตกรฆ่าเด็กซะ” “ซาตานรอแกอยู่” “ไอ้ชั่วร้ายออกไปจากมิโล” และ “ไอ้ชั่วร้าย” เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง เพราะรูปลักษณ์ของผู้ต้องหาการตีไม่น่าพิสมัย เขามีผมยาว ย้อมสีดำสนิท ใส่ตุ้มหูเหล็ก สวมห่วงเจาะตั้งแต่เหนือคอ และมีรอยสักมากมายต่ำกว่าคอลงไป อีกทั้ง หนังสือพิมพ์ยังรายงานข่าวว่าการตีเป็นสมาชิกลัทธิบูชาซาตานและมีประวัติลวนลามเด็ก ชาวเมืองมิโลจึงเชื่อว่าการตีคือฆาตกรฆ่าเด็กหญิงสองคนได้ไม่ยาก นอกจากจะเกลียดชังแล้ว ชาวเมืองมิโลยังอยากให้การตีรับโทษประหารโดยเร็วที่สุดอีกด้วย สำหรับเซบาสเตียน รัตต์ ในฐานะที่เขาเป็นทนายจำเลย เขาควรยอมจำนนนับตั้งแต่ช่วงแรกๆ ของการพิจารณาคดี ไม่ควรจะยืนหยัดต่อสู้เพื่อผู้ที่ชาวเมืองมิโลเชื่อมั่นว่าได้กระทำความผิดจริง เขาจึงโดนหางเลขความเกลียดชังเข้าไปด้วย

ตัวอย่างที่ (3) เหตุการณ์เกิดขึ้นในศาลก่อนการพิจารณาคดี การ์ด็ไม่ยอมยืนทำความเคารพ ท่านผู้พิพากษาคอฟแมน ท่านผู้พิพากษาโกรธและขู่จะลงโทษการ์ด็ฐานหมิ่นอำนาจศาล โดยขังไว้ในห้องกักตัวตลอดการพิจารณาคดี การ์ด็จึงยอมยืนทำความเคารพในท้ายที่สุด แต่ผู้พิพากษาก็ยังคงจ้องหน้าการ์ด็อย่างจงเกลียดจงชังก่อนเริ่มการพิจารณาคดีทุกครั้งไป

ต้นฉบับ

The bailiff barks, I stand, Judge Kaufman enters, then we sit. Gardy refuses to stand in homage to the great man. Initially, this really pissed off His Honor. On the first day of trial—it now seems like months ago—he snapped at me, “Mr. Rudd, would you please ask your client to stand?”

I did, and he refused. This embarrassed the judge and we discussed it later in his chambers. He threatened to hold my client in contempt and keep him in jail all day long during the trial. I tried to encourage this but let it slip that such an overreaction would be mentioned repeatedly on appeal.

บทวิเคราะห์

หัวข้อในการสนทนา (Field) เป็นการบรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้นในศาลก่อนการพิจารณาคดี โดยเซบาสเตียน รัตต์ ซึ่งเขาบรรยายเหตุการณ์ที่การ์ด็ไม่ยอมยืนขึ้นทำความเคารพผู้พิพากษา ก่อนเริ่มการพิจารณาคดี จนทำให้ผู้พิพากษาโกรธจัดและขู่จะลงโทษฐานหมิ่นอำนาจศาลโดยคุมตัวไว้ในห้องขังตลอดการพิจารณาคดี ซึ่งจะมีคำศัพท์ในแวดวงกฎหมายปรากฏอยู่หลายคำ เช่น “His Honor”, “trial”, “chamber”, “hold in contempt”, “keep him in jail” และ “appeal” เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้พิพากษาคอฟแมนกับเซบาสเตียน รัตต์ และผู้พิพากษาคอฟแมนกับการ์ด็ ผ่านการบรรยายของเซบาสเตียน รัตต์

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือการบรรยายผ่านสายตาของเซบาสเตียน รัตต์

ทำเนียบภาษา (Register) เมื่อวิเคราะห์จากทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ข้อความที่ยกมาเป็นทำเนียบภาษากฎหมาย เพราะมีคำศัพท์ทางกฎหมายปรากฏอยู่หลายคำ

วจนลีลา (Style) เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นทางการแล้ว มีภาษาพูดปรากฏอยู่หลายคำ ได้แก่ “barks”, “pissed off”, “snapped at” และ “let it slip” เป็นต้น แม้เรื่องราวจะเกิดขึ้นระหว่างพิจารณาคดีในศาล แต่เซบาสเตียน รัตต์เลือกที่จะบรรยายโดยใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ จึงไม่จัดเป็นวจนลีลาตายตัว และไม่จัดเป็นวจนลีลาเป็นทางการ และด้วยท่านผู้พิพากษามีสถานะทางสังคมสูงกว่า เซบาสเตียน รัตต์และการ์ดี และต่างฝ่ายต่างไม่รู้จักกันเป็นการส่วนตัว วจนลีลาที่ใช้จึงเป็นวจนลีลาหารือ

บทแปล

เจ้าพนักงานศาลร้องขึ้น ผมลุกขึ้นยืน ท่านผู้พิพากษาคอฟแมนเดินเข้ามาในห้อง จากนั้นพวกเราที่นั่งลง การ์ดีปฏิเสธที่จะยืนขึ้นแสดงความเคารพต่อชายผู้ยิ่งใหญ่คนนี้ ในตอนแรก การกระทำนี้ทำให้ท่านผู้พิพากษาหัวเสียมาก ในวันแรกของการพิจารณาคดี ซึ่งดูเหมือนจะผ่านมาหลายเดือนแล้ว ท่านขึ้นเสียงสั่งผมว่า “คุณรัตต์ กรุณาบอกให้ลูกความของคุณยืนขึ้นเดี๋ยวนี้”

ผมบอกให้เขายืนขึ้น แต่เขาปฏิเสธ ซึ่งทำให้ท่านผู้พิพากษารู้สึกอับอายมาก และหลังจากนั้นเราก็กกเถียงกันเรื่องนี้ในห้องของท่าน ท่านพูดว่าลูกความของผมจะโดนข้อหาหมิ่นอำนาจศาลและถูกกักตัวไว้ในห้องขังตลอดทั้งวันระหว่างการพิจารณาคดี ผมพยายามโน้มน้าว โดยเปลือยปากไปว่า การแสดงออกที่เกินกว่าเหตุนี้จะถูกกล่าวถึงซ้ำแล้วซ้ำเล่าในชั้นอุทธรณ์

วิเคราะห์บทแปล

ผู้ศึกษาได้ถ่ายทอดบทแปลโดยใช้วจนลีลาหารือเพื่อให้สอดคล้องกับต้นฉบับ โดยผู้ศึกษาเลือกที่จะให้เซบาสเตียน รัตต์ใช้สรรพนามเรียกผู้พิพากษาว่า “ท่าน” ซึ่งในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “he” นอกจากนี้ ในคำนาม “judge” ที่แปลว่า “ผู้พิพากษา” หรือแม้แต่ชื่อของผู้พิพากษา “Kaufman” ผู้ศึกษาก็เลือกที่จะเติมคำว่า “ท่าน” ในส่วนของคำว่า “His Honor” ที่แปลว่า “ท่าน” ผู้ศึกษาก็เลือกที่จะเติมคำว่า “ผู้พิพากษา” ลงไปด้วย เพื่อแสดงความเคารพในฐานะที่ท่านเป็นผู้พิพากษา มีสถานะทางสังคมที่สูง สามารถตัดสินชี้เป็นชี้ตายให้กับผู้ต้องหา และเป็นทีมนับหน้าถือตาในเมืองมิโลโน

ขณะที่ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้ผู้พิพากษาใช้สรรพนามเรียกแทนเซบาสเตียน รัตต์ว่า “คุณ” ไม่ได้ใช้คำว่า “แก” แม้ว่าผู้พิพากษาจะเกลียดชังนายจำเลยผู้นี้มากเท่าใด เพราะเหตุการณ์เกิดขึ้นในศาล จึงต้องคงความสุภาพของภาษาไว้ ให้สมฐานะและหน้าที่อันพึงปฏิบัติของผู้พิพากษาในศาล

ตัวอย่างที่ (4) เป็นการสนทนากันระหว่างเซบาสเตียน รัตต์และคนสนิทเรื่องเส้นสายในเมืองมิโล ผู้คอยส่งข่าวเกี่ยวกับเบาะแสของการฆาตกรรมเด็กหญิงทั้งสอง และฆาตกรตัวจริงของคดี

ต้นฉบับ

"Did you see the Bishop?" I ask Partner.

"Oh yes. It's Friday, and I think he starts drinking around noon on Friday. But beer only, he's quick to point out. So I bought a six-pack and we drove around. The joint is a real dive, out east, just beyond the city limits. He says Peeley is a regular."

"So you've had a few beers already? Should I be driving?"

"Only one, boss. I sipped it until it was warm. The Bishop, on the other hand, took his cold. Three of them."

"And we believe this guy?"

"I'm just doing my job. On the one hand, he has credibility because he's lived here all his life and knows everyone. On the other, he's so full of crap you want to dismiss everything he says."

"We'll see." I close my eyes and try to nap.

บทวิเคราะห์

หัวข้อในการสนทนา (Field) เป็นเรื่องเกี่ยวกับบิชอป เส้นสายผู้คอยให้ข่าวในเมืองมิโล

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร (Tenor) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเซบาสเตียน รัตต์และมือขวาคนสนิท ซึ่งเป็นดั่งเจ้านายและลูกน้อง

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือการพูด

ทำเนียบภาษา (Register) เมื่อวิเคราะห์จากทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ข้อความที่ยกมาเป็นทำเนียบภาษาการสนทนาทั่วไป

วัจนลีลา (Style) เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นทางการ มีภาษาพูดปรากฏอยู่หลายคำ เช่น *"bought a six-pack"*, *"took his cold"* และ *"so full of crap"* เป็นต้น จึงตัดสินใจได้ว่า ไม่ใช่วัจนลีลาตายตัว และไม่ใช่วัจนลีลาเป็นทางการ จากความสัมพันธ์ระหว่างเซบาสเตียน รัตต์และมือขวา มือขวาได้เรียกเซบาสเตียน รัตต์ว่า *"boss"* และเมื่อเจ้านายสั่งให้ไปทำงาน เขาก็มีสติยับยั้งจิตใจ

ที่จะไม่ดื่มเหล้าจนเกินงาม แค่มัดื่มพอเป็นพิธี ด้วยการจิมเบียร์ขวดเดียวจนอุ่น แสดงให้เห็นว่ามีความเกรงใจต่อเซบาสเตียน รัตต์ บทสนทนาจึงไม่ใช่วัจนลีลาเป็นกันเอง และไม่ใช่วัจนลีลาสันทสนม แต่เป็นวัจนลีลาหารือ

บทแปล

“ได้เจอบิชอบไหม” ผมถามมือขวา

“เจอสีครับ วันนี้วันศุกร์ และผมคิดว่าเขาเริ่มดื่มราวๆเที่ยงของวันศุกร์ แต่แค่เบียร์เท่านั้น”
เขารับชี้แจง “ผมซื้อเบียร์ 6 ขวด แล้วเราก็จับรถไปเรื่อยๆ จุดนัดพบคือบาร์แสนมอซอทาง
ตะวันออกนอกเขตเมือง เขาบอกว่า ปีเลย์เป็นขาประจำ”

“ดื่มเบียร์ไปสองสามขวดแล้วสิ ให้ขับให้ไหม”

“แค่ขวดเดียวครับเจ้านาย ผมค่อยๆจิบจนเบียร์อุ่นไปเลย บิชอบต่างหาก กระดกเบียร์เย็นๆ
ตั้งสามขวด”

“แล้วเราเชื่อหมอนี้ได้ไหมล่ะ”

“ผมแค่ทำตามหน้าที่ครับ มุมหนึ่งเขาก็น่าเชื่อถือเพราะอยู่ที่นั่นมาทั้งชีวิตและรู้จักทุกคนดี แต่
ในอีกมุมหนึ่งเขาก็เป็นขยะสังคมที่คุณไม่อยากจะแยแสทุกคำที่เขาพูดเลยล่ะ”

“เดียวเราจะรู้กัน” ผมหลับตาลงและพยายามงีบหลับ

วิเคราะห์บทแปล

ผู้ศึกษาได้ถ่ายทอดบทแปลโดยใช้วัจนลีลาหารือเพื่อให้สอดคล้องกับต้นฉบับ ในเหตุการณ์ระหว่างที่เซบาสเตียน รัตต์ และมือขวาพูดคุยกันเกี่ยวกับบิชอบ ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้เซบาสเตียน รัตต์ใช้สรรพนามเรียกแทนตัวเองว่า “ผม” เพื่อให้มีระยะห่างทางสังคม และไม่ใช้คำลงท้ายว่า “ครับ” เมื่อจบประโยค เพื่อให้ข้อความฟังดูห้วนๆ ดังเช่นเจ้านายคุยกับลูกน้อง ในขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้ มือขวา ใช้สรรพนามเรียกแทนตัวเองว่า “ผม” และใช้สรรพนามเรียกแทน เซบาสเตียน รัตต์ว่า “เจ้านาย” และใช้คำลงท้ายว่า “ครับ” เมื่อจบประโยค เพื่อให้ดูสุภาพ เพราะพูดกับเจ้านายของตัวเองอยู่ ซึ่งมีสถานะทางสังคมสูงกว่า ผู้น้อยย่อมต้องให้เคารพผู้ใหญ่

ตัวอย่างที่ (5) เป็นเหตุการณ์ที่เซบาสเตียน รัตต์และจูดิธ วิทลีย์ ภรรยาเก่านัดเจอกันที่ผับ เพื่อถามไถ่สารทุกข์สุขดิบตามมารยาท ซึ่งเขาและภรรยาจะนัดพบกันเช่นนี้ทุกเดือน

ต้นฉบับ

"If you want to talk about sex, I'm leaving," she says, but she's not angry.

"I'm sorry. Look, Judith, every time I see you I think about sex. My problem, not yours."

"Get help."

"I don't need help. I need sex."

"Are you propositioning me?"

"Would it do any good?"

"No."

"Didn't think so."

"You have fights tonight?" she asks, changing the subject, and I don't resist.

บทวิเคราะห์

หัวข้อในการสนทนา (Field) คือการที่เซบาสเตียน รัตต์ขอมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาเก่า

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร (Tenor) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเซบาสเตียน รัตต์ และภรรยาเก่า ที่หมดรักกันแล้ว แต่ยังทำหน้าที่พ่อกับแม่ให้กับลูกชายเพียงคนเดียวของพวกเขาอยู่

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือการพูด

ทำเนียบภาษา (Register) เมื่อวิเคราะห์จากทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ข้อความที่ยก มาเป็นทำเนียบภาษาการสนทนาทั่วไป

วัจนลีลา (Style) เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นทางการแล้ว มีการละประธานและกริยาใน หลายประโยค เช่น *"My problems, not yours"*, *"Get help"* และ *"Didn't think so"* จึงไม่ใช่ วัจนลีลาตายตัวและไม่ใช่วัจนลีลาเป็นทางการ หากพิจารณาจากความสัมพันธ์ เซบาสเตียน รัตต์ได้ เคยแต่งงานกับจูดิธ วิทลีย์มาช่วงหนึ่ง ก่อนจะเลิกรากันไป เพราะต่างฝ่ายต่างหมดรักกัน และจูดิธเอง ก็พบคนรักใหม่ การพบกันครั้งนี้ เซบาสเตียน รัตต์ ขอมีเพศสัมพันธ์กับจูดิธ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไม่ได้มี

ความระมัดระวังในการใช้คำพูด เพราะมีระยะห่างทางสังคมที่ใกล้ชิดในระดับหนึ่ง จึงไม่ใช่วัจนลีลา หรือ อย่างไรก็ตาม จูติธปฏิสระที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยและเปลี่ยนหัวข้อสนทนาในทันใด แสดงให้เห็นว่า ไม่ได้มีความสนิทสนมถึงขนาดจะมีเพศสัมพันธ์ด้วยกันได้ หรือสามารถพูดคุยหยอกล้อในเรื่องของเพศสัมพันธ์ได้ จึงไม่ใช่วัจนลีลาสนิทสนม แต่เป็นวัจนลีลาเป็นกันเอง

ฉบับแปล

“ถ้าคุณอยากพูดเรื่องเช็กส์ล่ะก็ ฉันขอตัวล่ะ” เธอพูดขึ้น แต่เธอไม่ได้โกรธ

“ขอโทษที ฟังนะ จูติธ ทุกครั้งที่ผมเห็นคุณ ผมจะคิดแต่เรื่องเช็กส์ มันเป็นปัญหาของผม ไม่ใช่ของคุณ”

“หาตัวช่วยสิ”

“ผมไม่ต้องการตัวช่วย ผมต้องการเช็กส์”

“นี่คุณอยากมีเช็กส์กับฉันเหรอ”

“แล้วมันไม่ดีเหรอ”

“ไม่ดีเลยสักนิด”

“ไม่คิดอย่างนั้นนะ”

“คุณมีแข่งมวยคืนนี้ใช่ไหม” เธอถาม พยายามเปลี่ยนเรื่อง และผมก็ยอมให้

วิเคราะห์บทแปล

ผู้ศึกษาได้ถ่ายทอดบทแปลโดยใช้วัจนลีลาเป็นกันเองเพื่อให้สอดคล้องกับต้นฉบับ วัจนลีลาเป็นกันเองเป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง ใช้พูดกับบุคคลที่คุ้นเคยกันพอสมควร มีการลงท้ายประโยคด้วยคำว่า “ล่ะ” “นะ” “สิ” ระหว่างที่เซบาสเตียน รัตต์ และจูติธพูดคุยกัน ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้เซบาสเตียน รัตต์ ใช้สรรพนามเรียกแทนตัวเองว่า “ผม” และใช้สรรพนามเรียกจูติธว่า “คุณ” เพื่อให้ดูมีความห่างเหิน และไม่ใช้คำลงท้ายว่า “ครับ” เมื่อจบประโยค เพราะพูดกับผู้ที่มีความคุ้นเคยกันดี ในขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้ จูติธ ใช้สรรพนามเรียกแทนตัวเองว่า “ฉัน” และใช้สรรพนามเรียกแทน เซบาสเตียน รัตต์ ว่า “คุณ” เพื่อให้ดูมีความห่างเหินเช่นกัน และไม่ใช้คำลงท้ายว่า “ค่ะ” เพราะพูดกับผู้ที่มีความคุ้นเคยกันดีเช่นกัน

ตัวอย่างที่ (6) เหตุการณ์เกิดขึ้นที่สนามมวย เป็นการชกกันระหว่างเดอะ แจ็คคาลและทาดิโอ นักมวยที่เซบาสเตียน รัตต์ให้การสนับสนุน

ต้นฉบับ

The bell rings for round 1, three minutes of fury. Tadeo the boxer bores in straight ahead and immediately has the Jackal backing up. Both jab and spar for the first minute, then tie up but there's no damage. Like the other five thousand fans, I'm yelling my head off, though I have no idea why. Any advice is useless and Tadeo isn't listening anyway. They go down, land hard, and the Jackal has him in a scissors hold. For a long minute, the action dies as Tadeo squirms and wiggles and we hold our breath. He finally breaks free and manages a sharp left jab to the Jackal's nose. Finally, there's blood. There's no question my man is the better fighter, but it just takes one mistake and you've got an arm twisted to the breaking point. Between rounds, Norberto unloads a torrent of instructions, but Tadeo isn't listening. He knows much more about fighting than any of us, and he's got the guy figured out. When the bell rings for round 2, I grab him by the arm and yell into his ear, "Take him in this round and there's an extra two thousand bucks." This, Tadeo hears.

บทวิเคราะห์

หัวข้อในการสนทนา (Field) คือการบรรยายการชกกันบนเวทีมวยระหว่างเดอะ แจ็คคาลและทาดิโอ ซึ่งเป็นนักมวยชาวเอลซัลวาดอร์ อดีตแก๊งค์ยาเสพติดที่เซบาสเตียน รัตต์ให้การสนับสนุน คำศัพท์ที่ใช้จะเกี่ยวข้องกับวงการมวย เช่น “jab and spar”, “tie up” และ “has him in a scissors hold” เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนา (Tenor) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเซบาสเตียน รัตต์และทาดิโอ นักมวยที่เขาให้การสนับสนุนทางการเงิน พวกเขาจึงเป็นดั่งนายจ้างกับลูกจ้าง

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) คือการบรรยายเหตุการณ์บนเวทีมวย โดยเซบาสเตียน รัตต์

ทำเนียบภาษา (Register) เมื่อวิเคราะห์จากทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ข้อความที่ยกมาเป็นทำเนียบภาษามวย

วจนลีลา (Style) เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นทางการแล้ว มีภาษาพูดปรากฏอยู่หลายคำ เช่น “yelling my head off”, “than any of us” และ “got the guy figured out”

จึงไม่ใช่เงินลีลาตายตัวและไม่ใช่เงินลีลาเป็นทางการ พิจารณาจากประโยค *“Take him in this round and there’s an extra two thousand bucks.”* เซบาสเตียน รัตต์ไม่ได้มีความระมัดระวังในการใช้คำพูด เพราะเขามีอำนาจเงินและอำนาจความเป็นนายจ้างอยู่ในมือ รวมทั้งไม่ได้เอ่ยปากขอร้องหาดีใจด้วยความสุภาพ แต่ใช้ประโยคคำสั่งกำกับการกระทำ จึงไม่ใช่เงินลีลาหาหรือ พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างเซบาสเตียน รัตต์กับทาดิโอแล้ว เซบาสเตียน รัตต์ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ทาดิโอ เซบาสเตียน รัตต์จึงเป็นต้นนายจ้าง ทาดิโอจึงเป็นต้นลูกจ้าง จึงไม่ใช่เงินลีลาสนธิสนม เงินลีลาที่ใช้จึงเป็นเงินลีลาเป็นกันเอง

บทแปล

ระฆังดังบอกยกที่ 1 สามนาทีก่อนเวลาพัก ทาดิโอ นักมวยผู้เปี่ยมพรสวรรค์และทักษะสูง และทันใดเขาก็ทำให้เจ้าชู้เซบาสเตียน รัตต์และปลอยมัดเด็ดตั้งแต่ยกแรก จากนั้นก็ไปต่อไม่ได้ แต่ก็ไม่มีอะไรน่าประหลาดใจ เหมือนกับแฟนมวยอาชีพคน ผมตะโกนสุดเสียง ทั้งๆที่ผมก็รู้ว่าเขาเป็นเพราะอะไร คำแนะนำใดๆก็ไร้ประโยชน์ ทาดิโอไม่ได้ฟังอยู่ดี พวกเขาออกไปกองที่พื้นอย่างแรง และเจ้าชู้ก็รัดเขาไว้ในท่ากรรไกร เป็นเวลานานหลายนาทิจนที่ผมก็เริ่มเหนื่อยเพราะทาดิโอได้แต่บิดตัวเลื้อยไปมา และเรต่างก็ลั่นหายใจ ในที่สุดเขาก็หลุดมาได้และปลอยมัดเด็ดตั้งแต่ยกแรก เขายังๆ ในที่สุดก็มีเลือด ไม่มีข้อกังขาในการที่เด็กของผมเป็นนักชกที่เก่งกว่าแต่อย่างใด แต่แค่ความผิดพลาดเดียว คุณก็ถูกปิดแขนจนหักได้ ช่วงพักยก นอร์เบอร์โต้พร่ำสอนยาวยืดยาว แต่ทาดิโอไม่ได้ฟังเลยสักนิด เขารู้จักการต่อสู้ดีกว่าพวกเราคนไหน และเขาก็มีคนที่ดีตลิ่งใจเรื่องนี้ให้แล้ว เมื่อระฆังดังบอกยกที่ 2 ผมดึงแขนของเขาและตะโกนใส่หูว่า “ลัมนันให้ได้อีก 2,000 เหรียญ” ซึ่งคำนี้ ทาดิโอได้ยินชัด

วิเคราะห์บทแปล

ผู้ศึกษาได้ถ่ายทอดบทแปลโดยใช้เงินลีลาเป็นกันเองเพื่อให้สอดคล้องกับต้นฉบับ ผู้ศึกษาเลือกที่จะให้เซบาสเตียน รัตต์ ใช้ประโยคคำสั่งที่สั้นกระชับกับทาดิโอ เพราะเขามีสถานะทางสังคมสูงกว่า จึงไม่ต้องสุภาพนอบน้อม และให้เซบาสเตียน รัตต์ใช้สรรพนามเรียกแทน เดอะ เจ้าชู้ คู่ชกของทาดิโอ ชายผิวขาวตัวสูง ไม่ค่อยมีกล้ามเนื้อ ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนท่า นิสัยเจ้าเล่ห์ และชอบใช้กลโกงในการต่อสู้ว่า “มัน” เพื่อแสดงความเกลียดชังที่มีต่อฝ่ายตรงข้ามของเขา โดยไม่ได้ประดิดขันธ์คำพูดให้สวยหรู ดูดี มีมารยาทต่อหน้าทาดิโอ

นอกจากนี้ในบทบรรยาย เซบาสเตียน รัตต์ได้กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในสนามมวยด้วยคำศัพท์เฉพาะในวงการมวย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสมจริง ผู้ศึกษาจึงแปลคำว่า “jab” ว่า “แย็บ” ซึ่งเป็นคำทับศัพท์ที่ใช้กันแพร่หลายในวงการมวย

3.1.2 ทำเนียบภาษากฎหมาย

ผู้แปลพบการใช้คำศัพท์เฉพาะ (Technical Term) ในที่นี้หมายถึงคำศัพท์หรือสำนวนเฉพาะด้านทางกฎหมาย (Legal Term) ปรากฏอย่างเด่นชัดในตอนที่ยกมา รวมทั้งชื่อเฉพาะของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ในศาล ชื่อหน่วยงานในระบบยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา ซึ่งแตกต่างจากระบบยุติธรรมของไทยอยู่พอสมควร เหล่านี้ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ด้านกฎหมายและระบบยุติธรรม เพื่อให้การแปลสละสลวย ถ่ายทอดทั้งความหมายที่ถูกต้องและลีลาของภาษากฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้รับสารปลายทางรู้สึกสมจริงและได้รรถรสเช่นเดียวกับการอ่านต้นฉบับ

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ ระบบการจัดหาทนายความให้จำเลยในคดีอาญา ของเดือนรุ่งหาญธีระชัยกุล, 2547 ทำให้ทราบความหมายของคำศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย ดังต่อไปนี้

คำศัพท์	คำแปล
Defend	ต่อสู้คดี
Criminal defend	การต่อสู้/แก้ต่างคดีอาญา
Defendant	จำเลย
The accused	จำเลย
Execute	ประหารชีวิต
Courtroom	ห้องพิจารณาคดี
Arrest	จับกุม
Trial	การพิจารณาคดี
Charge	ข้อหา
Evidence	หลักฐาน
Public defender system	ระบบทนายจำเลยของรัฐ
Public defender's office	สำนักงานทนายจำเลยของรัฐ
Regional jail	เรือนจำท้องที่
County jail	เรือนจำประจำเคาน์ตี
Criminal trial	การพิจารณาคดีอาญา
Counsel, lawyer	ทนายความ
State police	ตำรวจรัฐ
Undercover narcotics officer	สายตรวจยาเสพติดนอกเครื่องแบบ
Deputy	ผู้ช่วยนายอำเภอ

คำศัพท์	คำแปล
State crime lab	ห้องปฏิบัติการสำหรับอาชญากรรมรัฐ
State bar association	เนติบัณฑิตยสภาแห่งรัฐ
DA's office (District attorney's office)	สำนักงานอัยการเขต
Appellate court	ศาลอุทธรณ์

นอกจากนี้ ยังพบความหมายของคำศัพท์ทางกฎหมาย จากหนังสือ *สื่อสารด้วยการแปล* ของ ปานฉาย ฐานธรรม, 2537 ดังนี้

คำศัพท์	คำแปล
Witness stand	คอกพยาน
Not guilty	ไม่มีความผิด
Courthouse	ศาล
Innocence	บริสุทธิ์, ไม่มีความผิด
Witness	พยาน
Jailhouse	คุก
Testify	ขึ้นให้การ
Cell	ห้องขัง
Confession	คำสารภาพ
Appeal	ชั้นอุทธรณ์
Sustain	ยืนตาม, เห็นชอบด้วย
Objection	คำค้าน
Deny	ปฏิเสธ
Lawsuit	คดีความ
Death threat	คำขู่ฆ่า
Put to death	ถูกตัดสินประหารชีวิต
Served time for murder	ติดคุกคดีฆาตกรรม
Served time for trafficking	ติดคุกคดีค้าของเถื่อน

3.2 ประเด็นการปรับบทแปล

เมื่อวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวัจนลีลาแล้ว ลำดับต่อมาคือการวิเคราะห์การปรับบทแปล ซึ่งจะปรับในระดับคำและระดับโครงสร้างของภาษาตามหลักภาษาให้สอดคล้องกับวัจนลีลาและทำเนียบภาษา สันธุวี สายบัว (2542) กล่าวว่า ระบบภาษาของภาษาต้นทางและภาษาปลายทางนั้นแตกต่างกัน เพราะมนุษย์ต่างสังคมย่อมมีวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ทักษะคติ ความเชื่อ และการมองสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมตนต่างกัน การสื่อความหมายโดยการแปลไม่ว่าจะเป็นการแปลที่มีลักษณะตรงตัวหรือแปลแบบเอาความ จำเป็นจะต้องมีการปรับบทแปลเกิดขึ้น เพื่อให้บทแปลสื่อความหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

ขอบเขตการปรับบทแปล

การปรับบทแปล ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขบทแปลให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความพอใจของผู้แปล การปรับบทแปลทำได้ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- 1) ปรับภาษาเพื่อให้บทแปลนั้นอ่านเข้าใจง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น การปรับลักษณะของภาษาต้นฉบับที่มีลักษณะภาษาทางวิชาการ (technical) มาเป็นลักษณะภาษาธรรมดา หากผู้แปลต้องการให้ผู้อ่านทั่วไป ไม่เฉพาะแต่นักวิชาการเท่านั้น ผู้แปลอาจปรับโครงสร้างประโยคและการเรียงลำดับประโยคและความคิดให้ต่างไปจากต้นฉบับ เพื่อให้บทแปลสละสลวย เป็นธรรมชาติ และอ่านเข้าใจง่ายขึ้น ผู้แปลต้องไม่แก้ไข ดัดแปลงภาษาในฉบับแปลเพื่อความพอใจของตนเอง
- 2) ปรับบทแปลโดยคำนึงความมุ่งหมายของการแปลเป็นหลักเพื่อให้ได้ความหมายที่เทียบเคียงกับต้นฉบับ หากผู้แปลเผชิญปัญหาในการคงรูปแบบการนำเสนอไว้ แล้วสูญเสียความหมายไปบางส่วน ผู้แปลควรเลือกรักษาความหมายไว้ แล้วปรับรูปแบบตามความเหมาะสม ยกเว้นงานเขียนประเภทจินตนาสาร (expressive writing) ที่รูปแบบสำคัญเท่ากับความหมาย

สิ่งที่ปรับในบทแปล แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

3.2.1 ระดับคำ ซึ่งหมายถึง คำ สำนวน หรือโวหาร ที่จะใช้ในบทแปล

3.2.2 ระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งหมายถึง เสียง โครงสร้างของคำ โครงสร้างของประโยค และโครงสร้างของการเรียงลำดับกลุ่มประโยคเข้าเป็นหน่วยภาษาที่ใหญ่ขึ้น เช่น ย่อหน้า หรือบทความ เป็นต้น

3.2.1. ระดับคำ การปรับระดับคำจะจำเป็นก็ต่อเมื่อคำ หรือสำนวนที่อ้างอิงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในต้นฉบับ ไม่มีในฉบับแปล ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทย จะใช้คำว่า “ยาย” เรียกแทนแม่ของแม่ และใช้คำว่า “ย่า” เรียกแทนแม่ของพ่อ แต่ในภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า “grandmother” เรียกแทนทั้งแม่ของแม่ และแม่ของพ่อ นอกจากนี้ การปรับระดับคำ ยังใช้กับคำที่อ้างอิงถึงธรรมเนียมและความ เป็นอยู่ที่มีในต้นฉบับ แต่ไม่มีในฉบับแปล ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ดังนี้

1) การเติมคำอธิบาย ซึ่งทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1.1) การเติมลักษณะนามข้างหน้า ใช้ในกรณีที่คำคำนั้นไม่มีคำที่เทียบเคียงกันในภาษาของ ฉบับแปลและผู้แปลตัดสินใจนำคำในภาษาต้นฉบับมาใช้ในฉบับแปล ลักษณะนามที่เติมลงไปจะทำให้ ความหมายที่คำนั้นอ้างอิงชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง คำที่ขีดเส้นใต้คือลักษณะนามที่เติมลงไป

ต้นฉบับ

บทแปล

Fast-food sausage biscuit

ห่อบิสกิตไส้กรอกจานด่วน

Satanic

พวกบูชาซาตาน

ผู้แปลเลือกเติมลักษณะนาม “ห่อ” และ “พวก” ลงไปในงานแปล *Rouge Lawyer* เพื่อทำให้ ความหมายที่คำข้างต้นอ้างอิงชัดเจนขึ้น

1.2) การเติมข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำ หรือสำนวนที่เป็นปัญหา เพื่อให้ความหมายที่คำ นั้นอ้างอิงไปถึงตรงกับต้นฉบับ หรือเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย (ซึ่งเป็นของใหม่สำหรับผู้อ่าน) ได้ กระจางขึ้น สิ่งที่ผู้แปลควรระวังอย่างยิ่งก็คือ คำอธิบายที่แทรกเข้าไปนั้นไม่ควรยาวจนดูรุงรัง และยาว จนทำให้บรรยากาศและรสชาติของต้นฉบับเสียไป และควรจะทำเมื่อแน่ใจว่าจำเป็นจริงๆ เท่านั้น

ตัวอย่าง คำ หรือสำนวนที่ขีดเส้นใต้คือคำอธิบายที่เติมเข้าไป

ตัวอย่าง (1)

ต้นฉบับ

I carry a gun, legally, because my name and face tend to attract attention from the type of people who also carry guns and don't mind using them.

ฉบับแปล

ผมพกปืนได้ตามกฎหมาย เพราะว่าชื่อและหน้าของผมดึงดูดความสนใจจากพวกที่พกปืน และพร้อมยิงปืนใส่คนอื่นโดยไม่ยั้ง

คำอธิบาย

วลีที่ว่า “don’t mind using them” แปลตรงตัวได้ว่า “ไม่กังวลที่จะใช้ (ปืน)” ซึ่งหมายความว่า ตัวละครที่ถูกกล่าวถึงนั้นพร้อมที่จะยิงปืนใส่คนอื่นโดยไม่กังวล หรือไม่สนใจว่าคนที่ถูกยิงจะเป็นอย่างไร ผู้แปลจึงเพิ่ม “ใส่คนอื่นโดยไม่ยั้ง” ลงในวลีเพื่อให้สื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง (2)

ต้นฉบับ

One case put me on the map. I can’t say it made me famous because, seriously, how can you say a lawyer is famous in a city of a million people?

บทแปล

คดีหนึ่งทำให้ผมโด่งดัง จริงๆแล้ว ผมพูดได้ไม่ได้เต็มปากหรือกว่าตัวเองดัง ตามจริงๆเถอะ คุณจะวัดความโด่งดังของทนายความคนหนึ่งได้อย่างไรในเมืองที่มีคนอยู่เป็นล้าน

คำอธิบาย

ประโยคที่ว่า “I can’t say it made me famous” แปลตรงตัวได้ว่า “ผมพูดไม่ได้หรือกว่าตัวเองดัง” ซึ่งไม่ค่อยกระชับชัดในภาษาปลายทาง ผู้แปลจึงเพิ่มสำนวน “พูดได้ไม่ได้เต็มปาก” เข้าไปในประโยค เพื่อสื่อความถึงกริยาอาการที่ตัวละครไม่อาจยอมรับและพูดออกมาได้อย่างโจ่งแจ้งถึงความดังของตัวเองในเมืองที่มีคนอยู่มากมาย

ตัวอย่าง (3)

ต้นฉบับ

In its very first story, the Milo newspaper described him as “a member of a satanic cult” who has a record of molesting children.”

ฉบับแปล

ในช่วงตอนแรกๆ หนังสือพิมพ์เมืองมิโลบรรยายลักษณะเขาว่าเป็น “สมาชิกลัทธิบูชาซาตานผู้มีประวัติล่วงลามเด็ก”

คำอธิบาย

หนังสือพิมพ์ประจำเมืองมิโลได้บรรยายลักษณะของจำเลยว่าเป็น “a member of a satanic cult” ซึ่งแปลตรงตัวได้ว่า “สมาชิกลัทธิบูชาซาตาน” ซึ่งไม่ค่อยชัดเจนในภาษาปลายทาง ผู้แปลจึงเพิ่มคำว่า “บูชา” เข้าไป เพื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพชัดเจน

2) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ

บางภาษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิด (ประโยค หรือวลี) ด้วยโครงสร้างของประโยคที่ไม่มีใช้ในภาษาไทย ในกรณีนี้ วิธีที่จะแสดงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิดเหล่านี้คือ การใช้คำ หรือสำนวนที่บอกความสัมพันธ์นั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจน

ตัวอย่าง (1)

ต้นฉบับ

Halfway to Milo, I open a file and start taking notes.

ฉบับแปล

พอถึงครึ่งทางสู่มิโล ผมเริ่มเปิดแฟ้มคดีและจดบันทึก

คำอธิบาย

ผู้แปลเลือกที่จะแปลวลีภาษาอังกฤษ “*halfway to Milo*” ที่เป็นส่วนขยายของประโยค ให้เป็นประโยคภาษาไทยที่ทำหน้าที่ขยายประโยคหลักว่า “พอถึงครึ่งทางสู่มิโล”

ตัวอย่าง (2)

ต้นฉบับ

Still sappy, Kaufman welcomes them back, thanks them for their civic service, asks gravely whether anyone tried to contact them in an effort to gain influence.

ฉบับแปล

ท่านคอฟแมนยังคงเต็มไปด้วยความกระตือรือร้น ท่านต้อนรับพวกเขากลับเข้ามาในห้องพิจารณาคดี กล่าวขอบคุณสำหรับการทำหน้าที่พลเมือง และถามพวกเขาอย่างเอาเป็นเอาตายว่า มีใครพยายามติดต่อพวกเขาเพื่อชักจูงมาเข้าพวกหรือไม่

คำอธิบาย

ผู้แปลเลือกที่จะแปลวลีภาษาอังกฤษ “*still sappy*” ที่เป็นส่วนขยายของประโยค ให้เป็นประโยคภาษาไทยที่ทำหน้าที่ขยายประโยคหลัก โดยเพิ่มประธานของประโยค “ท่านคอฟแมน” ลงไป

ตัวอย่าง (3)

ต้นฉบับ

Long hair dyed jet-black, an astonishing collection of piercings above the neck and tattoos below, matching steel earrings, cold pale eyes, and a smirk that says, “Okay, I did it, now what?”

ฉบับแปล

เขามีผมยาวย้อมสีดำสนิท ใส่ชุดห้วงเจาะสุดประหลาดตั้งแต่เหนือคอ สักต่ำกว่าคอลงไป สวมตุ้มหูเหล็กที่เข้ากันดี มีตาขีดเขียวที่ไม่เป็นมิตรพร้อมด้วยรอยแสบเยิ้มที่บอกให้รู้ว่า “ใช่ ฉันฆ่าเด็กเอง แล้วไงล่ะ”

คำอธิบาย

ตัวละครเอกได้บรรยายถึงรูปพรรณสัณฐานของจำเลย โดยใช้นามวลีมาเรียงร้อยต่อกัน หากแปลเป็นภาษาไทย จะทำให้ผู้อ่านอ่านบทแปลไม่รู้เรื่อง จึงต้องเติมประธาน และกริยาลงไปเพื่อให้ประโยคมีความสมบูรณ์ อ่านแล้วเข้าใจง่าย เห็นภาพชัดเจน

3) การตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป โดยคำ หรือสำนวนซึ่งมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่อยู่ในภาษาฉบับแปล และไม่ใช้ความหมายที่สำคัญนักของต้นฉบับอาจจะถูกละไปไม่ปรากฏในฉบับแปลได้ในกรณีเดียวคือเมื่อการละคำ หรือการละข้อความนั้น ซึ่งแม้จะทำความหมายต้องขาดไปบ้าง ก็ต้องไม่ทำให้บรรยายกาศ รสชาติ และสาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป

ตัวอย่าง (1)

ต้นฉบับ

These nights I find myself sleeping in cheap motel rooms that change each week.

ฉบับแปล

ช่วงนี้ผมนอนในโรงแรมถูกๆที่เปลี่ยนไปทุกอาทิตย์

คำอธิบาย

แปลตรงตัวได้ว่า “ช่วงนี้ผมพบตัวเองนอนหลับในโรงแรมถูกๆ” ผู้แปลเลือกที่จะตัดคำว่า “พบตัวเอง” ออก และการตัดออกไม่ทำให้สูญเสียความหมายที่สำคัญและรสชาติของต้นฉบับไป

ตัวอย่าง (2)

ต้นฉบับ

On at least two occasions, off-duty cops have tried to kill him. On one occasion, they came after me.

ฉบับแปล

เจ้าหน้าที่ที่ออกเวรแล้วพยายามฆ่าเขาอย่างน้อยสองครั้ง แล้วก็ไล่ล่าผมคนหนึ่งเห็นจะได้

คำอธิบาย

ผู้แปลเลือกที่จะตัดคำว่า “they” ออก แล้วแปลแบบละประธานในประโยคที่สอง ซึ่งการตัดออกไม่สูญเสียความหมายที่สำคัญและรสชาติของต้นฉบับ

ตัวอย่าง (3)

ต้นฉบับ

Since it doubles as an office, the rear seats have been rearranged around a small table that folds into a wall.

ฉบับแปล

เพราะรถคันนี้ใช้เป็นสำนักงานด้วย เบาะหลังจึงถูกจัดให้เป็นโต๊ะเล็กๆที่พับเก็บได้

คำอธิบาย

ผู้แปลเลือกที่จะตัด “...fold into the wall” ที่แปลตรงตัวได้ว่า “พับเก็บเข้าผนังรถได้” ออก เหลือเพียงพับเก็บได้ ซึ่งการตัดออกทำให้ภาษามีความกระชับ โดยไม่สูญเสียความหมายที่สำคัญและรสชาติของต้นฉบับ

ตัวอย่าง (4)

ต้นฉบับ

It just as well that we don't believe in fair trials because we damned sure don't have them.

ฉบับแปล

๑เราไม่เชื่อในการพิจารณาคดีที่ยุติธรรมเพราะเราแน่ใจเป็นบ้าว่าระบบไม่ได้ยุติธรรมขนาดนั้น

คำอธิบาย

ประโยคที่ว่า “it just as well that we don't believe in fair trial” แปลตรงตัวได้ว่า “มันก็แค่เราไม่เชื่อในการพิจารณาคดีที่ยุติธรรม” ผู้แปลเลือกที่จะตัดวลีที่ว่า “มันก็แค่” ออก เหลือเพียง “เราไม่เชื่อในการพิจารณาคดีที่ยุติธรรม” ซึ่งการตัดออกทำให้ภาษามีความกระชับ โดยไม่สูญเสียความหมายที่สำคัญและรสชาติของต้นฉบับ

3.2.2. การปรับระดับโครงสร้าง ความมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดในการปรับระดับโครงสร้างของภาษาคือ เพื่อให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบท และมีลักษณะที่ไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล การปรับระดับโครงสร้างของภาษาทำได้ 4 ระดับ

1) ระดับเสียง หลักสำคัญคือการใช้ตัวอักษรในภาษาฉบับแปล ที่แทนที่เสียงที่ตรงหรือใกล้เคียงกับเสียงของคำในต้นฉบับ การปรับในระดับเสียงใช้ในการถ่ายทอดชื่อ หรือการยืมคำเดิมลงมาใช้ในบทแปล หรือที่เรียกกันว่าการทับศัพท์

ตัวอย่าง ชื่อคน

ต้นฉบับ

ฉบับแปล

Sebastian Rudd

เซบาสเตียน รัดด์

Gardy

การ์ดี้

Fat Susie

ซูซีร่างท้วม

Bullet Bob

บ๊อบ หัวกระสุน

Trots

ทร็อตส์

Huver

ฮูเวอร์

Smut

สมัท

Kaufman

คาฟแมน

Jimmy Bressup

จิมมี่ เบรสอัป

Bishop

บิชอป

Peeley

ปีลีย์

Judith Whitly

จูดิธ วิทลีย์

ตัวอย่าง ชื่อสถานที่

ต้นฉบับ

ฉบับแปล

Milo

มิโล

Hampton Inn

แฮมป์ตัน อินน์

Chrysler dealership

ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ไครสเลอร์

World Harvest Temple

วิหารเวิลด์ ฮาเวสต์

ตัวอย่าง ชื่อสิ่งของ

ต้นฉบับ

Ford

Cable outfit

Heavy metal

Heavyweight contest

Locker room

Jail jumpsuit

ฉบับแปล

รถยนต์ฟอร์ด

ช่องเคเบิล

เพลงเฮฟวี่เมทัล

การแข่งขันรุ่นเฮฟวี่เวท

ห้องล็อกเกอร์

จัมสูทนักโทษ

2) ระดับโครงสร้างของคำ โครงสร้างของคำของแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ดังนี้

2.1) ความแตกต่างด้านคุณสมบัติ และการทำงานของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยค เช่น คำกริยาในภาษาอังกฤษต้องผันกริยาตามรูปของประธาน ส่วนคำกริยาในภาษาไทยไม่ต้องทำเช่นนั้น นอกจากนี้ คำกริยาในภาษาอังกฤษยังบอกเวลาขณะประธานทำกริยานั้น และบอกสภาพการเสร็จสมบูรณ์ของกริยานั้น ขณะที่คำกริยาในภาษาไทยไม่เป็นเช่นนั้น

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

In its very first story, the Milo newspaper described him as “a member of a satanic cult who has a record of molesting children.”

ฉบับแปล

ในช่วงตอนแรกๆ หนังสือพิมพ์มิโลบรรยายลักษณะเขาว่าเป็น “สมาชิกลัทธิบูชาซานตานผู้มีประวัติฉ้อฉลลามเด็ก”

คำอธิบาย คำกริยาในภาษาอังกฤษบอกเวลาขณะประธานทำกริยาว่าเกิดขึ้นในอดีต ซึ่งเป็นการกระทำที่สำเร็จไปแล้ว ขณะที่ในภาษาไทยไม่เป็นเช่นนั้น

2.2) ความแตกต่างในด้านการประกอบคำด้วยหน่วยเสียง หรือหน่วยคำพิเศษเพื่อบอกความหมายเพิ่มเติมในด้านเพศ (gender) พจน์ (number) กาล (tense) และความหมายอื่นๆ

ต้นฉบับ (เป็นคำ)	ฉบับแปล (เป็นวลี)
<i>Curiosity</i>	ด้วยความอยากรู้อยากเห็น
<i>Dropout</i>	เด็กที่เลิกเรียนกลางคัน
<i>Treat</i>	สิ่งสุดพิเศษ
<i>Duplex</i>	ห้องแบบสองชั้น

เมื่อผู้แปลถ่ายทอดความหมายของคำในต้นฉบับเป็นคำในภาษาฉบับแปล ผู้แปลอาจจะเปลี่ยนโครงสร้างของคำเสียใหม่ โดยยึดหลักว่าให้เหมาะสมและถูกต้องกับไวยากรณ์ของฉบับแปล และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ

3) ระดับประโยค มีวิธีการดังต่อไปนี้ 1) การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี 2) การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี และวลีเป็นประโยค 3) การปรับการใช้ปฏิเสธ 4) การปรับการใช้กรตุ วาจ และกรรมวาจของกริยาในประโยค และ 5) การเพิ่มและละคำในประโยค ซึ่งการปรับ โครงสร้างในระดับประโยคควรจะทำก็ต่อเมื่อโครงสร้างของประโยคในภาษาต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคย ในหมู่ผู้อ่านงานแปล อันจะทำให้เกิดปัญหาในด้านไม่เข้าใจความหมาย นอกจากนี้การปรับโครงสร้าง ประโยคควรจะทำให้ลักษณะภาษาสละสลวย อ่านแล้วรื่นหู

3.1) การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี ซึ่งหมายรวมถึงระเบียบวิธีการเสนอ ความคิดว่าความคิดใดควรมาก่อนมาหลัง

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

I'm in the middle of a trial in dismal, backwater, redneck town called Milo, two hours from where I live in the City.

ฉบับแปล

ผมอยู่ในช่วงการพิจารณาคดีที่เมืองมิโล เมืองบ้านนอกอันน่าเบื่อที่เต็มไปด้วยคนชาวไร่ การศึกษา ที่ห่างจากเมืองที่ผมอยู่ไปสองชั่วโมง

คำอธิบาย

ในต้นฉบับภาษาอังกฤษ คำขยายจะมาก่อนคำหลัก ผู้แปลเลือกที่จะแปลส่วนที่ขีดเส้นใต้ตามหลักโครงสร้างภาษาไทย โดยให้คำหลักจะมาก่อนคำขยาย เพื่อให้ผู้รับสารปลายทางคุ้นเคย ฟังแล้ว รื่นหู

3.2) การเปลี่ยนจากวลีเป็นประโยค หรือประโยคเป็นวลี เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง วลีกับวลี หรือวลีกับประโยค

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

After years of saying next to nothing, we have learned to communicate with nods and winks and silence.

ฉบับแปล

หลังจากหลายปีที่แทบไม่ค่อยได้พูดอะไรกัน เราเรียนรู้ที่จะสื่อสารด้วยการพยักหน้า ขยิบตา และเงยบ

คำอธิบาย

ผู้แปลเลือกแปล บุพบท “After years of saying next to nothing” เป็นอนุประโยค “หลังจากหลายปีที่แทบไม่ค่อยได้พูดอะไรกัน” ในภาษาปลายทาง เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวลี กับประโยคในภาษาต้นทาง

3.3) การปรับรูปประโยคปฏิเสธ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

At any rate, the lawyers ran for the hills, and Gardy has no one.

ฉบับแปล

อย่างไรก็ตาม ทนายต่างพากันวิ่งหนีทางจุกตุดและการดีไม่มีใครเลย

คำอธิบาย

ผู้แปลเปลี่ยนรูปปฏิเสธของคำสรรพนาม “no one” ที่เป็นการกรณของประโยคในต้นฉบับ มา เป็นรูปปฏิเสธของกริยา

3.4) การปรับรูปกรรตุวาก (active voice) และกรรมวาก (passive voice)

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

When the van stops, Partner hurries around to my door, where he's met by three young deputies about his size.

ฉบับแปล

เมื่อรถตู้จอด มือขวารับมาที่ประตูฝั่งผมและพบกับผู้ช่วยนายอำเภอหนุ่ม 3 นายที่ตัวใหญ่ พอกับเขา

คำอธิบาย

ผู้แปลเลือกแปลประโยคกรรมาจาก (passive voice) ที่ขีดเส้นใต้ในต้นฉบับ ให้เป็นประโยคกรรมจาก (active voice) ในฉบับแปล เพราะหากแปลโดยรักษาโครงสร้าง passive voice ไว้ จะได้ว่า “*หุ้นส่วนถูกพบโดยผู้ช่วยนายอำเภอ*” ซึ่งแสดงความหมายในแง่ลบ และขัดแย้งกับเรื่องราวของนิยาย เพราะนายอำเภอทั้งสามนายได้รอหุ้นส่วนและทนายที่เป็นเจ้านายของเขาอยู่ที่ศาลแล้ว

3.5 การเพิ่มและละคำในประโยค ต่างกับการเพิ่มคำอธิบาย หรือการละคำที่มีความหมายซ้ำซ้อนดังที่กล่าวไว้ใน การปรับระดับคำ การเพิ่มและละคำในกรณีนี้เป็นการปรับที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา เช่น ในการแปลรูปประโยคภาษาไทยซึ่งอาจจะละประธานไว้ได้ให้เป็นประโยคภาษาอังกฤษ ผู้แปลอาจต้องเติมประธานเข้าไป

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

We want justice and quickly

ฉบับแปล

เราต้องการความยุติธรรมและต้องการโดยเร็วต่างหาก

คำอธิบาย

ผู้แปลได้เติมกริยา “*เราต้องการ*” ลงไป ในประโยคที่ตามมา เพราะหากแปลตรงตัวว่า “*เราต้องการความยุติธรรมและโดยเร็ว*” จะไม่ค่อยสื่อความในภาษาปลายทาง การเติมกริยา “*ต้องการ*” ช่วยให้เห็นแปลมีความชัดเจน ตามโครงสร้างประโยคในภาษาปลายทาง

4. การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค หน่วยภาษาที่สูงกว่าประโยค (discourse) หมายถึงหน่วยภาษาที่ประกอบด้วยประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป ส่วนมากมักจะเป็นประโยคที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเดียวกัน อาจเป็นบทความหนึ่งย่อหน้า หรือความเรียงหนึ่งบทที่ประกอบด้วยหลายย่อหน้าก็ได้

การปรับโครงสร้างในระดับนี้ เป็นการเรียงลำดับกลุ่มความคิด (ที่แสดงออกมาในรูปของวลีหรือประโยค) ทำให้ระเบียบวิธีเรียงประโยคในบทแปลแตกต่างไปจากต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น ในต้นฉบับผู้เขียนกล่าวถึงเหตุก่อนแล้วจึงกล่าวว่าผลที่เกิดขึ้นคืออะไร แต่ในฉบับแปล ผู้แปลอาจพูดถึงผลก่อน แล้วจึงบรรยายว่ามาจากสาเหตุอะไรบ้าง บางครั้งผู้แปลอาจปรับมากจนกระทั่งสลับลำดับย่อหน้า เอาย่อหน้าที่ 2 ในต้นฉบับ มาเป็นย่อหน้าที่ 1 ในฉบับแปล หรือยุบรวมเนื้อหาของทั้งสองย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียวในฉบับแปลก็ได้

การปรับในระดับนี้มักพบในการแปลที่มีลักษณะแบบเอาความมากกว่าการแปลที่มีลักษณะตรงตัว ผู้แปลจะพิจารณาปรับโครงสร้างในระดับนี้ได้ก็ต่อเมื่อพิจารณาเห็นแล้วว่าความหมายสำคัญของต้นฉบับมิได้ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างของประโยค และการเรียงลำดับประโยคเข้าด้วยกัน หากอยู่ที่รายละเอียดของต้นฉบับมากกว่า มิฉะนั้นการปรับโครงสร้างในระดับใหญ่นี้จะทำให้ความหมายของต้นฉบับหายไป

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ

He knows the players, the bad actors, and the occasional good one. Since his survival depends on getting along with the cops and court clerks and assistant prosecutors, he knows the system.

ฉบับแปล

เขารู้จักผู้เล่น ตัวร้าย และตัวดีในบางโอกาส เพราะการเอาตัวรอดของเขาขึ้นอยู่กับ การผูกมิตรกับตำรวจ เสมียนศาล และอัยการผู้ช่วย เขารู้จักรบบดีเลย์ละ

คำอธิบาย

ผู้แปลได้เลือกที่จะรวมประโยค “*He knows the players, the bad actors, and the occasional good one*” และประโยค “*Since his survival depends on getting along with the cops and court clerks and assistant prosecutors*” เป็นประโยคเดียว โดยที่ความหมายของต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล และแยกประโยค “*he knows the system*” ออกมา การจัดกลุ่มความคิดนี้ ทำให้ทำนองการเขียนต่างไปจากเดิม แต่ทำให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจสารที่ผู้แต่งต้องการสื่อมากขึ้น

บทที่ 4

บทสรุป

ในการจัดทำสารนิพนธ์ บทแปลเรื่อง “*Rouge Lawyer*” ของ จอห์น กริซแฮม พร้อมบทวิเคราะห์นี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีและกลวิธีการแปล และประยุกต์ใช้ทฤษฎีและกลวิธีการแปลดังกล่าวเพื่อให้เหมาะสมกับการแปลวรรณกรรมประเภทอาชญากรรม โดยมุ่งถ่ายทอดเนื้อหาและลีลาการเขียน เพื่อให้ได้ผลการตอบสนองจากผู้อ่านปลายทางเช่นเดียวกับที่ผู้อ่านต้นทางอ่านจากต้นฉบับ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการแปลต้นฉบับ ได้แก่

1. แนวคิดด้านการแปลนวนิยายแนวอาชญากรรม จาก *Introduction and Overview: Crime (fiction) in Translation* ของเซโก (Seago, 2014) และ *The Mysterious Case of Theory and Practice: Crime Fiction in Collaborative Translation* ของมาเฮอร์ (Maher, 2014)

2. แนวคิดด้านการแปลตามทำเนียบภาษา จาก *Cohesion in English* ของฮาลิเดย์ (Halliday, 1978) *An Introduction to Sociolinguistics* ของวาร์ดฮาฟ (Wardhaugh, 2006) *Sociolinguistics* ของฮัดสัน (Hudson, 1996) และ *An Introduction to Language and Society* ของมอนทโกเมอรี (Montgomery, 2008) แนวคิดด้านวัจนลีลาจาก *The Five Clocks* ของมาร์ตินโจส (Martin Joos, 1967) และ *ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา* ของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542)

3. แนวคิดด้านการปรับบทแปล จากหนังสือ *หลักการแปล* ของ สัญฉวี สายบัว (2542) ผู้ศึกษาใช้กลวิธีการแปลแบบผสมผสานแนวคิดดังกล่าวข้างต้น โดยเน้นให้ผู้อ่านปลายทางได้ อรรถรสจากการอ่านงานแปลเช่นเดียวกับการอ่านจากต้นฉบับ ผู้ศึกษาเน้นการแปลโดยยึดความเข้าใจของผู้อ่านเป็นหลัก โดยพิจารณาปรับบทแปลตามความเหมาะสม พยายามถ่ายทอดความหมายให้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน เป็นธรรมชาติ คงลีลาและจังหวะการเล่าเรื่องให้ต่อเนื่องสอดคล้องตลอดทั้งงานแปล

ในส่วนของบทวิเคราะห์ ผู้ศึกษาได้จำแนกประเด็นการวิเคราะห์ออกเป็นสองประเด็นหลัก ได้แก่

1) การวิเคราะห์เรื่องทำเนียบภาษา (Register) โดยใช้กรอบความคิดของฮาลิเดย์ที่ว่า ทำเนียบภาษาคือความหลากหลายทางภาษาอันเนื่องมาจากการใช้งาน โดยมี 3 ตัวแปรที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง นั่นคือ หัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และ

วิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode)

ทั้งนี้ ทำเนียบภาษาหนึ่ง มีวัจนลีลา (Style) ที่แตกต่างกัน ผู้ศึกษาได้ยึดกรอบความคิดของ มาร์ติน โจนส์ที่ได้แบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ระดับโดยใช้ความเป็นทางการมาพิจารณา ได้แก่ วัจนลีลาตายตัว (Frozen Style) วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal Style) วัจนลีลาหารือ (Consultative Style) วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual Style) และวัจนลีลาสนิมสนม (Intimate Style) ซึ่งการวิเคราะห์วัจนลีลาของต้นฉบับภาษาอังกฤษจะช่วยให้ถ่ายทอดภาษาปลายทางได้ถูกต้องตามบริบท ความเป็นธรรมชาติ และผู้อ่านปลายทางได้อรรถรส

นอกจากนี้ ในเรื่อง *Rouge Lawyer* ยังมีทำเนียบภาษากฎหมายที่เด่นชัด เพราะมีการใช้คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย (Legal Term) ในเนื้อหาตอนที่ศึกษามากมาย รวมทั้งชื่อเฉพาะของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ในศาล ชื่อหน่วยงานในระบบยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา ซึ่งแตกต่างจากระบบยุติธรรมของไทยพอสมควร ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ด้านกฎหมายและระบบยุติธรรม เพื่อให้การแปลสละสลวย ถ่ายทอดทั้งความหมายที่ถูกต้องและลีลาของภาษากฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้รับสารปลายทางรู้สึกสมจริงและได้อรรถรสเช่นเดียวกับการอ่านต้นฉบับ โดยผู้ศึกษาใช้แนวคิดการแปลตามทำเนียบภาษากฎหมายจากหนังสือ *The Linguistics of Legal English* ของวาร์และฮิวส์ (Varo & Hughes, 2002)

เมื่อวิเคราะห์ทำเนียบภาษาและวัจนลีลาในภาษาอังกฤษแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาปลายทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในต้นฉบับ โดยผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดจากหนังสือ *ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา* ของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542) ที่ได้อธิบายวัจนลีลาทั้ง 5 ระดับ พร้อมยกตัวอย่างสารในภาษาไทยเพิ่มเติม

ภายหลังจากพิจารณาทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่ใช้ ขั้นตอนต่อมาคือการปรับบทแปลให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมชาติต่อผู้รับสารปลายทาง การปรับบทแปลจะมีทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง

2) การวิเคราะห์การปรับบทแปลในระดับคำ ได้แก่ การเติมคำอธิบาย การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด และการตัดคำ ส่วนการปรับบทแปลในระดับโครงสร้างของภาษา ได้แก่ การปรับในระดับเสียง เช่น การใช้คำทับศัพท์ การปรับในระดับโครงสร้างคำ เช่น การเปลี่ยนหน้าที่คำ เพศ พจน์ และกาล การปรับในระดับประโยค เช่น การเปลี่ยนวิธีเรียงคำ การเปลี่ยนวลีเป็นประโยค การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี การปรับรูปประโยคปฏิเสธ การปรับรูปประโยคกรตุจากและกรรมา วาก และการปรับในระดับที่สูงกว่าประโยค เช่น การแปลแบบรวบประโยค เพื่อให้ได้งานแปลที่สละสลวย ความเป็นธรรมชาติ ฟังแล้วรื่นหูในภาษาปลายทาง โดยใช้แนวคิดจาก จากหนังสือ *หลักการแปล* ของ สัญฉวี สายบัว (2542)

การจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ต้องอาศัยการทำงานที่ละเอียดอ่อน ความรู้ทางภาษาที่ผู้ศึกษามีนั้นไม่เพียงพอ ต้องอาศัยการสืบค้นข้อมูล ถามผู้รู้ ทั้งยังต้องใช้ความพยายามและความอดทนอย่างสูง ผู้ศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจทฤษฎีการแปล นำกลวิธีการแปลไปประยุกต์ใช้ ในขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาก็ต้องอ่านทำความเข้าใจต้นฉบับให้ละเอียดถี่ถ้วน ต้องรู้จักสังเกตการใช้คำ จังหวะและลีลาการเล่าเรื่อง จากนั้นผู้ศึกษาต้องวิเคราะห์การใช้ทำเนียบภาษาในตอนนั้นๆ โดยวิเคราะห์จาก หัวข้อในการสนทนา (Field) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา (Tenor) และวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร (Mode) จากนั้นจึงวิเคราะห์วัจนลีลาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยพิจารณาระดับของความเป็นทางการในเหตุการณ์นั้นๆ แล้วจึงถ่ายทอดเป็นภาษาไทย โดยปรับบทแปลให้สอดคล้องกับทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ ทั้งนี้ หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทำเนียบภาษา กฎหมาย ผู้ศึกษาจำเป็นต้องแยกให้ออกว่าคำที่ใช้เป็นศัพท์เฉพาะทาง หรือคำศัพท์ทั่วไป ความหมายที่ควรแปลจะได้ไม่ผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ บทแปล เรื่อง “ทนายจำเลย” ของ จอห์น กริชแซม พร้อมบทวิเคราะห์นี้ จะเป็นกรณีศึกษาที่มีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาการแปลนวนิยายแนวอาชญากรรม ในแง่ของการนำแนวคิดและทฤษฎีการแปลมาประยุกต์ใช้ รวมทั้งในแง่การแปลตามหลักทำเนียบภาษาเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และบริบททางสังคม โดยใช้วัจนลีลาที่เหมาะสมตามระดับของความเป็นทางการในสถานการณ์ และการถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาปลายทาง โดยปรับบทแปลให้สอดคล้องกับทำเนียบภาษาและวัจนลีลา เพื่อให้เกิดความสมจริง มีความสละสลวยและเป็นธรรมชาติ ผู้ที่สนใจอาจเลือกศึกษาการแปลนวนิยายอาชญากรรมเปรียบเทียบกับกรณีนวนิยายประเภทอื่น หรืองานเขียนประเภทอื่นเพื่อวิเคราะห์ ทำเนียบภาษาและวัจนลีลาที่ใช้ รวมถึงการปรับบทแปลตามหลักของภาษาว่ามีความแตกต่างจากนวนิยายประเภทอื่น หรืองานเขียนประเภทอื่นอย่างไร ซึ่งนับเป็นแนวทางการศึกษาที่น่าสนใจยิ่ง

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- ณรงค์ ใจหาญ. (2547). *โครงการศึกษาและพัฒนาระบบทนายความสาธารณะ (Public Defender)*. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2555). *ภาษากฎหมายไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ทิพา เทพอักรพงศ์. (2544). *การแปลเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปานฉาย ฐานธรรม. (2537). *สื่อสารด้วยการแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ทักษิณการพิมพ์
- พรพิมล เสนะวงศ์. (2527). *พื้นฐานของการแปล*. นครปฐม: แผนกบริการกลาง สำนักงานอธิการบดี พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ยุทธชัย วิถีกล. (2546). *การใช้คลังข้อมูลภาษากฎหมายในการแปลเอกสารกฎหมายจากภาษาอังกฤษเป็นไทย*. สารนิพนธ์. ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลและการล่าม หลักสูตรการแปลและการล่าม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2535). *หลักเกณฑ์การทับศัพท์ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาลี ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ ภาษามลายู*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน
- ศ.ดร.สิทธา พินิจกุลดล. (2542). *คู่มือนักแปลอาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์
- สถาพร ฉันทประสูติ. (2560). *เคล็ดวิชาแปล ศิลปะการแปลบันเทิงคดี*. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- สัญญาวิ สายบัว. (2542). *หลักการแปล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2542). *ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Books

- Biber, D. & Conrad, S. (2009). *Register, Genre, and Style*. New York: Cambridge University Press
- Grisham, John (2015). *Rouge Lawyer*. Great Britain: Hodder & Stoughton An Hachette UK Company
- Halliday, M.A.K and Ruquaiya Hasan. (1978). *Cohesion in English*, London: Longman
- Hundson, R.A. (1996) . *Sociolinguistics*. New York. Cambridge University Press
- Joos, Martin. (1967). *The Five Clocks*. Indiana. Bloomington.
- Montgomery, Martin (2008). *An Introduction to Language and Society*. London and New York. Routledge
- Stockwell, Peter. (2008). *Sociolinguistics*. London and New York. Routledge
- Wardhaugh, Ronald. (2006). *An Introduction to Sociolinguistics*. Malden. Basil Blackwell
- Varo, Enrique Alcaraz & Hughes, Brian.(2002). *The Linguistics of Legal English*. Manchester, UK ; Northampton, MA : St. Jerome Pub.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กีฬามวยไทย.com. (2555). *การชกน้ำหนักและการจำแนกรุ่น*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2560 จาก http://xn--12c8b3aeb1a7a0cza9m.blogspot.com/2012/10/blog-post_702.html
- เดือนรุ่ง หาญธีระชัยกุล. (2547). *ระบบการจัดหาทนายความให้จำเลยในคดีอาญา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560 จาก <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/113849.pdf>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2559). *ทำความเข้าใจ “MMA” ศิลปะการต่อสู้แบบผสม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/592404>

เบญจวรรณ ภูมิแสน. (2558). *กระบวนการทางอาญาและทางแพ่งในสหรัฐอเมริกา ตอนที่ 3*.

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560 จาก

<http://thailanewspaper.com/article/translator/1567.php>

Online

Anonymous. Retrieved September 18, 2017, from

http://www.research-system.siam.edu/images/independent/THE_RIGHT_TO_ASSISTANCE_IN_CRIMINAL_CASES_FROM_LAWYERS_CASE_STUDY_PROBLEMS_ON_THE_DUTY_OF_SOLICITOR_SYSTEM_ADOPTION_OF_PUBLIC_DEFENDER_SYSTEM/Chapter3.pdf

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<https://dict.longdo.com/search/Fundamentalist>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<http://www.parst.or.th/2015-07-31-15-56-41/9-news/16-fundamentalism>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from <https://www.chrysler.com/>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<https://en.wikipedia.org/wiki/Chrysler>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<https://www.whccolumbus.com/our-story>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A5%E0%B8%9F%E0%B8%B8%E0%B8%95%E0%B8%9A%E0%B8%AD%E0%B8%A5%E0%B8%A5%E0%B8%B5%E0%B8%81>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from <http://www.ufc.com/discover/sport>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%A5%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%97%E0%B9%84%E0%B8%9F%E0%B8%95%E0%B9%8C%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%8A%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%9E>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from <http://boxrec.com/en/boxer/80>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

https://en.wikipedia.org/wiki/Roberto_Dur%C3%A1n

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

https://en.wikipedia.org/wiki/Golden_Gloves

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

<https://www.britannica.com/sports/Golden-Gloves>

Anonymous. Retrieved September 20, 2017 from

https://en.wikipedia.org/wiki/National_Football_League

Maher, B. (2014). *The Mysterious Case of Theory and Practice: Crime Fiction in Collaborative Translation*. Retrieved July 29, 2016 from

https://www.academia.edu/8191581/The_mysterious_case_of_theory_and_practice_crime_fiction_in_collaborative_translation

Seago, K. (2014). *Introduction and Overview: Crime (fiction) in Translation*. Retrieved July 29, 2016 from http://www.jostrans.org/issue22/art_seago.php

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวสุวรรณา พันธุ์พินิจ
วันเดือนปีเกิด	6 กรกฎาคม พ.ศ. 2530
ตำแหน่ง	ผู้จัดการทั่วไป
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2560 – ปัจจุบัน ผู้จัดการทั่วไป บริษัท จี อีโค จำกัด พ.ศ. 2558 – 2560 เลขานุการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท บีจีที คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2556 – 2558 Set Coordinator บริษัท อินเว รับเบอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2553 - 2556 Content Editor บริษัท อิมสซิส จำกัด